

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az ország döntött...

Budapest, október 30.

(v.) A saját homlokáról ma levette Széll Kálmán a győzelmi babért és megkoszoruzta véle az ország szabadelvű közvéleményét. A szabadelvűpárt zúgó tapsai közt mondta ki, hogy a választóközönség minden érdem azért a csodás diadalért, amelyet a többség a választások harcterén aratott. A szabadság és a tisztaság nemes légkörében szabadon és tisztán nyilatkozott meg a nemzeti akarat. Jutalmat a hatalom támogatásáért nem remélhetett senki, ellenzéki meggyőződésének érvényesítése miatt üldöztetéstől nem kellett senkinek tartania. Sem az erőszak Brennus-wardját, sem duzzadó pénzes zacskókat felülről nem dobtak a mérleg egyik serpenyőjébe. Elv állott elv ellenében, eszme mérkőzött eszmével. S mégis váratlanul nagy és meglepően fényes lett a szabadelvűség diadala. A győztes hadvezér hajtotta meg Széll Kálmán mai beszédében lobogóját a közlegények előtt. A páma csakugyan a liberális közvéleményt illeti, mely nemes buzgalommal, hősiességgel küzdött elveiért. S hogy nemcsak győztesen és sértetlenül, hanem egy makulányi szepülő nélkül is került ki a szabadelvű zászló a választási háborúból, ez a körülmény felbecsülhetetlen értékkel ruhazza fel a nemzeti ítéletet. Mert gáncs nem érheti, gyanu nem közeledhet meg nem közelítheti az országnak e döntését, melyben a nemzeti akarat méltóságosan és függetlenül, tehát feltétlen erkölcsi és politikai foganattal nyilatkozott meg.

E döntés tartalmát klasszikus tömörséggel fejtette ma ki Széll Kálmán a szabadelvűpárt értekezletén. Azt mondta ki az ország félreérthetetlen, szinte könyörtelen határozottsággal, hogy sorsát a 67-es közjogi alapon és a szabadelvűség szellemében kívánja intéztetni. Közjogi kalandokba semmi szín alatt nem

akar bocsátkozni és a liberális iránytól való legcsekélyebb elhajlást is feltétlenül kárhóztatja. A nemzeti akarat tehát a Deák Ferenc nemes hagyományaihoz való visszatérést követeli, amint a hagyományok a Széll Kálmán kormányzati programjában megtestesülnek. A magyar közvélemény felismerte e reinkarnációjában a Deák-párti szellemet s tévovázás nélkül melléje szegődött. Ez a szellem szilárdul és szívósan örködött annak idején az ország közjogainak épsége felett. Hozzánk nem akart ragadni semmit, de elalkudni sem engedett volna belőlük egy hajszálnyit se. A közjogi lelkiismeret silány rugalmasságának epokháit után Széll Kálmán programja visszatért ismét a közjogi egyensúly hagyományához, mely egyfelől az ország kötelességeinek teljesítését s másfelől az ország jogainak minden irányban való érvényesülését biztosítja. A Deák-párti politikának másik determináló tényezője a feltétlen szabadelvűség. Ebben a tekintetben is lényeges satnyulásokat mutat fel a mult, amely olykor a sivár opportunizmussal cserélte fel a hajthatatlan elhűsöget. Széll Kálmán programjában és kormányzati működésében a liberális elvszilárdság hagyományai ujulnak meg. Széll kormányralépte óta a nemzet szabadságjogait a hatalom feltétlen tiszteletben részesíti s a retrográd törekvéseket nyílt csatákon veri le a nemzeti haladás talajában gyökerező liberalizmus. S a választások eredménye ezen a ponton is fényesen igazolta és a legnagyobb nyomatékkal tesztelte a Deák-párti tradíciót.

Félreértés el nem homályosíthatja, félremagyarázás el nem torzíthatja az ország e döntését. S jól mondta ma Széll Kálmán, hogy a szabadelvűpárt úgy fog a nemzeti akarat parancsának megfelelni, ha szigoruan ezen a vonalon halad tovább, attól egy hajszálnyira el nem tér s ily irányu haladásában egy pillanatnyira meg nem tántorodik. A választási eredmény azt jelenti, hogy a nemzet

óriási többsége felesküdt a Széll Kálmán programjára. A választók azt a politikát helyeslik és követelik, amelyet ez a program foglal magába; s a szabadelvűpárti képviselőket azzal a meghagyással küldte a parlamentbe, hogy bizalmukkal és munkabírásukkal ezt a politikát segítsék minden ízében valóssá válni. A szabadelvűpárt tehát Széll Kálmán programjában forradt össze; s összefordításának a nemzeti akarat által kitűzött célja az, hogy az e programban kifejtett politika az egész vonalon s a legteljesebb mértékben érvényesüljön.

A miniszterelnök ma megújította azt a fogadalmát, hogy programjának minden betűjéhez ragaszkodni fog, erről az alapról, amelyet a nemzet immár a magáévá tett, soha egy vonalnyira el nem tántorodik s lelkiismeretes végrehajtója lesz a választások eredményében kifejezett nemzeti parancsok. S hozzátette híveinek dörgő tapsvihara közt, hogy sem magának, sem másoknak meg nem fogja engedni az elsiklást attól a politikai iránytól, amely a közjogi súlyegyen és a tántoríthatatlan szabadelvűség kettős tengelye körül helyezkedik el. Elvszilárdságot fogadott meg a miniszterelnök magára nézve, de egyszerűen a párttól is elvszilárdságot követelt. Szavainak nemes lendületével elragadta hallgatóságát s lelkesedésre fogja ragadni bizonyára a közvéleményt is. Politikájának céltudatos és önértékes megnyilatkozása volt ez a mai beszéd, mely a pártfegyelmet bekapcsolta a pírthűségbe, emelt pedig a nemzeti akarat iránt való feltétlen meghódoltsába. A szabadelvűpárt mai értekezletének lefolyása azt az örvendetes megnyugvást fogja mindennütt kelteni, hogy a többség táborában uralkodó lelki harmónia legszilárdabb biztositékát Széll Kálmánban bírja, aki lángoló lelkesedéssel, rendületlen híve a szabadelvűségnek s híveinek táborában a valódi liberalizmustól való elsiklást senkinek meg nem engedi.

T Á R C A.

Arlecchino dalaiból.

Mindszentek napján.

Ne menjetek a temetőbe,
Ne bántsátok a holtakat.
Nézzétek! Hiv, zsi-bong a város,
Ott is oly sok halott akad.

Az utcákon járnak vidáman,
Szemük, ajkuk mosolyra áll;
De a multak bús temetőjén,
Szívükben, úr lett a halál.

Az utcán gúnynyal évelődnek,
Csipő szavak lovagjai!
De szomorú lesz a beszédük,
Ha kezd az est leszállani.

Haza osonnak észrevétlen,
Nem tudja mért, de mind beteg;
Szívükben az emlék kitarúl:
Főlkelnek meghalt szellemek.

Aranyos haj, kék, nevető szem,
Lágy, selymes kéz, édes mosoly,
Bolondos, hívó, tarka órák
Egy könyeseppbe mind összefoly.

Mint ciprusok halk suttogása,
Mély sóhajtások lengenek,
A mult idők tűzén kigyúlnak
A siron apró lángszemek.

Ragyognak fénylőn, imbolyogva,
Csillámló fényük visszahíj,
S a temetőt százsor bejárják
Az élet bús halottai.

A közönséghez.

Tisztelt közönség! Ha tetszett a nóta,
Mit az együgyű bohóc énekel,
Ha van ütem, szín, dallam a sorokban
Nem érdemem, higgyétek el.

Az előtt is kószáltam utcahosszat,
Zengett a dal, pénzt is szórtak felém.
A pénzt főlsezdtem, nótám eldaloltam
S tovább állottam vígan, könnyedén.

A csöcseléknek telt dalomba' kedve,
Ütszéli tréfát zengtek rimeim.
Tisztelt közönség! imhát a dalokban
Néhány közhely, ősmert rím az enyim.

.. S jött Columbina! A szemébe néztem,
Az ég derűjét onnan loptam el.
Hallottam hangját: rimeket találtam.
Láttam jánni: dalom ütemre lel.

Szerettem: álmok, vágyak, szenvedélyek
Reszkettek át a zengő hűrokon.
És elhagyott: kesergve száll az ének
Mint őszi szél sír bús hegyormokon.

Tisztelt közönség! ime a dalokból
A rím, a szín a zengés nem enyém.
S ha megtapsoltok, esőndben félreállok:
Enyém a köny, hadd töröljem le én!

Pásztor Árpád.

Bűnös alakok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Sándor József.

Szomorú lapok...
Bíró! székemnek magasságos helyén bokkrétát kötöttem belőlük, most szétszórom a leveleit...
Ezek itt az élet drámái. Színterük maga az élet, meséjük a való, amely szövi az ő tragikumát a lélek kéréllhetetlen törvényei szerint. Fonáttalan, összekuszált törvények. Szinte megdőbben az, aki a lélek eme munkájában is az ok és okozat szervi kapcsolatát keresi. Lazán áradozó összefüggés, amelyben még az az örökké hirdotett igazság sem őt testes alakot, hogy a jó jutalmát, a gonosz átkát nyeri.

A logika törvényét kiszorítja a pszikopathologia. Mélységes sötét ott a lélek fenekéje, amely az események összetörülő sokaságában sivár rendszertelenségben végzi intőzatos munkáját. Ezek itt az én figuráim.

Leirhatatlan hatást keltett a szabadelvű-párt értekezletén a miniszterelnök gyűjtő beszéde. Szavait folytonos tetszés, a lelkes tapsviharok egész sorozata kísérte. Soha még pártvezér oly örömmel nem ünnepeltek, mint Széll Kálmán ma a többség pártértekezletén. S ez emelkedett hangulatnak méltó tolmácsa akadt Horánszky Nándorban, akinek magvas, tömör beszéde a párt tántoríthatatlan ragaszkodását fejezte ki a kormányelnök iránt. Horánszky Nándor arra szólította fel a miniszterelnököt, hogy nemes eszméinek valóításában fejtsen ki bátran egész tetterejét, mert köteles bátorságát hívei köteles bizalommal, feltétlen szeretettel és rendíthetetlen szilárdsággal fogják támogatni.

Ezt a kijelentést is zajos tapsokkal ratifikálta a szabadelvűpárt. Az első sorakozás tehát kedvező előjelek közt történt meg. A pártvezér és hívei kölcsönös bizalmat fogadtak egymásnak s szívükbe bocsátották a gyökér szárait annak a frigynek, amelyet az elvek egysége s a meggyőződés azonossága alkotott közöttük. Mától fogva egészen bizonyossá vált, hogy egységes szabadelvűpárt kíséri újabb diadalutjára Széll Kálmánnak megalkuvást nem ismerő, hajthatatlan liberalizmusát.

BELFÖLD.

Megtámadott mandátumok. A királyi Kuriához ma több kérvény érkezett. Lipták László és társai a halmi kerület választóinak megbízásából megtámadják Fogarassy Zsigmond szabadelvűpárti képviselő mandátumát. A kérvényben közel száz tanult sorolnak föl, akik bizonyítani kívánják, hogy Fogarassy etetett, itatott és vesztegetett, választás előtt való napon pedig választót az öccse tanyáján itatta, személyes szabadság megsértésével őriztette, erőszakkal együtt tartotta és onnan egyenesen a választás helyére vitte. A kérvényező képviselője Teller Miksa budapesti ügyvéd. — *Dekecsfejérvárott* szintén összeültek báró Mandorff Géza, a kisebbségben maradt Kossuth-párti jelölt párhívei és elhatározták, hogy kérvénnyel támadják meg gróf Zichy Jenő mandátumát. A petíció beadásával dr. Sadra Gyula ügyvédet bízták meg. — A *vegyári* kerületből tegnap délelőtt számos választó utazott föl Budapestre, hogy a Kuriánál benyújtsa a dr. Gorove László megválasztása ellen intézett petíciót. A kérvényt ma be is nyújtották. Ügyvédül *Kisfaludy* Kálmán és dr. *Fáy* Ignác temesvári, továbbá dr. *Teller* Miksa budapesti ügyvédet nevezték meg. A petíciót Vargics Imrénének, az országos szabadelvűpárt volt alelnökének következő hívei írták alá: dr. Técsy Ferenc, Neumann Géza, Hollán Károly, Gurmay Béni, Keszthelyi Kálmán, Wiener Adolf, Kraesun János, Brasch Simon, Rózsa Imre, Schve-

rak János és Schönberger Ignác. — Kérvénnyel támadták meg *Makkai* Zsigmond mandátumát is. Az ákosfalvai kerület több kormánypárti választójának megbízásából dr. *Fenyvesi* Soma marosvásárhelyi és dr. *Nagy* Dezső budapesti ügyvéd nyújtotta be a petíciót, mely azzal vádolja Makkai Zsigmondot és pártját, hogy erőszakoskodtak és fenyegetéssel riasztották el a kormánypárti választókat a szavazástól. A függetlenségi választók állítólag igen harsány kedvben voltak s görbe szőlőnyeső késsel, amelyet minden székely a csizmájában hord, megtámadták a kormánypárti választókat, ötven választót egyenesen körülfogtak és fenyegetéssel kényszerítették őket, hogy Makkaira szavazzanak. Makkait azzal is vádolja a petíció, hogy az urisztály ellen ígátott. — Gróf *Teleki* Domokos deési képviselő mandátumát *Haragay* Manó deési kiskereskedő és husz társa támadta meg petícióval. A kérvény, amely már beérkezett a Kuriához, erőszakossággal és hivatali presszióval vádolja Teleky pártját. — *Órley* Kálmán mandátumát is petícióval támadják meg *Szatmári* Mór margittai választói. A petíciót dr. *Erős* Samu budapesti ügyvéd ma délután nyújtotta be a Kuriához.

Egy különös hírrel kell a sort beárunk. Mondják, hogy — *Jászberényből is utban van a Kuriához egy petíció.* Az Almássy-párt akarja megtámadni gróf *Apponyi* Albert mandátumát. Ha ez a hír megfelel a valóságnak, akkor nyilvánvaló, hogy újabb csinyről és nagyon frivol csinyről van szó. Mert hogy gróf *Apponyi* Albert mandátumának tisztaságához a gyanúnak árnyéka sem férközhetik, azt nem kell külön bizonyítani annak a közvéleménynek, mely visszafojtott lélekzettel volt figyelője a jászberényi eseményeknek. Az újabb jászberényi csiny, ha csakugyan el merik követni, nem célozhat egyebet, csak azt, hogy amikor gróf *Apponyi* Albert az egész parlament s az egész nemzet örömeire elfoglalja a képviselőház elnöki székét, egy csöpp üröm is vegyüljön az örömpohárba. De ezt a gyerekes célt se fogja elérni a frivol ellenfél. A közvélemény átlát a zítán s olyan tisztelttel nézi az elnöki székben gróf *Apponyi* Albertet, amilyen súlyosan fog itélni a javíthatatlan csinytevők fölött.

Főispán-változás. A király *Mikó* Árpád, Maros-Torda-vármegye és Marosvásárhely szabad királyi város főispánját állásától saját kérésére fölmentette, s buzgó szolgálataiért neki elismerését fejezte ki. Utódaül *Sándor* János kisküküllőmegyei főispánt nevezték ki, még pedig olyanformán, hogy *Sándor* János megmarad továbbra is a kisküküllőmegyei főispán-ságban. Az erre vonatkozó királyi kéziratokat a hivatalos lap mai száma közli.

Az osztályok megalakulása. A képviselőház osztályai ma délelőtt megalakultak. Az alakulás eredménye a következő:

I. osztály: elnök *Mohay* Sándor; jegyző *Horánszky* Lajos.

II. osztály: elnök *Bedő* Albert; jegyző *Baross* János.

III. osztály: elnök *László* Mihály; jegyző gróf *Forgách* Antal.

IV. osztály: elnök báró *Podmaniczky* Frigyes; jegyző *Rabár* Endre.

V. osztály: elnök *Apáthy* Péter; jegyző gróf *Teleki* Sándor.

VI. osztály: elnök *Hieronymi* Károly; jegyző *Hertelendy* László.

VII. osztály: elnök *Vörös* László; jegyző gróf *Bethlen* István.

VIII. osztály: elnök *Tallian* Béla; jegyző *Szöts* Pál.

IX. osztály: elnök *Horánszky* Nándor; jegyző *Molnár* Antal.

Az Ugron-párt. A Magyarország, amely tegnap még nagyon idegeskedett a miatt, hogy az Ugron-párt vajadásáról beszélünk, ma már csak annak a bizonyítására szorítkozik, hogy a párt nem oszlott fel, bizonyítja pedig ezt azzal, hogy a párt tegnap értekezletet tartott, amelyen elnököt és tisztikart választott s megtette a jelölést a Ház bizottságaiba. Ez világos, mert hiszen egy felosztott párt nem tarthatott volna értekezletet, nem választhatott volna elnököt és tisztikart s nem jelölhetett volna bizottsági tagokat. Am ugyanakkor ezeket írja a Magyarország:

Bartha Miklós az értekezleten kijelentette, hogy kizárólag személyi okokból sem az elnökséget nem vállalhatja el, sem pártkötelébe állani ez idő szerint nem kíván. Az értekezlet *Bartha* Miklósnak a multban kifejtett tevékenységéért köszönetét nyilvánította.

Hogy ez a vallomás teljes legyen, lapársunk meg is kommentálja ilyenképpen:

Bartha Miklós a pártértekezleten maga is részt vett és kifejezte a párt tagjaival való teljes együttérzését, de kijelentette, hogy kizárólag személyi viszonyai miatt ez idő szerint pártkötelékben állani nem kíván. A legmerészebb iantázia kell tehát hozzá, azt állítani, hogy *Bartha* Miklós a Kossuth-párthoz kíván csatlakozni. Ez eszé ágában sincs, valamint *Visonai Somának* sem, aki a pártkötelékből ez idő szerint szintén kiválik.

Szederkényi Nándor elnökleto alatt a párt 10 tagból fog állni és teljesíteni kívánja mind azt a kötelességet, amelyet a választók előtt kifejezett programja alapján magára vállalt és amelyet a parlamenti életben a multban is teljesített.

A Magyarország tehát mindent megcáfol, amit nem állítottunk, de egészen hiteles formában beismeri, amit mondtunk: hogy az Ugron-párt kinos vajadásban van. Egy napon két tagját veszítette el, ezek között az elnököt, a vezére pedig, akiről neveztetik, feléje sem néz. Egy tizenkéttagu pártnak egyelőre ez éppen elég.

Szeretettel gyűjtöttem össze. A becsületes gyilkost, aki mélyeséges vonalában leszurta vetélytársát és a becsületes tolvajt, aki a szörnyű struggle for existencében felebarátja szájából tépte ki a kenyeret. A megháborodott öldöklőt, aki önfelédtt lélekállapotában kioltotta szeretteinek életét és a gentlemánt, aki a pirosra festett cocotte-ért hajhászott élveket, a cocotte pedig rabláncot kötött a kezeire.

Aztán a fejedelmek hóhérját, aki a mártírium örült képzeletében gyilkos eszmének dobja oda életét és a multját sirató asszonyt, akinek csak a becsületét lopták el.

Csokrot kötöttem belőlük, most szétszórom a leveleit . . .

Sárga asszony!

Hová lettek azok a beszédes ajkak, tüzesítő két szép szemed, az a pirosan harmatozó orcád?

Olyan vagy, mint a sirjából fölkel hazajáró lélek. Olyan vagy, mint a bűnbánatban sorvadozó anya. Halavány mása a te bűbajos lényednek!

Szegény sárga asszony!

Két szuronyos őr vezette a tárgyalási terembe. Oda támolygott a vádlottak padjára. Mintha az arcába szóktott vér eltompította volna agyának működését, úgy nézett, bamba szemekkel. Mintha örök sötétségben fűrdtek volna képzelet és a bűn, amelyet elkövetett, egy megháborodott agyrendszernek szuggerált akarata lett volna.

Aztán mikor meghallotta a vádat, mintha a szörnyű szó felrázta volna az örök lélekhomályból és kavargó gondolatai belefűlladtak a megereedett könnyzárporba. Mi jó volt e sirás! Mily fájdalmas szenvedés, mikor a könnymirigyek nem tudnak megnyitni, hogy kisírhasa lelke panaszát.

Milyen édes volt az a sós könnyesepp, amely oda pergett sárgás, halavány arcára, mintha megkönnyítette volna lelke terhét.

Aztán mikor kisírta magát, a roskadozó alak fölkel.

Ha láttátok volna! . . .

Sárga asszony, vétkes asszony! Te voltál az igazságban született bűn! Hogy eltörpült az emberek igazságszolgáltatása, hogy megsemmisült az a hatalom, amit törvényeknek neveznek! Semmi, semmi! Amit tétellel, az a te örök bűnhődésed, a többi az ködkép, homály és sivár sötétség.

„Ertem, értem . . . Az a vád, hogy megöltém a fiamat. Ertem, értem . . . Itt a vére, pirosan folyt vére, ahogy beleszurtam késemet, akkor freccsent arcokra. Hogy sirt az a szótlán kis baba, én szép magzatom, minden vágyam. Aztán egy irtózatos jajgatás, utána elnémult, megnyultak a tagjai és elaludt örökre . . .

Azt kérdezik, hogyan volt? . . . Ugy volt, hogy szerettem. Hiszen hallottak a mesebeli szerelemről. Arról az édes világról, amelyben nincs felhő, nincs éjszaka. Az örökké mosolygó napról. Ugy szerettem, határtalanul. Szerettem, ha csókol, szerettem, ha ütött, szerettem mindig, örökké, mindenhogyan. Mikor éjten-éjjel dőszolt, aztán bortól gözölt fejét párnámra hajította. Mikor kifosztották mindenéből és vesztett reményekkel, üres zsebeivel, megcsömörlött lélekkel hazajött a tivornyából. Mikor becsületét kellett megmenteni és a fulemből szedte ki két, köves függőmet, ujjamról huzta le anyámhagya kincsemet. Szerettem akkor is, végnélkül, izzóban, mámorosan. Mikor tudtam, hogy ott volt a szeretőjénél, átűzöszölt vele újra egy éjszakát, neki vitte az én kertem virágját.

Mikor aztán megszülettem azt az ártatlan kis porontyot, azt hittem, tiszta lesz a boldogság vi-

lága. Itt a kapocs, a szerelem köteléke, az a siró gyermek, ez lesz a mi örömünk és egyedüli reményünk.

Tudják, mit mondtok? . . .

Pedig irtózatoss fájdalomak gyötörték. Egyedül, elhagyatottan, egy husz-perces gyermekkel és iszonyú szenvedéssel. Akkor aztán hazajött. Mámoros fővel, részeg lélekkel.

Tudják, mit mondtok? . . .

Hogy másé ez a gyermek, nem az övé. Ezt mondta, ezt . . .

— Tudják-e, mikor bomlik meg a lélek? Amikor a menny világból a kárhozatos pokolba esünk. Amikor szeretünk, úgy . . . határtalanul és gyűlölnék végtelenül. Amikor ott vagyunk a boldogság utján és könnyörtelen szavakkal, durva kezekkel lerántanak a szenvedések gyeheennájába. Akkor, akkor . . .

Es egyszerre sötét lett. A gyermek sirt, a fájdalom gyötört, a lelkem égött, úgy tusázott bennem valami.

Az a féktelen szerelem és a vad undor. Hát melyiknek harca lehet a győztes? Azé a mély szerelemé, amely ide tapadt a lelkem fenekére, vagy a határtalan gyűlöleté, hogy gyermekemnek becsületes anyja sem lehessen?

Vergődtem, irtózatosan vergődtem.

És a sötétben világságosság derengett. Az összeszorult gyűlölet mind kitért egyszerre, egy pillanatra és a siró gyermeket leszurtam abból a gyűlöletről, amit apja iránt éreztem.

Itt a vére, pirosan folyt vére, ahogy beleszurtam késemet. Aztán egy irtózatoss jajgatás, utána elnémult, megnyultak a tagjai és elaludt örökre.

Büntessenek, az Isten már büntetett."

A verbói és szeniczi választások. Nyitra megye közgyűlésén, mint Nyitrairól táviratozzák, Mérey Lajos volt Ugron-párti agrárius képviselőjelölt szavazta a verbói és szeniczi választásokat és a közigazgatás vezetőjét tette felelőssé a miatt, hogy ebben a két kerületben a pánszláv jelöltek kapták meg a többséget. Gróf Esterházy János a katolikus főpapságot támadta meg, amely elárta, hogy az alsópapság a pánszláv jelöltek érdekében izgatott. Végül Horváth Sándor piarista tanár indítványára a közgyűlés bizalmat szavazott Thuróczy Vilmos főispánnak.

Ellenzéki pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt ma este 6 órakor Kossuth Ferenc elnöke alatt értekezletet tartott, melyen a párt tagjai majdnem teljes számban megjelentek. Az értekezlet elején Kossuth Ferenc indítványára elhatározta, hogy a hagyományhoz híven, november 1-én megkoszorúzza a párt a függetlenségi párt elhunyt nagyjainak sírját. A párttagok délután két órakor találkoznak a párt-helyiségben. Kossuth Lajos sírjánál Illyés Bálint, Irányi Dániel és Helfy Ignác sírjánál Rákosi Viktor fog beszélni. Ezután Thaly Kálmán megköszönte, hogy a múlt értekezleten alelnökké választották. Barabás Béla bejelentette ezután a pártnak hivatalosan, hogy a választásoknál két helyen választották meg, tehát a párt döntésére bizza, hogy melyik mandátumot tartsa meg, a gyomai vagy a nagyváradit. A párt határozata az volt hogy a nagyváradit tartsa meg s erről a határozatról ugy a nagyváradit mint a gyomai pártelnökséget értesítik. Barabás Béla indítványára azután az értekezlet jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Ráth Endre párttitkárnak.

Kossuth Ferenc elnök ezután előadta, hogy tárgyalat Széll Kálmán miniszterrel, aki ígéretet tett, hogy a Ház két jegyzőjét a függetlenségi pártól veszi. Majd az egyes bizottságokba való jelölést ejtették meg, valamint az elnöki és alelnöki tisztségre történt meg a kandidálás. A párt elhatározta, hogy gróf Apponyi Alberttel szemben az elnökségre jelöltet állít Komjáthy Béla személyében. Alelnöknek jelölte Barabás Bélát és Tóth Jánost. Jegyzőnek Illyés Bálintot. Az első bíráló-bizottságba Balog Jánost és Eötvös Bálintot, a másodikba Barta Odónt és Hübner Károlyt; a harmadikba Polczner Jenőt és Lengyel Zoltánt; a negyedikbe Endrey Gyulát; az ötödikbe Barabás Bélát; a hatodikba Kapotsffy Jenőt; a hetedikbe Justh Gyulát; a nyolcadikba Boda Vilmost; a kilencedikbe Hegedűs Károlyt és Molnár Józsiást jelölték. A gazdasági bizottságba Brázay Kálmán és Leszkay Gyula; az igazságügyi bizottságba Barabás Béla, Eizony Ákos, Bakonyi Samu, Kapotsffy Jenő és Barta Odón; a kérvényi bizottságba Kovács Gyula, Hegedűs Károly, Barta Ferenc és Horváth Gyula; a könyvtári bizottságba Rákosi Viktor és gróf Benyovszky Sándor, a közgazdasági bizottságba Krassmay Ferenc, Koller Tivadar, Endrey Gyula, Thaly Ferenc és Csávoszky Lajos; a közigazgatási bizottságba Mezőssy Béla, Mukits Sándor, Babó Mihály, Szalay László és Benedek János; a közlekedési bizottságba Kállay Lipót, Lukács Gyula, Kacsóvszky Géza és Malatinszky Gyula; a közoktatási bizottságba Rátkay László, Bedőházy János és Veress József; a mentelmi bizottságba Olay Lajos, Sebess Dénes és Pap Zoltán; a naplóíró bizottságba Gál Sándor, Beniczky Árpád és Luby Béla; az összehírdetlenségi bizottságba Vertán Endre és Eötvös Bálint; a pénzügyi bizottságba Justh Gyula, Komjáthy Béla, Kossuth Ferenc és Thaly Kálmán; a számvizsgáló bizottságba Putnoky Mór és Chernel Gyula; a védelmi bizottságba Barabás Béla, Tóth János és Pichler Győző; a vízügyi bizottságba Nessi Pál, Reich Aladár és Sturman György; a zárszámadási bizottságba Komjáthy Béla és Boda Vilmos; a földművelési bizottságba Fáy István, Pap Elek, Rigó Ferenc és Marjay Péter; a valuta-bizottságba Farkas Balázs; az Erzsébet-szobor bizottságba Thaly Kálmán Rátkay László és Justh Gyula a függetlenségi párt jelöltje. A párt intéző-bizottságába megválasztották Lukács Gyulát és Leszkay Gyulát.

Az országgyűlési néppárt — mint a **Politikai Értekezlet** jelenti — szintén ma délután tartott értekezletet gróf Zichy János elnöke alatt, melyen a párttagok majdnem teljes számban résztvettek. Az értekezleten az egyes bizottságokba való jelölést ejtették meg.

Az új polai parancsnok. A hadsereg rendeleti lapjának ma megjelent száma jelenti: Ó felsége elrendelte Hínke János altengernagynak a polai kikötő-tengerügyi és hadikikötő-parancsnoki állásától való fölmentését és saját kérelmére való nyugalomba helyezését. Ebből az alkalomból a király a díjak elengedését a tengerügyi jellegű és a Ferenc József-rend nagykeresztjét adományozta Hínkének és a távozásával megüresedett állásra báró Minuttilo Ferenc altengernagyt nevezte ki. Egyidejűleg felmentette őt a tengerészeti technikai bizottság elnöki állásától és helyébe az elnöki állásra gróf Montecuccoli-Polinago Rudolfit nevezte ki.

Beteg mandátumok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 30.

A tegnap kisorsolt osztályok ma délelőtt megalakultak s nyomban hozzá is láttak a munkához: a beadott mandátumok megvizsgálásához. Ezt a munkát a házszabályok tizenkettedik szakasza szabályozza és pedig ilyenformán:

Az osztályok tartoznak külön jegyzékbe foglalni

a) azon megbízó-leveleket (általános választási jegyzőkönyveket), amelyek a kifogástalan választásokra vonatkoznak;

b) azon megbízó-leveleket, amelyek akár tartalmukra, akár kiállításukra nézve, vagy pedig azon okból esnek törvényes kifogás alá, mert a képviselő a választási időpontjában a törvény értelmében választható nem volt;

c) azon megbízó-leveleket, amelyek megfelelnek a törvény rendelkezésének, de a választás érvényessége panaszszal vagy kérvénnyel meg van támadva;

d) azon megbízó-leveleket, amelyek a fentebbi b) pont rendelkezése alá esnek, egyszersmind a választás panaszszal vagy kérvénnyel meg van támadva.

A kilenc osztály mindegyike e szabályok szerint vizsgálta meg a hozzája utalt megbízó-leveleket s elég sok beteg mandátum akadt. Nem olyan, hogy veszedelemben forogna, de igenis olyan, hogy egy kis időbe fog telni, míg egészen rendbe jön. A legtöbbje hiányos felszerelés betegségében szenved, de azért akad egyik-másik, mely súlyosabban beteg s valószínűleg a bíráló-bizottságot is foglalkoztatni fogja.

Az osztályok mai munkájának eredményéről a következőket jelenthetjük:

Az I. osztály a IX. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Egynek kivételével valamennyit rendben találtak és az a) osztályba sorolták. Wolfner Tivadar gödöllői mandátumát a b) csoportba sorolták, mert a választási főjegyzőkönyvben úgy van feltüntetve a dolog, hogy az elnök már 4 órakor 1 óra 5 pernyi zárórát tűzött ki s a szavazást már 4 óra 50 percek, tehát 15 perccel előbb zárta le. A tévedés, amint azt az azóta a központi választmánytól a vármegyei háznál megtekintett küldöttségi főjegyzőkönyv igazolja, onnan ered, hogy nem 4 órakor, hanem 3/4 órakor tűzte ki az elnök a zárórát, a főjegyzőkönyvben pedig a „1/4” szám a 4 előtt csak íráshiba folytán maradt ki, amiért is az osztály által az állandó igazolóbizottsághoz utalt mandátum bizonyára igazolhatni is fog. Volt még egy kis fennakadás Boncza Miklós mandátumával is, melyben a megválasztott képviselő többsége hibásan van bejegyezve. Mint hogy azonban Boncza abszolút többsége minden kétségen felül áll, mandátumát az a) osztályba sorolták. Ez az osztály egyébként az állandó igazoló-bizottságba rendes tagnak Vanos Gyulát, póttagnak és előadónak Horváth Józsefet választotta.

A II. osztály az I. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Mind kifogástalan volt s az a) osztályba került. Az osztály az állandó igazoló-bizottságba rendes tagnak Kubinyi Gézát, póttagnak gróf Apponyi Gyulát, előadónak Baross Jánost választotta.

A III. osztály a II. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Ezek közül gróf Zichy Jenő és Veress József mandátumait formahibák miatt a b) osztályba, Pavlovics Ljubomir kérvénnyel megtámadott mandátumát pedig a c) osztályba sorolták. A többit igazolták. Az állandó igazoló-bizottság rendes tagja László Mihály, póttagnak Lengyel Zoltán lett. Az osztály előadója gróf Forgách Antal.

A IV. osztály a III. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Csak kettőt talált, mely kifogás alá esik. Pekár Gyula megbízóleveléhez nincs mellékelve az általános választási jegyzőkönyv, Bonis István megbízóleveléhez pedig az írásbeli nyilatkozat, hogy ellenfele, Egyedi Artur a jelöltségtől visszalépett. Ezt a két mandátumot tehát a b) osztályba kellett sorolni. Az állandó igazoló-bizottságba az osztály rendes tagnak Münich Aurélt, póttagnak pedig Angyal Józsefet választotta.

Az V. osztály a IV. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg és valamennyit rendben talalta. Az állandó igazoló-bizottság rendes tagja Szentiványi Árpád, póttagnak Ugron János lett.

A VI. osztály az V. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Hiányosnak találta Maróthy László, Nedeczey János, Szentiványi Gyula, Egry Dezső, báró Harkányi János, Putnoky Mór, Steiner Ferenc megbízóleveleit, nemkülönben Rákovszky Istvánnak mindkét mandátumát.

Majdnem valamennyinek az a hibája, hogy nincs bennök pontosan megjelölve, hány választó és ki ajánlotta a jelölt megválasztását. Ezeket a mandátumokat tehát a b) osztályba sorolták. Az állandó igazoló-bizottságba rendes tagnak Belitska Béni, póttagnak Hertelendy Lászlót választották.

A VII. osztály a VI. osztályba sorsolt összes képviselők megbízóleveleit rendben találta. Az állandó igazoló-bizottság rendes tagja Vörös László, póttagnak Baghy Béla lett.

A VIII. osztály a VII. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Gabányi Miklós kérvénnyel megtámadott mandátumát a c) osztályba, Mihajlovics Kornél és Farkas József formahibákban leledző mandátumait pedig a b) osztályba sorolták. Az állandó igazoló bizottságba rendes tagnak Kristóffy Józsefet, póttagnak Issekutz Győzöt választották.

A IX. osztály a VIII. osztályba sorsolt képviselők megbízóleveleit vizsgálta meg. Formai hiányok miatt a b) osztályba sorolták Artim Mihály, Bruckner Vilmos, Darányi Ferenc, Heinecz Hugó és Visontai Soma megbízóleveleit. Báró Gager Miksa kérvénnyel megtámadott mandátuma a c) osztályba került. Az állandó igazoló bizottságba rendes tagnak Turók Bertalant, póttagnak Drezovay Lászlót választották.

Az egyes osztályok munkájának eredményét a képviselőház holnapi ülésében fogják bejelenteni.

A szabadelvűpárt értekezlete.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 30.

Az országgyűlési szabadelvűpárt ma este tartotta meg első értekezletét a választási harc befejezése óta. Egészen az volt a képe ennek az összejövetelnek, mint amikor diadalmi ünnepre gyűleltek össze egy győztes hadsereg. Valójában az volt ez, egy tiszta, nemes fegyverekkel kivívott győzelemnek főlemelő, szép ünnepe. A tábor azonban nemcsak ünnepelt, hanem egyuttal szervezkedett a munkára. A diadalujongásra nem sok ideje van, mert ez a győzelem kötelez nagy, nehéz munkára, amely igazolása lesz majd a kivívott győzelemnek.

Hanem azért szép volt ez a mai összejövetel, sőt éppen azért volt szép. Tele munkakedvvel, komoly kötelességek tudatában sereglett ma össze a szabadelvűpárt és midőn imponáns módon ünnepelte vezérét, aki a választási harcban diadalra vitte s megkapó módon manifestálva lelkes ragaszkodását és bizalmát Széll Kálmán iránt, ebben a lelkes ovációban egyuttal benne volt az egyhangu fogadalom, hogy friss erővel, rendületlen kitartással fogja követni az eléje tűzött nagy feladatok megvalósításában.

Már az értekezlet külső képe is hatalmas és ünnepies volt. A klubhelyiség tágas ülésterem szorongásig megtelt. A szabadelvűpárti képviselők közül alig hiányzott egy-kettő. Mikor a miniszterelnök megjelent, riadó éljenzés üdvözölte, mely meg-megujalt később, mikor Széll Kálmán üdvözölő és lelkesítő beszédet intézett a párthoz. A beszéd hatása leírhatatlan volt. Az éljenzugás és a tapsvihar gyakran perecekig megakasztotta.

Az ülés tárgya különben a párt tisztikarának megválasztása és a képviselőház tisztikarának kijelölése volt. Mikor a Ház elnökének a kijelölésére került a sor, gróf Apponyi Albert nevének említésénél hosszas, meleg taps és éljenzés hangzott fel, jelölő annak, hogy ez a jelölés az egész pártnak lelkes öhajátását valószínűsítette meg.

Az értekezlet lefolyásáról következő tudósításunk számol be:

Az igen népes értekezletet báró Podmaniczky Frigyes pártelnök a párttagok lelkes éljenzése között megnyitván, szívből fakadó hazafias örömmel üdvözölte a párt tagjait s magát és tisztviselőit a párt kegyességére ajánlotta annak kijelentésével, hogy minden erejét és igyekezetét a párt szolgálatára fogja fordítani. (Általános élénk éljenzés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Tisztelt értekezlet! Szeretve tisztelt elnökünk lelkes és lelkesítő szavai után szükségét érzem annak, hogy örömmel és a legmelegebb érzelmeikkel üdvözöljem a párt tisztelt tagjait ez első összejövetelünk órájában. (Elénk tetszés.) Az öröm mellett, melyet érzek, megrezdül lelkemben egy másik hur is: a hála hurja. A hála, nemcsak a párt irányában, mely a kormányt bizalmával megtiszteli, hanem azok iránt is, akik ügyünknek diadalát sok helyütt nehéz viszonyok közt s mindenütt lelkes munkájukkal s hősiességükkel kiküzdötték. (Lelkes éljenzés.)

Ö felségének legkegyesebb bizalma s e tisztelt párt támogatása az én kezembe adta a parlamenti többség vezérletét; az én őrizetemre volt tehát bízva a szabadelvűség lobogója, amely alatt az imént lezajlott választási tusában a harcba indultunk. Törvényeink a választási küzdelmet nemesebb légkörbe utalták a végből, hogy a nemzet többségének akarata szabadon és tisztán érvényesülhessen a népképviselőben. (Lelkes éljenzés.) Feladatommá tehát az lett, hogy a választási küzdelmet ebbe a megtisztult atmoszférába bevezessem és a törvény e magaslatos célját csorbánélkül megvalósítsam. (Tetszés.) Feladatomat becsületesen igyekeztem megoldani, arra igyekezvén, hogy a nemzeti akarat szabad és tiszta megnyilatkozása elől semmiféle oldalról, semmiféle akadály ne gőrdülhessen. (Eljenzés.)

A választások eredményében tehát a nemzetnek szabad meggyőződéséből folyó ítéletét kell látnunk. A nemzet döntött. Döntését sem félremagyarázni, sem félreírni nem lehet.

A pálmát nekünk ítélte. Önérettel hivatkozhatunk arra a mindenképp érdemteljes eredményre, hogy, bárha táborunkban sokakat nélkülözünk, fájdalommal nélkülözünk ügyünknek régi próbált barcosai közül, a szabadelvűpárt ugyanolyan számban került ki a választásokból, mint 1896-ban.

Kimondotta az ország e verdiktjével, hogy az ország sorsát az 1867-iki közjogi alapon és szabadelvű irányban kívánja intéztetni. (Lelkes taps és éljenzés.) A nemzet ránk bízta tehát ügyeinek vezetését; szentesítette a mi elveinket és céljainkat. Akarata e megnyilatkozásával kijelentette, hogy a magyar nemzeti államot kiépíteni, megerősíteni, fejleszteni, nemzeti nagy céljainkat biztosítani a közjogi alapon s a valódi szabadelvűség politikájával kívánja. (Zajos éljenzés.)

Mennél szabadabb és tisztább volt a nemzeti akarat e megnyilatkozása, annál súlyosabb kötelességek hárulnak reánk. Feladatunk, amelytől eltántorodnunk nem szabad, azt szabja elénk, hogy a közjogi alap védelmében s a szabadelvű irány követésében tetővázat nem ismerjünk, hanem szilárd léptekkel haladjunk előre azon az uton, amelyet a választások eredménye megjelölt. (Elékes taps és éljenzés.)

A bizalom az egyéni, valamint a társadalmi és politikai életben a legértékesebb és legerősebb kapcsolat. Háromfelé irányuló kölcsönös bizalmat kérek hát e párt tisztelt tagjaitól. Bizalomnak kell uralkodnia a kormány részéről a párt irányában, a párt részéről a kormány irányában és a párttagok részéről egymás irányában. (Lelkes éljenzés.) Jelezni kívánom a kormány jogaimat e bizalomra. (Halljuk! Halljuk!) A politikának attól az irányától, amelyet programomban kifejtettem s amelyet az ország most ünnepiesen és határozottan a magáévá tett, én nem fogok hajszályra eltérni soha. (Lelkes taps és hosszantartó éljenzés.) Azon a programon állok tartóhatatlanul, amelyet az ország elé tártam sokszor és világosan, amelyet minden kérdésre nézve kifejtettem és kormányzati tényekben is megvalósítottam. (Tetszés.) Ezen program alapján tisztelt meg minket a nemzet bizalmával. Ezt a programot ismerem én és csakis ezt. Ebbe helyezkedtünk bele mindannyian, ebben forradunk össze és ennek az összeforradásnak szentesítését mondta ki a nemzet a választások eredményében. *Fenn fogom e programot tartani a maga integritásában.* (Eljenzés.) *annak lezárását, az attól való elszakítást nem fogom megengedni sem magamnak, sem másoknak.* (Zajos taps és éljenzés.) A pártot szigorúan ezen a vonalon fogom vezetni s e törekvésem számára kérem a pártnak bizalomból fakadó támogatását. (Eljenzés.)

Az én keblem ki van tárva minden egyéni vélemény befogadására. Senkinek véleménye nem oly csekély, nem oly jelentéktelen, hogy vele megismerkedni ne kívánnék. (Eljenzés.) De viszont amilyen szívesen hallgatom meg a mások felfogását, épp oly határozottan kell kérnem, hogy amiben aztán a dolgok és okok lelkiismeretes mérlegelése után egyszer megállapodunk, az úgy tekintessék és úgy érvényesüljön is, mint a pártnak egyetemes akarata, amely a párt minden tagját kötelezi. (Taps és éljenzés.)

Igy fogom én fel a pártfegyelmet. Az így felfogott pártfegyelenben nincsen semmi szolgai meghódolás, (Eljenzés.) hanem a különféle vélemények mérkőzése után a feltétlen bizalom révén létrejött akarategység nyilvánkozik meg benne. (Elékes tetszés.) Ha aztán így érvényesül az egész vonalon a kölcsönös bizalom, ha ez a kötelék fűz minket egymással össze, akkor létrejöv az erőnek az az összhangja, amely programunknak igazi értéket ad s amely megedzi a párt erkölcsi alapjait. Így fogunk hiven megfelelhetni a nemzeti akarat félreírhatatlan parancsának s így fog a diadal elválaszthatatlanul lobogónkhoz fűződni. (Elékes éljenzés.) Első győlekezésünk percében ezeket akartam, tisztelt barátaim, elibétek tárni. (Zajos taps és percekig tartó éljenzés.)

Horánszky Nándor támaszkodva az együttérzés ama kapcsolatára, amely egy politika szolgálatában egyesít, meleg köszönetet mond a miniszterelnöknek most elhangzott szavaiért. Amely nagy súlyt helyez a bizalomra, amelynek ő kifejezést adott, éppen oly határozottsággal nyújtuk neki mi, nyújtja e párt a maga bizalmát. (Általános élénk helyeslés.) Üdvözi a miniszterelnököt és kormányát, mint a nemzeti akarat szabad letéteményesét. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) Használják ezt a kincset azzal a kitarással és erőteljességgel, amelyet a mi támogatásunk jog nyújtani. Szívükből kíván munkájukhoz erőt, egészséget és kitarást, mindeneikéül pedig sikert. (Általános élénk éljenzés.)

Azután az értekezlet először is a párt tisztviselőkarát és bizottságait alakította meg. Elnöknek általános taps és éljenzés közt újra megválasztották báró *Podmaniczky Frigyes*t, alelnöknek (a régi és újra egyhangúlag megválasztott *Szentiványi Árpád* mellé) *Berzeviczy Albert*et és *Apáthy Péter*t a pártkör igazgatójának *Dókus Ernő*t. A párt jegyzői karát kiegészítette az értekezlet a párt fiatalabb tagjai közül hat új taggal s megalakította a párt igazgatóválasztmányát, végrehajtó, kijelölő és hírlap-bizottságait.

Ezzel áttért az értekezlet a képviselőház tisztikarának a kijelölésére. A Ház elnökvé percekig tartó lelkes éljenzés és taps között kijelölték gróf *Apponyi Albert*et, a Ház a elnökeivé *Tallán Bélát* és *Daniel Gábert*. A Ház jegyzői karára vonatkozólag hozzájárult az értekezlet a miniszterelnöknek ahhoz a javaslatához, hogy a Ház jegyzőinek száma nyolcra kilencre emeltesse és az új jegyzői állás a *Kossuth-pártnak* engedtesse át. A párt kebeléből kijelölte az értekezlet a Ház jegyzőinek: *Gróf Esterházy Kálmánt*, *Moinár Antalt*, *Nyegre Lászlót*, *Lázár Árpádot*, *Dezovics Györgyöt* és gróf *Teleki Sándort*, (a Ház által választandó kilenc jegyző közül hat — öt szabadelvűpárti és egy ellenzéki — a Ház holnap ülése. három pedig — két ellenzéki és egy szabadelvűpárti — egyik legközelebbi ülése fog megválasztani.) Háznagynak közéletiállással *Csávossy Bélát* jelölte ki az értekezlet.

A párt legközelebbi értekezlete holnap este 7^{1/2} órára tüzetelt ki és ezzel az értekezlet véget ért.

KÜLFÖLD.

Bülow a császárnál. Tegnap az egész sajtó regisztrálta azt a hírt, hogy *Vilmos* császár táviratilag magához rendelte *Bülow* kancellárt *Liebenbergbe*. Általában az a hír terjedt el, hogy *Bülow*nak állása megrendült, még pedig a német vámtarifa miatt. A konzervatív kölni *Volkszeitung* értesülése szerint báró *Marschall* konstantinápolyi német nagykövet van gróf *Bülow* utódjául kiszemelve. A lap szerint egyelőre csak az látszik bizonyosnak, hogy gróf *Bülow* állása megrendült.

Egy mai berlini táviratunk viszont alaptalannak mondja ezeket a híreket. E szerint gróf *Bülow* nem is gondol arra, hogy beadja lemondását. Még tegnap, *Liebenbergbe* való elutazása előtt ezt mondta egy barátjának:

— Tudom, hogy bizonyos ujságok most válsághíreket fognak terjeszteni!

Német politikai körökben azt beszélnek, hogy gróf *Bülow* nemcsak azért határozta el magát a *liebenbergi* utazásra, hogy a császárnak közvetlenül előterjesztést tegyen, hanem különösen azért, hogy a császárral együtt ő is *Liebenbergben* legyen és így az ő jelenlétével megakadályozza azt, hogy a dolgokról beszéljenek, amelyek az ő távollétében bizonyosan szőnyegre kerültek volna.

A középamerikai csatorna. Amerikai tőke segítségével és az északamerikai Unió hatalmas égíze alatt fog megvalósulni *Lesseps* és társainak az a nagyszabású terve, hogy hajózható csatorna kösse össze az Atlanti oceanát a Csendes oceanánnal. Panama kerületében ma is látni romjait a nagy földadási munkálatoknak, egész telepek és gyárvárosoknak, amelyek a Panama-társaság gyászos bukása után lakatlanok maradtak, elpusztultak, újra átvedlettek sűrű erdőkké. A Panama-társaság bukása erkölcsi és pénzügyi csőfő felé sodorta Franciaországot és a Panama neve mögbezgett lett az egész világon. Az abba hagyott munkát az Unió fogja folytatni, még pedig ugyancsak a maga hasznára. A koncessziótörvény megformulására szükség volt egy sor diplomáciai tárgyalásra, amelyeket egyen kívül immár lebonyolítottak. Az utolsó hatalmasság, amelylyel az Uniónak egyezkednie kellett, Anglia volt. Mai állapotában nem sok kedve lehetett Angliának arra, hogy újat huzzon a friss erejű Unióval s azért lehetőleg engedékeny volt. Ennek eredményeként jankát egy mai táviratunk, hogy most már az utolsó akadály is eltűnt, amely a középamerikai csatornára vonatkozó szerződés létrejöttét gátolta. Anglia az egész vonalon engedett és a *Daily Chronicle* értesülése szerint utasi-

totta washingtoni követét, *Pauncefoot*et, hogy az új csatornaszerződést írja alá.

A munkás-sztrájkok szabályozása. Kerseres tapasztalatokon okulva törvényjavaslatot dolgozott ki a spanyol kormány a munkás-sztrájkok szabályozásáról. Ez a törvényjavaslat rendelkezéseket foglal magában a sztrájkok törvényes megengedhetőségéről, a munkaadók és munkások között való viszony szabályozásáról és választott bíróságok alakításáról. A javaslat ma került a cortex elé.

A Reichsrath ülése.

Bécs, október 30.

A Reichsrath mai ülése 11 órakor kezdődött. A beérkezett irományok között van *Merunovicznak* egy indítványa, amely a kormányt felszólítja, hogy tegyen meg minden intézkedést avégre, hogy a *Ferdinánd-vasut* a szerződésben megjelölt határidőre államosítsassék. Interpellációkat nyújtottak be:

Malfati az innsbrucki egyetemen történt tegnapi események dolgában;

Gessmann a villachi pályaudvaron *Lueger* ellen rendezett tegnapi tüntetés tárgyában;

Daszynski a porosz postának Ausztriából jövő politikai levelekre vonatkozó állítólagos zaklatásai tárgyában;

Gessmann az osztrák magyar bank vezetőségének oly irányú befolyásolása tárgyában, hogy a bank jelzálogi és leszámított üzleteinek sulypontját nagyobb mértékben tegye át Ausztriába, mint eddig;

Ellenbogen a kereskedelmi alkalmazottak viszonyainak törvényes szabályozása tárgyában;

Kleenein központi büntetőügyi hatóság szervezése, továbbá a *rábmunka megszüntetése* tárgyában;

Axmann a sajtótörvénynek a helyreigazításokra vonatkozó rendelkezései és az ugynevezett sajtórendtartási eljárásra vonatkozó rendelkezések módosításáról;

végül *Wrabelz* újabb interpellációt nyújtott be a bécsi képzőművészeti akadémián *Eisenmenger* és *Zambusch* tanárok számára alakítandó külön iskolák tárgyában.

A formalitások elintézése és a beérkezett irományok felolvasása után az elnök utólag rendreutasítja *Zaworkát* a tegnapi üléseken tett illetlen nyilatkozatairól.

Fresl azt kívánja, hogy a cseh nyelven benyújtott interpellációkat és indítványokat vegyék fel a jegyzőkönyvbe.

Elnök utal e tekintetben tett korábbi nyilatkozataira. A Ház aztán áttér a napirendre, a költségvetés tárgyalására.

Elnök *Kramar* szólal fel. Mindenekelőtt *Derschattával* polemizál, aki ellenezte a cseh nemzeti kultúrális szükségletei érdekében a költségvetésbe fölvetett tetteket. *Fernerstorfer*rel polemizálva szemökre veti a szociáldemokratáknak, hogy a nyelvrendeletek kérdésében diadalra segítették a németeket. Áttérve a mostani politikai helyzetre, azt mondja a szónok, hogy pártja véleménye szerint a miniszterelnök a beruházások és a viziták elintézésével tudása határára ért. Aki parlamentet akar vezetni, annak nem szabad a nagy állampolitikai kérdéseket kerülgetnie. A miniszterelnök senkit sem fog megtelemlíteni erőlyes kijelentéseivel, mert fegyelmetlen hadsereg áll mögötte. Azért nem is hiszi senki, hogy komoly küzdelem folyik azokban a nagy kérdésekben, amelyeket a miniszterelnök említett. Ez a parlament sem képes megoldani a red vdrő föladatakat.

Ausztriában lapangó parlamenti és államszolg van, amely nemcsak a akut válsággá fog válni. Szólv utal azután azokra az eseményekre, amelyek a múlt pénteken a költségvetési vita megnyitását bevezették és azt mondja, hogy az ifjucsek sűrűs indítványa benyújtásával megakaszthaták volna a költségvetési vita folytatását, de nem tették, mert semmit sem tartanak sürgősebbnek, mint a mostani vizsgálatlan politikai viszonyok nyilvános megvitatását. A parlamenti válságnak alapja szerinte a házszabályok szörszerinti alkalmazása, ami által a parlament elposványosodik.

Beszédének további részében kijelenti, hogy a csehnek minden lehető el fogják követni, hogy a kormány terveit meghíusítsák. Nem akarunk — ugymond — olyan nép lenni, amely kis jutalmakkal kielégíteni hagyja magát. Egyenlők akarunk lenni az egyenlők között. Az országot az egész osztrák birodalmat is ki akarjuk menteni az általános zavaros helyzetből. Mi nemcsak Csehszorg érdekekben, hanem egész Ausztria érdekében dolgozunk. Pártom nevében kijelentem, hogy egy pillanatra sem fogjuk azt a zászlót amelyet megragadtunk, kezünkől kiengedni. Munkálkodni fogunk, hogy e zászlót győzelemre vigyük.

Dr. *Menger* beszédében főleg a kvótakérdéssel foglalkozik. Fontosnak tartja, hogy a Magyarország és

Ausztria közötti kvótaviszonyban megláthatóan egy fix számítású kulcsot, úgy, hogy nem kellene tíz évenként valóságos harcot vívni egynéhány tört százalékért. E kulcs kiszámítására külön hatóságot kellene létesíteni, amely különböző tényezők, mint a lakosság száma, az adók nagysága stb. alapján kiszámítaná a kulcsot.

Gróf **Dziéduszycki** kijelenti, hogy a lengyelek elfogadják a költségvetést, mert szükségesnek látják, hogy végre rendezett állapotok jöjjenek létre, mert Magyarországgal és a külfölddel szemben Ausztria csak így lehet erős. Viszontszólagat fejében a lengyelek azonban megkívánják, hogy az osztrák kormány szerezzen védelmet a poseni üllözött lengyeleknek.

Schtocker kijelenti, hogy a baloldal német pártjai megazavazzák a költségvetést, mert az államnak szüksége van erre.

Bareuther kijelenti, hogy pártja hozzájárul a költségvetési vita megrövidítéséhez, de azt kívánja, hogy az alkotmányügyi bizottság mihamarabb terjessze elő jelentését a 14. §. eltörlése tárgyában. Ami a kiegyezést illeti, ő, ha választania kell, inkább a német birodalommal való kereskedelmi- és vámszövetséget választja, mint a Magyarországgal való kiegyezést. A *Los von Rom*-mozgalmat tisztán ideális mozgalomnak mondja és azzal végi beszédét, hogy pártja nem akar sem Rómától kúrgó, sem szláv Ausztriát, hanem németek által kormányzott Ausztriát. (Élénk tetszés a nagynémetek soraiban.)

Az ülést azután az elnök este hét óráig felfüggesztette.

A költségvetési tárgyalás folyamán **Koerber** miniszterelnök tiltakozik ama szemrehányás ellen, hogy ő Ausztriát harca hivatva volna fel Magyarországgal ellen. Csak az összes erők összgyűjtésére és egybeoglálására akart felszólítani Ausztria érdekeinek hathatós érvényesítése céljából abban a pillanatban, midőn a birodalom gazdasági alapjait az évek hosszu sorára lerakják. Az egész külfölddel szemben — ugymond — az össznemzék és annak egységes érdekei álláspontján állunk és nem tesszünk különbséget a Lajthán innen és a Lajthán túl között, de okvetlenül szükségesnek tartjuk, hogy a monarchia két része magától-érteendőleg igazságosan és méltányosan, egymás iránt barátsággal járjon el és a legteljesebb lojalitással összeszerezze. Ausztria-Magyarországot a külföldön aszerint becsülik, amint Ausztria és Magyarország egymással áll. A miniszterelnök sajnálja az egyik szónoknak a hadsereg és a hivatalnok kar ellen intézett támadásait és tiltakozik a kormány nevében ama szemrehányás ellen, hogy az a mezőgazdaság iránt ne viseltetnék a szükséges élénk érdeklődéssel.

A *Los vom Rom*-mozgalmra vonatkozólag kijelenti a miniszterelnök, hogy a kormány kötelessége minden kibágást megakadályozni és a törvényeket mindenki ellenében a meghatározottabban alkalmazni, a legkevésbé fogja pedig megengedni a terrorizmust más vallásakkal szemben vagy a törvényellenes propagandát. A miniszterelnök a meghatározottabban ellene mondott annak az állításnak, hogy a kormány a nagynemzet mozgalmat támogatja és a pártokkal és programokkal való minden közösséget elutasít magától. Mihelyt a legsürgősebb gazdasági kérdések elintézését nyernek, a kormány mint becsületes közvetítő ismét a két néptörzs e lépésé felé és talán használható közvetítő javaslatot fog eléjük terjeszteni. Végül a nemzetiségi béke ápolására hívja föl a képviselőket.

A miniszterelnök után **Zacek Klotac** és **Rizzi** beszéltek, mire a tárgyalást megszakították. Schönerer Ausztria-Magyarországnak a boerok érdekében leendő intervenciója tárgyában sürgősségi indítványt nyújt be. A legközelebbi ülés hétfőn délután lesz.

Bécs, október 30.

Mint a *Slavische Correspondenz* jelenti. **Vetter** képviselőházi elnök megtagadta a *Herold* képviselő által benyújtott cseh napidij-nyugta láttamozását és arra a kérdésre, vajon vannak-e jogi okai a láttamozás megtagadására, kijelentette, hogy nincsenek, hanem pusztán a sokéves gyakorlathoz tartja magát. Hálás lenne, ha ezt a kérdést bíróság eldöntené. *Herold* erre kijelentette, hogy a bírói utra tereli ezt az ügyet.

Prága, október 30.

A *Politik* értesítése szerint a földmívelési minisztérium törvényjavaslatot dolgozott ki a *gabonahatáridőüzeletről*. A kormány nem szándékozik megszüntetni a borszeszerü határidőüzeletet, hanem csak reformálását tervezi.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a uszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

HIREK.

A fehér szerecsen.

A nagy tér csak úgy kongott az ürességtől, pedig már délután öt óra volt. A panorámás bódéokra szomorú csend borult, az akvárium bejárója fölött buslakodva gubbasztott egy ráncos, vénképű majom s fontoskodva pislogatott villogó szemével.

De igazsa is volt. Így nem maradhatott tovább. Eszébe jutott a régi szép idő, — alig két hete! — mikor vidor gyerekek ugráltak körülötte, mogorót dugtak tenyerébe, pajkosan megcsipkedték, hogy visított belé. Eszébe jutott a fájdalom, amit akkor okoztak neki és szinte sajnálta, hogy már elmúlt. Oh, mert az is a népszerűségnek egy bizonyos megnyilatkozása, míg így igazán türehtelen volt!

Egész nap senki, senki!

Az akvárium tulajdonosa a közönség nagy közönye miatt már az üzletét kezdi megenni. Eppen tegnap ölték meg azt az óriási harscát, mely fiacápként szerepelt a műsorban. Néhány nap múlva megeszi az angolnát, a többi halat s azután mehet a pokolba.

De nemesak az akvárium ment tönkre.

A viasz-kabinet tulajdonosa, kezében a nagy jelzőpálccával, lehorgasztott fejjel lépdelt az üzlete előtt. Olykor felemelte fejét s már szinte kitört belőle a megszokott mondatok:

— Erre, erre, uraim!...

De azután körülnézett, a látóhatáron senki sem mutatkozott s a következő r-ket lenyelte.

— Miből fog holnap ebédelni? ... Miből fizeti a helypénzt? Ilyen szomorú gondolatok zavarták meg lelke egyensúlyát s könnyes szemmel állott meg a panoráma legszébb, leggyönyörűbb reklámképe előtt.

Hoster Fülöp, a várpalotai rablógylkos!... Micsoda kép volt az! Akit nem esábitott be a viasz-kabinetbe, annak kőből volt a szíve.

A szoba közepén, éppen fejből nőtt ki a függőlámpa, állott Hoster Fülöp. Kezében hatalmas, vértől csöpögő kés, előtte térdén könyörögve az anya, kezében a legkisebb gyermekkel, szinte kiabált szivettépő hangon.

— Ne ölj meg, kegyetlen gyilkos!...

De Hoster Fülöp megölte. Az már nem látszott a képen, de mindenki tisztában volt vele, olyan kegyetlen arca volt a borzalmas rablógylkosnak.

Hogy sirtak hajdan a dadák s a katonák őrmestertől lefelé, mikor ezt bámulták!

Hajh! ... Más idők voltak azok ... Milyen jó az akvárium tulajdonosának! ... Ő megeheti üzleti berendezését, de a viaszfigurák? ... El kell adni Hoster Fülöp híres festményét. Pedig ez maradt meg egyedül a régi dicsőségből.

Engedve a legújabb kor történetének, Hoster Fülöp figuráját odabenn már két éve Dreyfus kapitánynya alakították át s most képt is el kell adni.

S a viasz-kabinet tulajdonosa, ökölbe szorított kézzel fenyegetve, intett a piac tulsó oldalára.

— Átkozott fehér szerecsen!

Mert a fehér szerecsen volt mindennek az oka. Az kergette világgá a buvár-embert, az soványította meg az óriás hölgyet, az eröművész miatta lett gyenge s az üvegvőnök ő hullasztotta ki minden fogát.

Az ő bódéja mindig tele volt. Vidám kintornászó nyegegett belőle csak úgy tódult hozzá a nép.

Miért?.. Hja, ő volt a fehér szerecsen! Fekete szerecsent már milliót látott a világ, de fehéret még soha.

Azelőtt vidáman megoszlott a bevétel, nem volt konkurrencia s ha nem is jutott bőségesen, de csurrant, cseppent s az óriás-hölgytől le a világ legkisebb törpéjéig, mindenki jóllakott.

De eljött a fehér szerecsen. Hétfő reggel

volt, mikor a madárfejű gyermek elhagyatott bódéjára kiakasztották a reklámot, mely öles betűkkel hirdette:

! Itt!... Itt!...!

!! Az egyedüli, eddig még nem látott!!

!! Nem is gondolt, nem is sejtett!!

!! Nem is látott, nem is álmodott!!

!! Fehér szerecsen! Fehér szerecsen !!

Első hely husz, második hely tíz krajcár, gyermekek és katonák őrmestertől lefelé öt krajcárt fizetnek...

! Itt! Itt!

S a járókelők megállottak. Fehér szerecsen! Vajjon mi lehet ez? Hiszen ha fehér, nem lehet szerecsen, s ha szerecsen, nem lehet fehér? ... Ezt meg kell nézni!

Fehér szerecsen!... Ennek csakhamar hire ment az egész városban s az emberek, a helyett, hogy jó napot kívántak volna egymásnak, találkozáskor megkérdezték:

— Láttad a fehér szerecsent?

— Láttam!

— Nos?

— Hihetetlen!

Ez volt a halála a többi bódétulajdonosnak. Hozzájuk egy kutya sem vetődött, vagy csak éppen az, de a fehér szerecsen folyton telt ház előtt játszott. Mit? ... Játszott? ... Azt se tette. Egyszerűen mutogatta magát s a közönség őrjöngött érte.

Eppen most volt vége az előadásnak. Hangos csengetyűszó zengett végig a téren, az irigyelt, gyűlölt bódéból hatalmas rajban tódult ki az izgatott, kipirult arcú nép. A nagy zajra kijött bódéjából a fekete szerecsen, ki máskor pénzét szokott kapni, hogy őt lássák, de két hete nem beszélt már teremtett lélekkel s végső elkeseredésében ő jött ki, hogy lásson valakit.

Nevetve, csufolódva mentek el mellette.

— Hallatlan, szólt az egyik, még ez is azt várta, hogy pénzért bámulják.

— Pedig ő csak semmi, közönséges szerecsen.

— Ah! ... A fehér szerecsen egészen más!

— Bizony... Egész olyan, mint mi vagyunk és ha nem volna kiírva és nem hárdatnák, senki se hinné, hogy ő a fehér szerecsen.

Sokan vannak fehér szerecsenek.

Eürkös.

Budapest, október 30.

— **Személyi hír.** Dr. *Bakonyi* Samu országgyűlési képviselő orvosainak tanácsára a budai Szent Lukács-túróben tartózkodik.

— **A király itthon.** A király holnap reggel kilenc órakor kikiséri a pályaudvarra *Nikolajevics Mihály* nagyherceget s tíz órakor általános kihallgatást tart. Délután Gödöllőre utazik. Ez az első eset, hogy királyunk nem Bécsben tölti a hallottak napját, hanem Gödöllőn csendes visszavonultságban emlékszik meg halottairól.

— **Cimadományozás.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszter előterjesztésére mádi *Kovács* István osztálytanácsos miniszteri tanácsosi, dr. *Lázár* Elek és *Emmerling* Károly miniszteri titkár osztálytanácsos. *Zsolnai* Miksa segédtitkár pedig miniszteri titkár címet kapott a királytól.

— **Az özvegy olasz királyné Fiumében.** *Fiumé*-ből jelentik hogy *Margit* olasz királyné kortvi tartózkodása alkalmából valószínűleg meglátogatja *Fiume* és *Triest* városokat.

— **Lakoma Bessenyei Ferenc tiszteletére.** Az erzsébetvárosi Demokrata Kör holnap, csütörtökön este elnökének *Bessenyei* Ferencnek tiszteletére társasvacsorát rendez a Royal-szállodában.

— **A hercegrímás nevenapja.** *Vaszary* Kólos biboros hercegrímás ma ünnepelte nevenapját budavári palotájában. A hercegrímás reggel kilenc órakor házi kápolnájában csendes misét mondott, azután visszavonult termeibe. A hercegrímást részint levélben részint táviratilag üdvözítették: a kormány, a püspöki kar tagjai, a pannonhalmi Benedek-rend és a hatóságok tejei. Személyesen jártak a palotában: *Fehér* Ipoly pannonhalmi főpápa, *Fircsák* Gyula munkácsi püspök, gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, *Szell* Ignác beügyi államtitkár és neje, *Tabódy* József miniszteri tanácsos, *Rohonczy* György altábornagy, báró *Rossner* Ervin, özv. gróf *Hunyady* Lászlóné. A buda-

pesti hittudományi kar nevében dr. Demkó György ezidei dékán fejezte ki a szerencsekívánatokat. A rokonság közül ott volt özv. Vassary Mihályné és Vassary János. A hercegprimás udvari papságán kívül ott jártak ma még a budapesti plébániák plébánosai, a szerzetesrendek főnökei, a katolikus egyesületek küldöttségei, számos egyházi és világi előkelőség. Déli egy órakor díszbéd volt, amelyen az udvari papság is részt vett.

— **Megőfolt eljegyzési hír.** Több lap közölte azt a hírt, hogy Frigyes főherceg leányát, Krisztina főhercegnőt Salm-Reiferscheidt herceg eljegyezte. A főherceg pozsonyi udvari hivatala kijelenti, hogy ez a hír nem jelöl meg a valóságnak.

— **Az angol király betegsége.** Londonban állhatatosan megőfolták az *Edvárd* király sulyos betegségéről elterjedt híreket, amelyek azonban makacsul tartják magukat. Így ma újból a következőket jelentik: *Edvárd* király az elmúlt szombaton oly heves fulladási rohamokba esett, hogy teljesen kimerülten, közel egy órahosszat ájultan fektött. Vilmos császár akkor olyan nyugtalanító híreket kapott, hogy már meg is rendelte londoni utazásához a *külvonatot*; amikor azonban nemsokára jobb hírek érkeztek, lemondott tervezett utazásáról. A yorki herceg, az angol trónörökös határozott utasítást kapott, hogy *világöröki útját szükhöz felb.* A yorki herceg már visszatérőben van Anglia felé.

Ezekkel szemben viszont Berlinből azt táviratozza tudósítónk, hogy a *Börsen-Courier*nek az angol udvar köréből feltétlenül szavahihető részről jelentik, hogy az angol király sulyos megbetegedésétől elterjedt híresztelések teljesen alaplanok. Egyáltalán nem igaz az sem, hogy *Edvárd* királynak legutóbb wiesbadeni és hamburgi tartózkodásakor orvosainak tanácsára abba kellett hagynia a dohányzást és annyira kénytelen volt magát kímélni, hogy alig beszélt.

A *Berliner Börsen-Courier* közlése szerint *Edvárd* király Wiesbadenben és Hamburgban is épp oly szenvedélyesen dohányzott, mint eddig, több ízben nyilvánosan beszélt és hangja sohasem akadt el. A betegségéről — úgy látszik — természetileg terjesztett híresztelésekből mindössze annyit az igazság, hogy a király a balmoral vadászatokon, amelyeken ősi szokás szerint skót blétzet viselt, a folytonosan esőben meghűlt és idegszábját kapott, de azon is egészen túl van már és most jól érzi magát. Szó sincs róla, hogy *Edvárd* király *külföldre készült útdélre.* Sűrűn emlegetik azt is, hogy a király gyakran rekedt, ami szintén arra vall, hogy a gégebéj sulyos. Ez a riasztó híresztelés abból támadt, hogy a király nagy fogadtatásokon, mikor sokat kell beszélnie, így legutóbb a parlament tagjainak tisztelgésekor is, eukros vizet szokott inni és egyéb ilyes szerekkel frissíti föl a hangját, mint az énekesek szokták.

A *Reuter-fügynökség* is merő koholmányoknak mondja azt a jelentést, hogy *San-Remoban* egy angol udvari futár érkezett, hogy lakást béreljen *Edvárd* király számára, aki állítólag január végén oda-érkezni teletni.

— **Eugénia császárné.** *Zürichből* jelentik, hogy Eugénia császárné ma Luzernba érkezett és onnan hosszabb tartózkodásra *Mentonba* utazik.

— **A tisztviselők kongresszusa után.** A tisztviselők kongresszusi bizottsága e hó 31-én, csütörtökön, este 6 órakor a Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete tanácstermében (Esterházy-utca 4.) ülést tart. Erre az ülésre fontosságánál fogva okvetlen megjelenésre kéri a bizottság tagjait, mert ez az ülés fog határozni az országos központi tisztviselői szervezet megalakítására és a magyar ipar pártolására vonatkozó határozatok végrehajtása ügyében is.

— **A cár kardja.** A szabad Franciaország baráti, kedves ajándékot küld a rabszolgá orosz birodalom cárijának. A francia hadsereg érdemrendes katonái fölhívták, hogy járuljanak hozzá ahhoz a gyűjtéshez, melynek összegéből *diszkardot* akarnak készíttetni a cárnak. Ezt a diszkardot francia veteránok fogják elvinni Szent-Pétervárra. Vajjon minek a szimboluma lesz ez a kard. A barátság? Vagy a béké?

— **Luenger és a jubileumi ajándékok.** Lapunk mai számában Luengernek, a bécsi polgármesternek egy kellemetlen kalandjáról emlékeztünk meg, ma azonban szó van egy rendeletről, amely dícséretére is válik a sok tekintetben nem érdemű polgármesternek. Luenger ebben a rendeletben, mint egy bécsi lapban olvassuk, eltiltja a városi alkalmazottakat attól, hogy fölőbbalóik jubileumára ajándéka gyűjtsenek. Még a látszólag önkéntesen induló gyűjtéseket sem tűri, mert azoknak mélyén is ott lappang a presszió. Aki pedig vét a rendelet ellen, az egyelmi eljárás útján bünhődik.

— **Magyar lovak Dél-Afrikában.** *Fiuméből* táviratozzák: *Thomson* angol tábornok ideérkezett, hogy a Dél-Afrikába szánt lovak hajózárszállítását ellenőrizze. Tíz napon belül három gőzös körülbelül 2500 lóval indul el innen. Thomson aztán Oroszországba utazik, ahol 10.000 lovat vásároltak az angolok.

— **A rák gyógyítása.** Német orvosi körökben — mint a *N. W. T.*-nak Frankfurtból táviratozzák — nagy feltűnést kelt, hogy Vilmos császár *Ehrlich* frankfurti tanárt, a nagynevetű bakteriologist és fiziologus vegyészét megbizta, hogy ezentúl kizárólag a rákbetegség tanulmányozásának és gyógyításának szentelje munkásságát. A frankfurti távirat szerint *Ehrlich* tanár már át is alakította Vilmos császár kívánságához képest bakteriológiai intézetét és úgy jónévtű bécsi orvost, aki a rákbetegségek kutatásának terén szaktekin-tély, asszisztenséül hívta meg Frankfurtba.

— **A Nemzeti Múzeum újjászervezése.** A hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja a királyi rendeletét, mely a Nemzeti Múzeum újonnan szervezett osztályigazgatói állásainak betöltésére vonatkozik.

Az 1901. állami költségvetésben nyílt először alkalom arra, hogy a Múzeum tudományos és szak-szerű ügykezelésének megfelelőleg a Múzeum szerve-sének régóta vajudó kérdését megoldják. Az egyes gyűjteményes csoportok főosztályai külön-külön hatá-skörről bíró osztályigazgatók alá fognak csoportosítottatni s az egyes alosztályok élére igazgatói öröket fognak kinevezni.

Ez elhatározásnak megfelelően 6 felsége osz-tályigazgatóknak kinevezte: dr. *Krenner* József, dr. *Hampel* József, dr. *Fejérváry* László egyetemi taná-rokat, továbbá dr. *Horváth* Géza s dr. *Jankó* János muzeumi öröket.

Ezek között négyen már eddig is igazgatóörök voltak, csak dr. *Jankó* János kinevezetése nevezetes előléptetés, aki eddig ör volt, noha évek óta a nép-rajzi osztály vezetője.

Az ilyenképp megürült igazgatói állásokra a kultuszminiszter ki fogja nevezni igazgatóöröknek: id. *Szinyei* József, *Mocsáry* Sándor, *Réthy* László, *Madar-vasz* Gyula öröket s dr. *Filarszky* Nándort a növény-tár id. vezetőjét. Örökök: *Loesku* József, *Kollányi* Fe-renc, *Franczenau* Agoston, *Horváth* Ignác, *Daday* Jenő, *Kuzsinszky* Bálint, *Nagy* Géza, *Schönherr* Gyula, *Ke-rezety* István segédöröket. Segédörökök: dr. *Zimányi* Károly, dr. *Sebestyén* Gyula, *Seemayer* Vililáb, dr. *Al-dácssy* Antal, *Kuthy* Dezső, *Gohl* Ödön, dr. *Kertész* Kál-mán, dr. *Melich* János, *Esztegar* László II. osztályu segédöröket, végre II. osztályu segédörökök: *Mahler* Ede, *Bátky* Zsigmond, *Hubert* Emil, *Bernátsky* Jenő, *Csiky* Ernő, *Hávrán* Dániel, *Varju* Elemér, *Kovács* László asszisztenseket.

— **A postás rendjele.** Oroszországban szívesen adnak rendjelet, de fizetni kell érte. A Szaniszló-rend harmadik osztályának, például, tizenöt rubel az ára. Az ezüst érdemkeresztért azonban csak hét rubelt és ötven kopeket kell fizetni.

Az a postás, akit a napokban ilyen ezüst érdemkeresztet dekoráltak, meghatva, sőt könnyes szemmel nézte a medáliát s aztán így szól:

— Azért sírok, mert hét rubelt kell fizetnem. Pedig otthon hat gyermekem van. Mind a hat éhes. Engedjék meg, hogy visszaadjam a rendjelet. Megengedték.

— **A Péterfy-síremlék leleplezése.** *Péterfy* Jenő-nek, a jeles tudósnak és írónak, aki érdemes munkássága közepette, élete delén, megzavart lelki harmo-niájának egy sötét pillanatában önmaga ellen emelt gyilkos legyvert, díszes síremléket emelt iróhársainak kegyeleire. A Kistalud-Társaság kezdeményezéséből, amelynek *Péterfy* tagja volt, tanártársainak, a székes-lővárosnak és hálás tanítványainak adakozásából ké-szült sírja fölé ez a szép emlék, amelyet ma délután 3 órakor lepleztek le díszes közönség jelenlétében. Ott láttuk: báró *Eötvös* Lorántot az Akadémia elnökét, *Berzevicy* Albertet, a Kistalud-Társaság alelnökét; a társaság tagjai közül: *Rákosi* Jenőt, *Vargha* Gyulát, *Heinrich* Gusztávot, *Ábrányi* Emilt, *Hegedűs* Istvánt, *Riedl* Frigyeset, *Alexander* Bernátot, *Kozma* Andort stb. a főváros képviselőletében *Bárczy* István tanácsnokot; testületileg jelentek meg az Eötvös-kollégium tanári kara és tanítványai, továbbá a VII. ker. főreális-kola tanárai; a dévai állami főreális-kola *Kitimo* Mihály tanárral képviseltette magát. A gyászünnep bevezetése-ül az Eötvös-kollégium hallgatói énekeltek el a Himnusz-t. Azután *Berzevicy* Albert, a Kistalud-Tár-saság alelnöke, szép, érzésteli beszédben áldozott *Péterfy* emlékének.

Egyszerű, meleg szó illeti meg, ugymond, azt, aki még sírjában sem bocsánat meg nekünk, ha ön-éretes szerénységét mértéketlen dícsőféssal sértenők meg. Ma nem nagy azoknak a köre, akik mint gyá-szólok állanak sírja köré, talán azoké sem sokkal nagyobb, akik munkáit a tudományak és az irás művészetének kettős szempontjából igazi értékük se-mint méltányolják; de mi úgy sejtjük, úgy hisszük, hogy ezeknek száma a haladó idővel nőni fog és hogy ennél az emlésnél sokkal, de sokkal marada-n-dóbbnak fog bizonyulni az, amelyet *Péterfy* Jenő szinte akaratlanul, szinte öntudatlanul maga állított magának irodalmunkban. Annyi nemes fogékonysá-g-tól áthatott lelkének sokkal maradt adása az élet, ő azonban büszkén tépte szét az élet adóslevelét; a nemzeten áll, hogy művei igazi megbecsülésével meg-

adja a holt *Péterfy* írói géniuszának azt az elismerést, amely elől az élő *Péterfy* kitört.

Az emlék az ő utolsó szerelmének, a görög eszmevilágnak egy alakját ábrázolja, a gyászoló *Pallas-Athenaet*; de tudjuk hogy az ő szíve mindazt a magasztosat, amit a régtöbb és újabb irodalom és mű-vészet alkotott, egyenlő hévvel fogadta magába, s azt, ami szíven átsűrűdött, elméje — ha megkísér-tette — egyforma ténylegy és piasztikával tudta élénkbe állítani. Abba amit ő nekünk műveiben hátrahagyott, a mi érzésünk meg belégyegeti élete és halála emlékének szomorú accordját; az utánunk jövő nemzedék bennök tisztában fogja élvezni az érzé-keny, nemes szív és a finoman kiművelt, elme együttes működésének harmoniáját. Áldás emlékezetére!

A beszéd vezetővel *Martonák* igazgató az Eötvös-kollégium tanári kara, *Chovanovics* István pedig a VII. ker. főreális-kola tanárai nevében méltatta *Péterfy* Jenő érdemeit. *Berzevicy* beszédének elején hullott le a lepel a síremlékről, amely *Donáth* Gyulá-nak, a jeles szobrásznak sikerült műve és egyik ékessége a temetőnek. Az emlék magas talapzatán a gyászoló *Pallas Athenae* alakja emelkedik carrarai márványból. Jobb kezében írályt, baljában pajzsot tart, melynek lapján *Péterfy* dombormívű, művészi-es kivitelű arcképe látható. A gyászünnepet a Szózat hangjai rekesztették be.

— **Gróf Széchenyi Pál temetése.** Nagy rész-vét mellett, a magyar közélet kiválóságainak jelenlé-tében szentelték ma be gróf *Széchenyi* Pálnak, a volt földmívelési miniszternek holtestét. A földmívelési minisztérium tanácskozásterében ment végbe a gyászszertartás, ahol az ország halottja már tegnap óta kiterítve fektött. A ravatához ma egész nap nagy kegyelettel járult a közönség s a szertartáson is im-pozáns számban jelent meg. Ott volt a gyászszertar-táson a király képviselőletében gróf *Apponyi* Lajos udvarnagya is. A holtestet a beszentelés után a *Széchenyiek* családi temetőzhelyére, Nagy-Czenkre szállították.

A földmívelési minisztérium palotáját gyász-pompa borította s az impozáns ravatalt kandelaberek és virágok környezték. A gyászoló család tagjai kö-zül ott voltak: Gróf *Széchenyi* Gyula és családja, gr. *Széchenyi* Jenő és fia, gróf *Széchenyi* Ferenc és fia, gróf *Széchenyi* Imre és családja, gróf *Széchenyi* Emil, spronji főispán, gr. *Széchenyi* Aladár és családja, gróf *Széchenyi* Bertalan.

Ott voltak továbbá: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Wlassics* Gyula, *Ploss* Sándor, *Darányi* Ignác, *Lukács* László, báró *Fejérváry* Géza, *Cseh* Ervin miniszterek, *Gromon* Dezső, N. Kiss Pál, *Nagy* Ferenc államtitkárok, gróf *Csáky* Albin a főrendiház elnöke, báró *Kemény* Kálmán a főrendiház alelnöke *Wekerle* Sándor, gróf *Apponyi* Albert gróf *Kegelevich* István gróf *Kölcsevic* Gábor, *Paar* Ede a királyi főhadisege, *Szalay* Imre a múzeum igazgatója, *Rohonczy* téparancsnok, gróf *Anarássy* Géza, gróf *Majláth* György gróf *Majláth* Jó-zsef és családja, gróf *Szapáry* Pál, *Fvrecák* Gyula munkási püspök, br. *Nopcsa* Elek *Hieronymi* Károly, *Kállay* Zoltán hevesi főispán, *Dégen* Gusztáv, *Láng* Lajos, *Münich* Aurél, *Zoltán* és *Durmann* altábornagyok. *Libits* udvari tanácsos és sok országgyűlési képviselő stb. stb. Az állami birtokok tisztikara, az ármentesítő társulatok, az állatorvosi akadémia, a folyammérnök-társulat, a gazdasági tanítványok, erdőhivatalok és az O. M. G. E. küldöttségileg képviseltették magukat, a képviselőház alkalmazottait *Farkas* János főterem-biztos vezette.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter győn-gelkedése miatt nem jelenhetett meg gróf *Széchenyi* Pál temetésén s *Nagy* Ferenc államtitkárral képvisel-tette magát. A kereskedelmi minisztérium négytagu küldöttségét *Abonyi* Emil miniszteri tanácsos vezette a temetésre.

A magyar folyam és tengerhajózási részvény-társaságot *Kornfeld* Zsigmond vezetése alatt *Pekár* Imre, *Bíró* Tamás, *Ribáry* Sándor és *Vértessy* Ferenc igazgatók képviselték.

A temes-béga-völgyi vízszabályozási társulat rész-éről a temetésen báró *Nikolics* Fedor, gróf *Karácsonyi* Jenő, *Csavossy* Béla, *Seemayer* János, *Babics* József és *Jankovich* Miklós volt jelen.

A beszentelés gróf *Széchenyi* Miklós jáki apát végezte nagy s fényes segédlettel. A beszentelés után lezárták a koporsót s eltávozott a ravatol mellől a gyászoló közönség. A holtestet a legközelebbi vonat-tal a spronnyegyei Nagy-Czenkre szállították s ott újból teljes díszes szertartás mellett fogták a családi sírboltba, ahol gróf *Széchenyi* István is nyugszik, örök nyugalomra helyezni.

József főherceg ma a következő levelet intézte gróf *Széchenyi* Gyulához, a király személye körüli mi-niszterhez:

Kedves Nagyméltóságú Uram!

Budapestre érkezvén, tegnap azon gyászhi-rt kellett halanom, hogy kedves öcsöce, Pál gróf, régi jó barátom, jobblétre szenderült. Fogadja tőlem és egész családomtól benső fájdalomunk legzsinatibb nyílvánítását és szíva szívből kell részvétünk kifejezését, melylyel maradó öreg barátja:

József főherceg.

Gróf *Széchenyi* Gyulához *Frigyes* főhercegtől is megleghangu részvétvívrat érkezett.

— **A fővárosi statisztikusok kérelme.** A fővárosi statisztikai hivatal tisztviselői ma dr. Thirring Gusztáv, dr. Pékler Gyula, Murai Henrik és Bölcsény Kálmán aláírásával körvényt nyújtottak be a főváros polgármesteréhez és tanácsához, melyben helyzetük sürgős orvoslását kéri. A memorandum első sorban azzal érvel a statisztikusok igényeinek jogosultsága mellett, hogy a főváros a tisztviselők fizetésének általános rendezése alkalmával egyetlen egy tisztviselői kör érdekeire nem volt csak tekintettel, tudniillik a statisztikai hivatalaira. Ez a bánásmód, nem méltánylása annak a nagy szakismeret és odaadó munkásságot igénylő munkának, melyet a statisztikusok végeznek. A hivatalnokok viszonyaira nézve megemlíti az emlékirat, hogy előléptetési esélyek a legkedvezőtlenebbek, hogy egy tíz-husz évig is a rangsor egyazon fokán kell vesztgelniök. Sem arány nincs a különböző állásfokok fizetései közt, sem méltányosság nincs a javadalmazásban. Thirring Gusztávnak, a hivatal aligazgatójának a fizetése éppen annyi, — mint egy katonaiügyszályi vezetőlegelő, — a szaksegéd fizetése a vízvezeték raktárossal egyenlő, míg a kezelőlegédek fizetése az utmesterek vagy adóvégrehajtók díjazásának felel meg. S a főváros e mostoha gyermekei mindig magas-kvalifikációjú szakemberek, akiknek a szakismeretén kívül nagy nye vezetési készséget kellett megszerezniök, hogy a külföld statisztikusaival a kontaktust fenntarthatassák. A memorandum végre a következő skálát állapítja meg kért fizetésrendezésének alapjául. A második kezelőlegéd kapjon számtizsi fizetést és címét változtassák statisztikai számtizsre. Az első kezelőlegéd számvizsgálói javadalmazás mellett nyerve el a statisztikai számvizsgálói címet. — A szaksegéd dotálása feleljen meg a másodosztályú számtanócsoni javadalmának s az aligazgató műszaki számtanócsoni fizetést kapjon. Ez összesen 5100—5600 korona többletet jelent évenként. Kőrösy József, a statisztikai hivatal igazgatója a memorandumot meleg-hangu sorokban ajánlotta elfogadásra s hangoztatta, hogy számos kitűnő szakembert látott távozni a statisztikai hivataltól éppen azért, mert nem tudtak a rendetlen viszonyok terheivel megküzdeni. A statisztikai hivatal tisztviselőinek jogos, méltányos kérését kétségkívül kedvezően intézi el a főváros. Kevés hivatalunk van, mely föladatának magaslatán állva, annyi elismerést szerzett volna hazánkban s a fővárosnak, mint ez a hivatal. Nemesak az ügy elhanyagolása, de halátlanság volna, ha a mostani lehetetlen fizetési állapotok csak egy percig is fennmaradnának.

— **Az Irgalomház ünnepe.** Vasary Kolozs hercegprímás ma megáldotta a zárókövet annak a kórháznak, amelyet San-Marco hercegnek alapított gyógyíthatatlan betegek számára. A kórháznak Irgalomház a neve. Ezt az ünnepet a közönség felhasználta arra, hogy a hercegprímást tízéves jubileuma és venenapja alkalmából üdvözölje. Tizenegy órakor kezdődött az ünnep, amelyen ott volt a miniszterelnök képviselőletében Guiner Gyula államtitkár. A primást, aki Köhl Medárd püspök, Walter Gyula és Kúnda Teofil kanonok társaságában érkezett, a kórházban Forster Gyula elnök üdvözölte. Miután dr. Hajdúka, a bizottság titkára, fölolvasta a záróköv elhelyezésére vonatkozó okiratot, amelyet a jelenlévők mind aláírtak, a hercegprímás imádkozott és megáldotta a zárókövet, amelyre ezüst kalapácsosalmat ütött. Követték ebben a jelenlét papok, Guiner államtitkár, az igazgató-bizottság tagjai és Benesik Augustina, a kórház főnöknője. Ezután a hercegprímás megtekintette a kórházat és megelégedéssel szólt az új intézményről.

— **Egy bűnpör epilogusa.** Candiano Popescu bűnpörében, a bukaroszi törvényszék tízévi börtönre szóló ítéletet hozott. Candiano fiatal, élni vágyó gavallér volt, aki költséges kedvteléseire úgy szerzett pénzt, hogy gazdag, de már éltesebb kora kedvesét Vladonaju nevű barátja segítségével meggyilkolta és kirabolta. A törvényszék Vladonajut fölmentette. Candiano egy kőtiszteletben álló román tábornok fia s a nagy szegény, mely a fiatal ember tétivel a családot érte, beteggyába döntötte a tábornok apát. A szerencsétlen család ekkor, ugylátszik, már csak egy dologtól akarta volna megmenteni elzüllött fiát, a bitőtől. Erre vall az a körülmény, hogy a fiatal Candianót a börtönben meg akarták mérgezni. A fiatal ember nagybátyja, Vladescu ezredes, egy napon a börtönben meglátogatta unokaöccsét s álomport akart neki adni, amely azonban strichnin volt. Candiano-Popescu fölismerte nagybátyja szándékát s vonakodott az álomport bevenni.

Vladescu ezredes most nyilatkozatot tett közzé, hogy ő nem csempészte a börtönbe az üvegese strichnint. Ő megkereste az esküdtszék elnökét, de nem engedték meg neki, hanem a főügyészhez utasították. Nem szerezte a mérget Candianonak, de kijelenti, hogyha Candiano Popescu az ő gyermeke lett volna, lelétte volna. Ezzel a nyilatkozattal szemben azonban a tény az, hogy az üvegese strichnint megtalálták Candianonál s a vizsgálat lesz hivatva kide-

riteni, miként került az Candiano Popescuhoz a börtönbe.

— **Egy levél és egy vers.** Egy szép tavaszi, májusi estén, a Sip-utca egyik szobájában agyonlőtte magát egy husz éves fiatal ember. Láng Kornélnak hívták a szegény fiút. Jogász volt s olyan nagy esőndességben halt meg, hogy egy pere alatt átrohant az ő tragédiáján az élet. Nem volt szenzáció halott, azok közé a finomlelkű emberek közé tartozott, akik még a haláluk előtt sem hiszik, hogy most ők a világ központja. Egyszerű levélke maradt utána, melyben az volt megírva, hogy édes atyját Láng Istvánnak hívják s temesvári orvos.

— Ne boncoljanak fel — így végződött a levél — ugy sem tudják meg halálom okát.

Ma megtudtuk ennek a csöndes halálnak az okát egy másik levélből, melyet egy remegő kezű anya írt nekünk.

— Itt köldök egy verset, — így szól a levél. — A fiam verse. A halál előtt írta. Szegény, drága, jó fiam amerikai párbaj áldozata volt s május harmadikán lőtte magát szíven. Halottak napjára talán alkalmas ez a verse. Ő ugy is tudta, hogy e napon már a ciprusok közt fog pihenni. Kérem, ne tagadja meg óhajtatásomat s előre is fogadja legmélyebb köszönetemet.

Örök tisztelője

Dr. Lángné Lehötky Ida.

Igy szól a levél, a halál küszöbén írt költemény pedig így:

Lemondás.

Mámorban ringatott az enyhe fuvalom,
De ébrednem kellett, mert kínos átok nyom;
Viszontagság s a kín árnyék gyanánt követ,
Ármány s a galádság megtörte lelkemet.

Lehulni látom a miriád csillagot,
Uda van az ábránd, mit lelkem álmodott!
S kétségbeesésem borzalmas éjjelén
Örök setétség ül s nincs egy sziporka fény!

A holdagság tölem nem volt olyan távol,
Már majdnem itam az üdvnek poharából;
De Tantalusznak is Eridánusz vize
Ajkáig ért csak és szomján nem enyhite.

Nagyon fáradt vagyok, pihenni vágyom én!
Hát egy szemernyi pont sincs e nagy földtekén?
Hol veszes elemmel csatát az agy nem vív,
Hol nyugtot lehet a mélyen csalódott szív?

Sóhajatomra csak a hűvös szél felel,
Szavából értem, hogy mindenkinek jut hely
Kiinn a sírkertben, szép, zöld ciprusok között,
Honnan bú és öröm végképp elköltöztöt!

A hol már a hírnév, dicsőség s a szerelem
Gyönyört s mámort adó virága nem terem;
Ott a nyomorult lény örök üdvöt talál,
Hol Léthe vízével szentel meg a halál.

Láng Kornél.

— **Halálozás** Kern Gusztáv felügyelő, a kassa-oderbergi vasút főpénztárosa, a Ferenc József-rend lovagja, tegnap este nyolc órakor rövid betegség után szívzselhűdésben elhunyt. A megboldogult 1876-ban lépett a kassa-oderbergi vasút szolgálatába mint pénztári főellenőr, 1880-ban pedig e vasút főpénztárosává nevezték ki. E bizalmi állásában működött ernyedetlenül, pár héttel ezelőtt bekövetkezett halálos betegségeig.

Gregorovich Lajos, az utolsó táblai fogalmazó Budapesten elhunyt. 1870-ben kezdte meg működését a budapesti táblán. Előbb mint tanácsjegyző, majd mint fogalmazó működött, mely utóbbi állás nemrégiben megszűnt, illetőleg beleolvadt a tanácsjegyzői leendőbe. Utolsó időben könyvtáros volt a táblán és a bírói és telekkönyvi vizsgálo-bizottság biztosa. Az 54 esztendősen korában elhunyt kollégát tegnap kísérete utolsó útjára a táblai segédhivatal személyzete és a tanácsjegyzői kar testületileg; megjelent továbbá több táblai bíró is a Szent János-kórház halottasházában, ahonnan a holttestet a farkasréti temetőbe vitték örök nyugalomra.

Perlayk Kálmán ügyvédet, az Országos Képzőművészeti Társulat volt igazgatóját ma délután temették el pályatársainak és barátainak nagy részvétel mellett a Mária Valéria-utca 5-ik szám alatt levő lakásáról. Az Országos Képzőművészeti Társulatot Lots Károly alelnök, dr. Ambrozovits Dezső titkár és Telepy Károly műtáros képviselte. A művészek közül is igen sokan jelentek meg a gyászszertartáson. A beszentelést Kirner belvárosi pébános végezte. Ezután a holttestet kivitték a kerépesi-utca temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték.

Gruber Hermannét, dr. Vermes József fővárosi rendőrfogalmazó édesanyját ma temették nagy részvét mellett az új izr. temetőben.

— **Üngylikos urt asszony.** Deleéről írják nekünk, hogy Komáromi Gyuzáné, a deési ménlelepi állatorvos neje, e hó 28-ikán örülési rohamban petroleummal leöntötte ruháit és azután meggyújtotta. A szerencsétlen urt asszony égési sebeibe még aznap belehalt. Édes anyja ezelőtt tizenöt évvel hasonló halállal mult ki.

— **Vasuti altisztek otthona.** A vasuti altisztek ügyében, üdvös és a társadalom minden faktorjának támogatására érdemes akció indult meg. A vasuti altisztek számára akarnak új otthonot teremteni. A szervező bizottság nevében Póloskey János november hó harmadikán, délelőtt fél tíz órára alakuló-gyűlésre hívja a vasuti altiszteket. A gyűlés az Erzsébet-körtüti Gambrius-vendéglő külön termében lesz, amelyen a magyarországi vasuti altisztek külön meghívó nélkül is részt vehetnek. Az Otthon célja az, hogy az ország összes vasuti altiszteinek jogait épségben tartsa, megvédelmezzék, sérelmeiket orvosolja, szellemi műveltségüket fokozza, a társas érintkezést elősegítse. Az Otthon tudományos és szakzerű felolvasásokat rendez, könyvtára által a hazai könyvtárolmat terjeszteni akarja. Ezenkívül segítyt nyújt az egylet tagjainak minden ügyben, tanácsal és gyakorlati utasításokkal ellátja őket s a megfelelő formák közl alapot terem elággott vagy másféleképp segélyre szorultak támogatására, jogtanácsosa által pedig ingyen jogvédelmet szolgáltat a tagoknak. Az Otthon tehát valóságos otthonává akar válni a vasuti altiszteknél. Az évi tagsági díjat négy koronára tervezik és így a legszerényebb viszonyok között élő vasutas is megerősítés nélkül áldozhatja ezt a csekélységet a vasuti altiszti kar előnyére alakítandó Otthon oltárára, amelynek szervezőbizottsága ideiglenesen Budapesten, Akácia utca 3-ik szám alatt van.

— **Az elrabolt hittérítő.** Az amerikai kormány fontos híreket kapott szófiai képviselő-jétől, Dickinson konzultól az elrabolt miss Ellen Stone ügyében. E szerint már megindultak a tárgyalások a rablóbandával a hittérítő kiszabadítása érdekében. Hír szerint az amerikai kormány egyelőre hajlandó kifizetni a követelt váltságdíjat. Szófiai hivatalos jelentés szerint egy amerikai lapnak abból a jelentésből, hogy Oroszország intervenciát miss Ellen Stone ügyében, hír szerint csak annyi igaz, hogy Bahmetuev szófiai orosz diplomáciai ügyvivő magánuton küldöncöket menesztett a török határszélre, ahol a rablók állítólag vannak. A bolgár hatóságok is több embert küldtek ki s azt hiszik, hogy a küldöncök néhány nap alatt visszatérnek és hirt hoznak Stone kisasszonyról. A rilói bolgár kolostort hatóságilag átmozgatták, mert a szerzetesek állítólag összeköttetésben állanak a rablókkal. Két szerzetest le is tartóztattak.

— **Egy szabadsághős halála.** Nápolyban ma meghalt Gennaro Sambiasi Sanseverino di San Donato herceg, hetvennyolc éves korában. Az elhunyt annak a dicső gárdának volt tagja, amely önfeláldozó dolgozott és harcolt Olaszország szabadságáért a Bourbonok önkénye ellen. Ifjúságának egy részét börtönben töltötte, ahova forradalmi agitációjáért zárták. Garibaldinak hü ügyvertására volt és mikor vége lett a háborus időszaknak, hirlapíró lett belőle. Később képviselő és nápolyi polgármester lett. Mióta agy kora miatt állásáról leköszönt, nyugdíjából élt.

— **A soproni bankbukás.** A soproni gazdasági katasztróának legújabb áldozata Felkl József palafedő, a város egyik gazdag polgára. Felkl a bukott banknak felügyelőbizottsági tagja volt és ez a bukás anyagi romlásba döntötte, úgy hogy ma esődtől kért maga ellen. A csődbíróság a csődöt azonnal elrendelte. — Schladererné egészsége már teljesen helyreállott. Ma egy apaca társaságában a bíróságnál járt, hogy bitorát, amely a házassági szerződés alapján az övé, a zárlat alól feloldassa. A vizsgálati foglyok közül még egyet sem bocsátottak szabadon.

— **Egyetemi élet.** Az egyetemi Reform-Párt alakuló nagygyűlést e hó 29-ikén tartotta meg a Salkör diszteremben, melyen Z. Szalay László, a párt elnökelője elmondta programját. Kijelentette, hogy nem barátja annak, hogy az ifjúság mint némely politikai párt vége politikát üzzön, hanem óhajtja azt, hogy az ifjúság felekezeti különbség nélkül egy zászló: a tudomány zászlaja alatt egyesülve, csakis a tudománynak, a hazaszeretnek, a nemes munkának és céloknak éljen. Reméli, hogy a reformpárt, mely méltán hivatva van az egyetemi kör ügyeinek vezetésére, fényes győzeimet fog aratni. Az ifjúság percekig éljenzele elnökelőjétől, mire Ottó Leó számolt be kecskeméti akciójáról, jelentve, hogy a kecskeméti jogakadémia a legnagyobb készséggel támogatja a reformpárt törekvéseit. Baum Miklós a miskolci egyetemi ifjak. Lengyel Jenő a halasiak. Gáth Károly a műegyetemi ifjak, Gonda az ungyeiek-kör üdvözlését hozták el. Nagy tetszés mellett beszéltek még Orbán L. G. Bíró Zoltán, Csinesák Dély István, Feld Jenő, Boromisz, Szabados és Popper. A gyűlés után az ifjak a Salkör éttermében vacsorához ültek és nagyon melegen üdvözölték a párt disztagiát Szappanos István és Kovács István kecskeméti ügyvédek.

— **Névváltozás.** Dr. Lövy Géza fővárosi orvos nevét belügyminiszteri engedéllyel Lánczira magyarosította.

— **Villamos elgázolás.** A kőbányai részvény-szerűde előtt ma este tíz órakor szerencsétlenség történt. Egy fiatal kocsis igyekezett kocsiával a sorozódébe Rákoskeresztúrról. Utközben azonban elaludt a

kocsis s nem hallotta a villamos csengetését. Így történt azután, hogy a villamos nekiment a kocsinak s darabokra tört. A fiatal kocsis akinek nevét még nem tudja a rendőrség, olyan súlyos sérüléseket szenvedett hogy pár perc alatt meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Fővárosi Orfeum.** Waldmann Imre Fővárosi Orfeumában november hónap nagy változást teremt a műsorban. A mostani program esütörtökön este kerül utoljára előadásra. Akkor bucsuzik el Guenero a szép spanyol lány, akinek egy hónapig csodájára jártak az emberek. Pénteken, november 1-én kerül a közönség elé az új műsor. Az orfeum igazgatója ismét nagy körültekintéssel és semmi áldozatot nem kímélve válogatta össze a művészeket, akiket a budapesti közönségnek bemutat. Ekkor lép föl *Helsisa Tütoomb*, híres dél-amerikai sanszonnét, akinek nevét ismert az egész világon. Vele együtt mutatkozik be több újonnan szerződötött táncosnő, énekesnő, drótköztelművészek, kerékpárosok, élőképek, szóval a legváltozatosabb és legérdekesebb látványokat kapja a közönség. A régi művészek közül fölemelendő *Baumann* Károly magyar komikus kitűnő Fregoli-paródiájával. A szórakozni vágyó közönség pompásabb helyet nem talál a Fővárosi Orfeumnál, mely mutatványaira, vezetésre nézve egyaránt pártalan.

(x) Vásároljanak esütörtököt Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V. Fűrdő-utca 10. Egy egész a 12 kor, 1/2 a 6 kor, 1/4 a 3 kor, 1/8 a 150 kor. Esetleg utánvét mellett is.

(x) Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.

Mihály nagyherceg Budapesten.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 30.

Királyunk orosz vendégének, *Nikolajevics* Mihály orosz nagyhercegnek Bristol szőlődombi lakása előtt ma már kora reggel nagy közönség verődött össze, úgy hogy a báró *Splényi* Ödön rendőrtanácsos és *Laky* Imre felügyelő parancsnoksága alatt álló rendőrségnek erős munkájuk akadt. Mindaddig ott tölöngött a hatalmas tömeg, amíg a nagyherceg el nem hagyta a szállót.

Mihály nagyherceg különben reggel fél kilenckor kelt s miután megtürdött, reggelihez ült, amely sonkából, vajból és teából állott. Fél tizenegykor hagyta el lakosztályát s lement a szálloda előcsarnokába, hogy az odaérkező királyt megvárja. Ő felsége azonban csak tizenegy órakor érkezett a szálloda elé gróf *Paar* Ede lovassági tábornok, főhadsegéd társaságában. A nagyherceg királyunkat a szálló előtt való gyalogjárón fogadta. A király és vendége melegen üdvözölték egymást, majd hintóba ültek és a kíséret többi tagjaival a Hajtsár-uton levő tüzérsgéi lakatanyába hajtottak. Innen a laktanya megtekintése után a Park-klubba mentek, ahol egy órára dejeunerre rendelt ő felsége. Ez az első eset, hogy a király mint a Park-klub disztagja ezen a helyen fogadott vendéget.

A klubban már kora délelőtt minden intézkedést megtettek a méltó fogadásra, gróf *Szapáry* Pál igazgató és *Jekelfalussy* cs. és kir. kamarás helyettes-igazgató személyesen vezetésével. A tejedelmi ebédre a klub előcsarnokából jobbra nyíló földszinti teremben terítették. A tojásdadalaku asztal a terem közepét foglalja el. Az asztal közepét vert aranyból készült és allegorikus szobrokkal díszített asztaldisz foglalja el. Médenőjében valóságos virágoskert pompázik. Hőfehér damasztarozson egymás mellé sorakozott tizenöt terület. Közülük kristályüveg ivóedények. A két főhely, a királyé és a nagyhercegé a Stefánia-ut felé nézett és az udvar működő szökőkútjával állt szemközt. A bejárat a kaputól az előcsarnokig hatalmas szőnyeg borította.

A Park-klub vidékét — ahol *Pavlik* főfelügyelő vezetése alatt sok rendőr volt — óriási közönség lepte el. Az udvari fogatok háromnegyede egy órakor érkeztek a klub Stefánia-ut-i főbejárója elé. A közönség hatalmas éljenése közben elsőbbséget a király szálolt ki a kocsiból, hogy mint házigazda fogadhassa tejedelmi vendégét.

A klub Pálma-utcai feljárdóján gróf *Szapáry* Pál, gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, igazgatók és *Nyirák* Lajos titkár fogadták a királyt és vendégét. A társaság megzemléte a klub összes helyiségeit s megtepetésüket nyilvánították a látottak felett. gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy bemutatta a nagyhercegnek *Nyirák* Lajos titkár s ő felsége hosszabb társalgással tünette őt ki, miközben megjegyezte, hogy még ily lényes kényelemmel berendezett klubot nem látott. A nagyherceg ezután beiratkozott a klub disztagjainak albumába.

A társaság ezután asztalhoz ült. A reggelin a nagyhercegen kívül résztvettek: *Vinspeare* és *Tolsztoj* orosz hadosztálytábornokok, *Sirinszky-Chikinator* herceg hadsegéd, gróf *Kapust* orosz nagykövet, *Roop* ezredes orosz katonai attasé, báró *Schilling* követségi

tanácsos, *Lwoc* herceg budapesti orosz főkonzul, dr. *Zander* a nagyherceg udvari orvosa, gróf *Paar* Ede és *Bolpras* főhadsegédek, gróf *Apponyi* Lajos magyar udvarnagy, gróf *Szapáry* Pál a Parkklub igazgatója és *Höhnel* korvett-kapitány, szárnysegéd.

A dejeuner ételrendje ez volt:

Sherry
Diamond Jubilé 1837—1897.
Crème à la Reine
Kunhaji
en Carafe
Truites au bleu See Riche
Debrói
en Carafe
Suprême de Faisan See Archiduc
Biz aux Truffes
Chateau Margaux 1881.
Selle de Fontain See Soubise
Haricots Vert
Pommes Anna
Mort & Chanton
Grand Crémant Imperial
Soufflée au Chocoiat
Fromages
Fruits assortis
Café
Cognac
Cuzol et Fils
Cointreau triple sec.

A dejeuner délután kettőre már véget ért és a nagyherceg királyunk kíséretében visszahajtott szállóbeli lakására, a király pedig a várpalotába. Mihály nagyherceg egész délután lakosztályában maradt és négy órakor egy kis adag tejet fogyasztott el.

Csillaghullás.

— Előléptések a honvédségnél. —

Budapest, október 30.

A hivatalos lap holnapi száma fogja közölni a honvédség állományában november elsejével életbe lépő előléptéseket, amelyeknek száma felülmúlja a tavalyiaké. Ő felsége Gödöllőn írta alá a kinevezéseket, amelyek közt van: 1 altábornagy, 1 vezérőrnagy, 2 ezredes, 9 alezredes, 13 őrnagy, 35 elsőosztályú és 31 másodosztályú százados, 19 főhadnagy, 86 hadnagy és 1 tábori lelkész.

A kinevezettek sora ez:

I. A tábornoki karban:

altábornaggyá: *Csincs* György vezérőrnagyot, vezérőrnaggyá: vitsológiai *Rupprecht* Henrik ezredest.

II. A vezérkari testületben:

ezredesekké: *Barthely* Istvánt, *Nikics* Jánost, alezredesekké: *Njegovan* Győzőt, *Szurmay* Sándort, őrnaggyá: gyarmatai *Dáni* Balázst.

III. A magyar királyi honvédség tényleges állományában:

A) A gyalogságnál: alezredesekké: *Lippmann* Lajost, *Zedlár* Antalt, *Zukanovics* Istvánt, alsó-mátyásfalvi *Mattyasovszky* Mátyást, *Kornhaber* Adolfot, *Guncsevics* Mihályt és *Hadfy* Imrét; őrnaggyokká: *Szenderzky* Ferencet, *Lázár* Károlyt és nyárát-gátalvi *Kádár* Józsefet;

IV. A honvéd helyi alkalmazású tiszték állományában:

az I. csoportban: Őrnaggyokká: *Szentviszlói* Deszö Lajost és *Petüs* Jánost; a II. csoportban: Őrnaggyá: *Diószeghy* Mihályt.

I. A tényleges állományban:

1. A vezérkari testületben: I. osztályú százados: *Burza* Károlyt,

2. A gyalogságnál. I. osztályú századosokká: *Szposz* Zoltánt, *Bestall* Gyulát, *Lipozscaz* Pétert *Szatavinszky* Kázmért, *Monszpárt* Andrást, *Várady-Szakmáry* Gézát, *Lederer* Miksát, *Farniok* Lajost, *Weidner-Diesel* Ernőt, *Scholtz* Józselet, *Schramek* Ferencet, *Herniak* Károlyt, *Cseh* Vilmost, *Péter* Lajost, *Keill* Elemért, *Ruff* Ferencet, *Jáki* Tóth Bélát, *mieskei* Barany Lászlót, *Matesseran* Jenőt, *Réthy* Zsoltot, *Várady-Szakmáry* Elemért, *Láng* Mátét, *Graef* Endrét, *Holly* Ferencet, *Papházy* Ivánt, *Hoffmann* Aladárt, *Rápoly* Károlyt, *Hauer* Sándort, *Schleier* Károlyt, *Krompaszky* Edét, *Holles* Gézát és *Hutschök* Lászlót.

II. osztályú századosokká: *Petocsnik* Jenő Nyáry Győzőt, *Nagy* Lajost, *Acs* Endrét, *szentgyörgyi* Szégnér Gézát, *Bayer* Pált, *Stodoia* Jánost. *Jelentsik* Istvánt, *balatonúrdi* Varga Károlyt, *Reschofszky* Pált, *Tuskán* Vilmost, *Papp* Józselet, *Borbélyi* Ferencet, *Winkler* Antalt, *Jurassé* Elemért, *Jókuthy* Bélát *lévai* Koós Gyulát, *Laurencios* Ferencet, *Pilch* Jenőt, *menasági* Adorján Agostont, *Pápay* Sándort, *Szeitert* Sándort, *Jámbor* Ferencet, *Minnich* Oszkárt, *felső-zsopori* Tóth Sándort.

Főhadnagyokká: *Kaiser* Nándor Fülöpöt, *Gerenday* Lászlót, *Kolozsvary* Árpádot, *Burg* Tibort, *Bugát* Pált (4. rangszám), *Imre* Lászlót, *Villy* Lajost, *Gyuk* Nándort, *Barabás* Károlyt, *Haslinger* Miklóst, *Cremian* Aurélt, *Fodor* Zoltánt, *Tóke* Györgyöt és *Himmer* Mórict.

Hadnagyokká: *dormándi* *Dormándy* Gézát *Fischer* Gyulát, *Kürthy* Sándort, *Csete* Józselet, *Nagy* Elemért, *Melczér* Aurélt, *Modly* Zoltánt, *Ho*meister Nándort, *Barabás* Gerőt, *Pap* Miksát, *Nagy* Bélát, *Dobokay* Bélát, *Magyar* Jánost, *Szomor* Aurélt, *piskárkosi* *Szilágyi* Lajost, *Nyiry* Lászlót, *Berényi*

Istvánt, *Horváth* Márton, *Tomn* Zoltánt, *Risztics* Györgyöt, *Boross* Sándort, *Lukács* Bélát, *Vamos* Bélát, *Bakos* Tibort, *Ferenczy* Zoltánt, *Kalapis* Jánost, *Arky* Zoltánt, *Szűts* Sándort, *Hutiray* Gyulát, *Fuhrmann* Marcellt, *Verme* Otót, *Vozáb* Józselet, *Katz* Józsefet, *Zahajszki* Dezsőt, *Belecs* Ernőt, *Podhradszky* Ernőt, *Kovács* Barnabást, *Schranz* Istvánt, *Lippmann* Gyulát, *Juhász* Szilárdot, *Csiba* Istvánt, *Molnár* Gyulát, *varsányi* *Vedres* Lászlót, *Spud* *Braniszlávot*, *Mihálffy* Jenőt, *Seregi* *Lászlót*, *Koós* Dezsőt, *Tomcsányi* Gábot, *Vannay* Kornélt, báró *Kemény* Pált, *Balás* Bélát, *Novotny* Rezsőt, *Retsky* *Andrást*, *Sviderszky* *Kálmánt*, *szarazajtai* *Ince* Zoltánt, *Kunecz* *Adoliot*, *Tomasehek* *Sándort*, *Polnisch* *Gézát*, *Kossy* *Oszkárt*, *Maléter* *Gézát*, *Keresztalmy* *Gézát*, *Voszatko* *Jánost*, *nemesokruhi* *Bajnok* *Almóst*, *Fileriu* *Athanáz*t, *Unterweger* *Károlyt*, *Puskás* *Almóst*, *Turic* *Tamást*, *Divjak* *Milánt*, *Dapsy* *Gyulát*, *Hajós* *Oszkárt*, *Gullay* *Árpádot*, *Vajda* *Miklóst*, *Perkovics* *Emilt*.

3. A lovasságnál: I. osztályú századosokká: *Felső-kubini* és *deményialvi* *Kubinyi* *Györgyöt* és *Tóth* *Kálmánt*;

II. osztályú századosokká: *nagymádai* és *várbogai* *Bogay* *Kornélt*, *legényei* *Pintér* *Jenőt*, *Kallivoda* *Edét*, *nemes-kistaludi* *Madarász* *Elemért*, *Baintner* *Ernőt*, *adorjan-* és *kőrösszeghi* *gróf* *Csáky* *Károlyt*; főhadnagyokká: *Vörös* *Istvánt*, *Rhorer* *Zoltánt*, *Lenz* *Albint*, *Buzás* *Eleket* és *felső-pulyai* *Madarász* *Bödögöt*; hadnagyokká: *Rapaich* *Rikárdot*, *szarvaskendi* és *óvári* *Sibirik* *Sándort*, *Geréb* *Tibort*, *Bónis* *Tibort*, *Szunyogh* *Albertet*, *Mező* *Kálmánt*, *Barcza* *Zoltánt*, *Lipcsy* *Márton*, *Adám* *Dezsőt*, *Diószeghy* *Aladárt* és *Dell-Adámi* *Tibort*.

II. A tartalékban.

A lovasságnál: I. osztályú százados: *Dr. Sármai* *Józselet*; főhadnagyokká: *Patrubány* *Miklós* hadnagyot.

1. A gyalogságnál: *Ghyczy* *István*, *pesti* *Szegedy-Maszák* *Tihamér*, *Padits* *Ferenc*, *Kovács* *Imre*, *Számári* *Altréd*, *Benkovich* *Imre*, *Szabó* *Márton*, *Pokomándy* *Gyula*, *Beleznay* *Mátyás* és *Novák* *Béla*.

2. A lovasságnál: *slavetici* *gróf* *Orssich* *Pál*, *Liptay* *György*, *hohensteini* báró *Sardagna* *Géza*, *Csétalay* *Géza*.

III. A honvéd-hadbírói tisztikarban a tényleges állományban:

I. osztályú százados-hadbíróvá: *Nagy* *Sándor*. Főhadnagy-hadbíróvá: *Hajás* *Gyula*.

IV. A honvéd orvosi tisztikarban. A tényleges állományban.

I. osztályú főorvosorvos: *Dr. makkai* *Fábián* *Béla*. Törzsorvosokká: *Dr. dálnoki* *Kovács* *Aront* és *dr. Fritsch* *Oswaldot*.

I. osztályú ezredorvosokká: *Dr. Fürst* *Salamont*, *dr. Saly* *Mátyást* és *dr. Grossmann* *Rezsőt*.

V. A kezelőtisztek állománycsoportjában:

A tényleges állományban:

I. osztályú százados-kezelőtiszt: *Koroh* *Istvánt*. II. osztályú százados-kezelőtiszt: *Glósz* *Ferenccel*. Főhadnagy-kezelőtiszt: *Györe* *Bélát*. hadnagyokká: *Gidófalvi* *Elemért*, *Kacsicz* *Pált*, *nemeszeghi* *Nemesszeghy* *Lászlót*.

VI. A honvéd hadbiztosági tisztviselők tényleges állományában:

I. osztályú főhadbiztos: *Dr. Török* *Istvánt*; II. osztályú főhadbiztos: *Csurda* *Andort*; hadbiztos: *Bernolák* *Jánost*.

I. A magyar királyi csendőrségnél:

Őrnaggyá: *Quinz* *Károlyt*, *Miehl* *Pált* és *Szabó* *Józselet*. I. osztályú százados: *Szányi* *Árpádot*. II. osztályú századosokká: *Neumayer* *Szilárdot*, *Buday* *Unger* *Gyulát*. Főhadnagyokká: *Balló* *Lajost*, *Cseresnyés* *Emilt*.

II. A magyar királyi horvát-szlavon csendőrségnél:

II. osztályú százados: *Cár* *Istvánt*.

A honvéd lelkesítő állományban:

I. osztályú egyházi tanár: *Dr. Auer* *Jenőt*.

A m. kir. honvédelmi miniszter kinevezte:

A honvéd számellenőrző tisztviselők állományában.

I. osztályú számtiszt: *Nagy* *Bertalant*. II. osztályú számtiszt: *Katona* *Eleket* és *Csumiti* *Jánost*.

III. osztályú számtiszt: *Szikura* *Józsefet*. Számjárúnokká: *Szalay* *Oszkárt*, *Weilmann* *Dánielt*, *Ragályi* *Aladárt* és *Telessy* *Józselet*.

Tartalékos állatorvosokká: *Burgits* *Tivadart*, *Koch* *Józselet*, *Ligeti* *Jenő* *Bélát* és *Tar* *Bélát*.

FŐVÁROS.

(*) A gellérthegyi viskók. A Gellérthegy keleti oldalán több kis viskó volt. A főváros a viskók nagy részét kisajátította. Még néhányszor ház díszletenit a hegyoldal. A közmunkatanács árt a városhoz, hogy sajátítsa ki még azt a hét házat, hogy amikor az esküthi hidat megnyitják, a hegyoldal is rendezzék. A mérnöki hivatal ma tett előterjesztésében határozottan tiltakozik a házak kisajátítása ellen, mert nincs rá pénze a városnak. A mérnöki hivatal azt kívánja, hogy a közmunkatanács a fővárosi pénzalapból sajátítsa ki a házakat.

A főváros közgyűlése.

— Magyar sérelemek. — Október 6-ika. — Szatcsbolt az iskolában. — Telkek ipari célokra. — A Kisfaludy-Színház szubvenciója. —

Budapest, október 30.

Kasics Péter nem tartozik se a népszerű, se a nagyteknélyű városatyák közé, mert még ma sem tudja neki senki sem megbocsátani gyűlöletes támadását az őz honvédelmi miniszter ellen. De mint városatyá tagadatlanul sok szimpátiát tudott kelteni azokkal az interpellációival, melyekben a magyar nyelv jogait követelte a közös hadsereg bántó mellőzésével szemben. Így ő sürgette meg már régebben, hogy a főváros területén levő közös hadseregbeli kaszárnyákat és egyéb épületeket magyar felirattal lássák el. A főváros magyar jellegének szempontjából sem szabad kiesnielünk Kasics ily felszólalását és örülünk, hogy a polgármesternek alkalmat nyújtott arra, hogy e sérelem orvoslása érdekében az illetékes fórumokat megkeresse.

Halmos János polgármester előadta válaszában, hogy ő ilyen irányban megkereste a hadesparancsnokságot, ez azonban azt a választ adta, hogy az eddigi szokástól el nem térhet s nincs módjában, hogy magyar feliratokat alkalmazzon. A polgármester ekkor feliratot intézett a honvédelmi miniszterhez ebben az ügyben. Sajnos — ugymond — hogy erre mind ez ideig választ nem kapott.

Kasics Péter: A katonaságnak ezt a szellemét, mely a magyar nemzetet teljes ellentétben áll, már sokszor megtámadták. A kaszárnyák német felirata nemcsak a nemzet jogával, de a király akaratával is ellenkezik. Azt hiszi, hogy a polgármester megtette azt, amit tehetett, de a választ a közgyűlés még sem veheti tudomásul s kéri, tűzzék ki az interpellációját tárgyalásra, nehogy bárki is azt higgye, hogy ez csakis az ő nézete. (Helyeslés.)

Halmos János polgármester nem ellenzi, hogy az interpellációt napirendre tűzzék, de ez talán még időelőtti dolog lenne. Be kell várni, mit válaszol a honvédelmi miniszter. E benne bizonyára a legjobb akarat van ez iránt az ügy iránt. Kötelességnek tartja, hogy a válasz leérkezése után azonnal előterjesztést tegyen. (Nagy zaj. Ellentmondások.)

A polgármester választát 75 szóval 46 ellen tudomásul vette a közgyűlés.

Kasics Péter egy másik interpellációjában kéri a polgármestert, vajjon újabb időben respektálja-e a katonaság a fővárosnak azt a jogát, hogy levelezzék s ha nem respektálja, mit tett a tanács és polgármester e jog érvényesítésére s szándékozik-e előterjesztést intézni a kormányhoz.

A polgármester kijelenti, hogy az utóbbi időben a katonaság részéről már csak elvettve intéznek a fővárosnak németnyelvű íratot s a tanács minden ilyen esetben visszautasítja azokat. Ennek láthatólag megvan az eredménye. A választ a közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul.

Kasics Péter egy másik interpellációjában az Orozky-kert szabad látogatását követelte s kérdezte, hajlandó-e oda hatni a polgármester, hogy a főváros polgárságának ez a joga visszaállíttassék.

Halmos János polgármester előadja, hogy az Orozky-kert ügye az 1885. évtől fogva állandóan napirenden van, a mikor a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy e kertbe a polgárság csak belépő-jegygyel léphet; később még azt is kilátásba helyezte, hogy a kertet a közönségtől teljesen elzárja. Annak idején a közgyűlés véleményadásra hívta föl a jogügyi bizottságot, amely arra az eredményre jutott, hogy a főváros hatóságának semmiféle címen sincs joga a beavatkozásra. A közgyűlés akkor ennek a szakvéleménynek az alapján a további eljárást megszüntette.

A választ tudomásul vették.

Kasics Péter szomorú jelenséggül hozta föl, hogy az osztrák néphimnusz még az ifjúsági tornaversenypályán is fölhangzott. Kívánja a polgármestertől, hogy intézkedjék az iránt, hogy a fővárostól bérelt területen ne provokálják a nemzetet ezzel a sértő dallammal.

A polgármester kijelenti, hogy ilyen kikötést a szerződésbe nem lehet fölvenni.

Kasics Péter: Ahol a főváros a háziur, ott kiköthet ilyen föltételt. Hadd szünjék meg már egyszer ez a folytonos provokálás. Ne húzzák a fülünkbe azt a nótát, amely az Aradon és máshol történt akasztásokat juttatja eszünkbe.

A közgyűlés a polgármester választát tudomásul vette.

Kasics Péter egy interpellációjában azt kívánta, hogy a katonai szállásoknál nagyobb részletet adjanak a főváros iparosainak.

A polgármester előadta, hogy ma már ötven százalék van biztosítva a kisiparnak. 1904-től fogva,

amikor új szerződés lép életbe, a részletetés hihetőleg még nagyobb lesz.

Havass Rezső kéri, hogy azzal a röpirattal szemben, amely állást foglal az ellen, hogy a főváros új gőzfürdőket létesítsen s általában dehonosztálja a fürdőinket a külföld előtt, szándékozik-e valamit tenni a tanács.

Halmos János polgármester sajnálja, hogy ilyen tartalmu röpirat jelent meg. Gondoskodni fog róla, hogy a benne foglalt téves adatokat szintén röpiratban cáfolják meg.

Schubert Sándor orvoslást kér az interpellációjában az iránt, hogy a *marhausnalk* nagyban való árusítását a vásárcsarnokba tereltek. A polgármester kijelentette, hogy a tanács gondoskodni fog a központi vásárcsarnoknak olyan módon való meg bővítéséről, hogy a husnak nagyban való árusítása akadályba ne ütközzék.

Kasics Péter a legutóbbi közgyűlésen interpellációt intézett a polgármesterhez, amiért október 6-ikán a Nemzeti Színházban bohózatot adtak elő.

A polgármester azt válaszolta, hogy az esetről van tudomása, de a főváros hatóságának a Nemzeti Színházra nincs befolyása, olyan irányban, hogy milyen előadásokat tartson, mert ez a színház a belügyminiszter hatásköre alatt van. Mind a mellett is, *előterjesztésben kéri a minisztertől, hogy jövőre ehhez hasonló dolog ne történjék.* (Általános helyeslés.)

Kasics Péter azt kérdezte a multikori interpellációjában, hajlandó-e a polgármester s a tanács a télen át a munka nélkül levő szűkölködőkről — munka nyújtásával — gondoskodni. A polgármester kijelenti, hogy a tanács ezzel az ügygel behatóan foglalkozik s annak idejében konkrét előterjesztést tesz. (Helyeslés.)

Mauthner Adolfinak, a vámtarifa ügyében hozzá intézett interpellációjára, azt válaszolta a polgármester, hogy ezzel a kérdéssel tüzetesen foglalkozik a tanács. Ugyanezt válaszolja *Csülög Benőnek*, a körforgalom egységes tarifájára vonatkozólag.

Leitner Adolf az aréna-utó iskolában levő szatcsbolt ügyében interpellál, elnevezte, hogy az iskola épületében pálmaméretű szatcsbolt legyen. Ezt az interpellációt kiadták a polgármesternek.

Ezek után végre reáterhetett a közgyűlés a napirendre tűzött ügyek tárgyalására.

Mindjárt az első jelentékenyebb tárgynál: a *fővárosi ingatlanok elidegenítésének* módjánál hosszabb vita indult meg.

A közgyűlés ugyanis régebben kimondotta, hogy jövőre a főváros telkeit, gyári és ipari célokra is, csak nyilvános árverésen lehet eladni. Később egy közbejött indítvány folytán tárgyalta a közgyűlés azt a kérdést, vajjon nem lehetne-e ezt a rendelkezést az ipar javára módosítani. A pénzügyi és gazdasági bizottság azt javasolta, hogy a hozott szabály-utastást akként módosítsák, hogy bizonyos esetekben a nyilvános árverés mellőzhető legyen. A tanács ehhez nem járult hozzá s javasolja, hogy a korábbi szigorú határozatot tartsák fenn.

Gelléri Mór azt kívánja, hogy a mikor egészen új az országban még hiányzó iparág meghonosítása céljából kérnek telket, akkor a tanács kérhesse a közgyűléstől a szabály-utastás szigorú rendelkezésének esetről-esetre való fölengesztését.

Herzog Péter ajánlja a pénzügyi bizottság javaslatának az elfogadását s egyuttal kéri, utastsa a közgyűlés a tanácsot, hogy tegye tanulmánya tárgyává, milyen intézkedéseket kell tenni az iparnak a főváros területén való minél nagyobb kiterjesztésére.

Kőrösi József a tanács javaslata mellett szólal föl, de egyszerűen kéri: tanulmányozzák azt a kérdést, miként lehetne gyári és ipari célokra a telkeket 50—90 évre átengedni, olyan föltétellel, hogy az ilyen hosszú idő elteltével a telkek a rajta levő iparteleppel együtt, a főváros tulajdonába szálljon vissza.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, a mellék-indítványokkal együtt.

Több kisebb tárgy elintézése után, az *ó-budai színház szubvenciójának* az ügyéről szólt.

A közoktatásügyi bizottság 6000 korona szubvenciót szavazott meg, míg ezt a tanács megtagadta azzal, hogy ha az igazgatás helyesebb irányban fog mozogni nem zárkózik el az anyagi támogatástól.

Benedek Sándor melegen ajánlja a szubvenció megadását s főleg azzal érvel, hogy ez a színház, a csekély helyáraival módot nyújt a legszegényebb köznépek is az előadások látogatására s így a magyar nyelv elajátítására. Hasonló értelemben szóltak: *Havass Rezső, Verédy Károly és Kasics Péter*, míg ellenben *Földes Árpád* nem hajlandó a szubvenció megszavazására, mert a színház nem áll a kellő színvonalon.

Halmos János polgármester, mintha százezrekről és nem szegény színeszek támogatásáról lenne szó, oly ólény gesztusokkal kéri ne szavazzák meg a szubvenciót. Ez a színház szerinte most egyetlen krajcár anyagi támogatásra sem érdemes. Ilyen színházra a főváros a pénzét ki nem szolgáltathatja. Ha lesz megfelelő szintársulat és igazgatás, ő lesz a legelső, aki ajánlani fogja a pártolást.

A tárgyhöz szólt még **Gödz József és Buday József** s aztán a közgyűlés 70 szóval 52 ellen elfogadta a tanács javaslatát, vagyis kimondotta, hogy szubvenciót nem ad.

Hasonló sorsban részesült a filharmoniai társaság is, amelynek 6000 koronás szubvencióját nem szavazta meg a közgyűlés. Különösen *Sümei Vilmos* és *Szalai Mihály* kardoskodtak a segély megadásá ellen. Felhozták, hogy a társaság tagjai németek ma is és hogy az előadásait a legzárkább néposztály látogatja, tehát segélyre nincs szükségük.

A napirendre tűzött további ügyeket holnap intézik el. Az ülés elején bejelentette az elnök **Márkus főpolgármester**, hogy a *Mátray József* előjáró elhalálozásával megüresedett állásra négyen pályáztak: *Jósa Mihály, Szily József, Részavölgyi Gyula* és *Márkus Imre* elsőosztályú tanácsjegyzők. Javasolja az elnök, hogy a választás a legközelebbi rendes közgyűlés alkalmával legyen. (Helyeslés.)

Helyesléssel fogadta a közgyűlés *Polónyi Géznak* azt az indítványát, hogy a *biboros hercegprímás* a jubileuma alkalmából harminc tagu küldöttség útján üdvözlőljék. *Szabó M. Ferencnek* ismert indítványát, hogy a Sárosfürdő tervezett építkezéseit halasztsák el, kiadták a tanácsnak.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Diszelodás az Operaházban. Nikolajevics Mihály nagyherceg tiszteletére ma este az *Operaházban* diszelodást rendeztek. Semmi se könnyebb, mint diszelodást rendezni; az ember egyszerűen rámondja egy előadásra, hogy diszelodás, és megvan, — ennyi az egész. A „diszelodás“ szó etimológiája senkit se esábitson arra a gondolatra, hogy a diszelodásnak díszes előadásnak is kell lennie. Szó sincs róla. Sőt. A diszelodás főismérvai: egy ünnepléses ürügy, ísárosított program, számos rendőr, kivilágitott nézőtér és frakkos operaházi alkalmazottak továbbá az a körülmény, hogy azt, aki délelőtt megváltotta jegyét, este a rendőrök kordon nem eresztik be a házba. Nos, ma este senkit se tartottak vissza, még a legkomolyabb rendőr is örült, mikor valaki bejött az *Operaházba*. A ház t. i. nem mutatta a diszelodások rendes képét. Minthogy tudva van, hogy a király és idegen vendégek megjelenésekor a pénztárnál verekedni szoktak a műérték, ma alig mertek jegyért küldeni, mert hát úgy is el van adva a ház. És így aztán nem volt eladva a ház. A királyt és vendégét *Mészáros Imre* igazgató fogadta a lépcsőnél, akinek hódoló szavait a király igen kegyesen hallgatta meg. Pont ilyenkor jelentek meg a magas vendégek a baloldali incognito-pályában, míg a két kisérlet tagjai a nagy udvari pályában és három baloldali pályában helyezkedtek el. Alig hogy felhangzott a *Hunyady László*-nyitánya, a jobboldali incognito-pályában *Klotild főhercegnő* jelent meg. Különös megbízása volt ma este *Weidinger* bárosnak, szegénynek — úgy hallom. Hogy hiba ne essék az etiketben, le kellett piszegnien az első tapost. Ez a sors érte azt a félénk tetszésajt, amely ugyszólván dadogni kezdett a *Hunyady*-nyitány után. A Hunyady-nyitány után nem *Hunyady-László* került színré, mert az tulságosan logikus volna egy diszelodás keretében. *Bánk bán* első felvonása következett. De nem úgy, mint szokták. *Bánk bán* nélkül adták és a cím szereplő jelenését törölték. Bizonyára arra számítottak, hogy a fenséges vendég majd kíváncsi lesz, hol a *Bánk bán*. És aztán elmondták volna, hogy meglepetésül hagyták ki. Hanem azért *Ney Dávid* gyönyörűen előadott borsala láthatólag érdekelte a nagyherceget, valamint *Penny* asszony művészi éneke is. Már azt azután nem tudjuk, vajjon az ensemble fényesítő felfordulása programon kívül volt-e, avagy szintén szándékolt meglepetés-e. *Bánk bán* első felvonása után nem jött a második, oh persze, — hanem *A piros cipők* összezsongított, tömörített zsebkiadása. Általános meglepetést keltett, hogy *A piros cipők*ből nem törölték a piros cipőket. Ez mégse járja. Vagy, vagy. — A balletot és dallamos muzsikáját fészült figyelemmel kísérté a király is, a nagyherceg is. *Balogh Seidli*, mint *Darinka* kitűnő volt. A nagyherceg nagy örömmel hallgatta különösen az orosz motívum részleteket, a troika- és az ukraina-láncot. A balletot maga, nagytehetségű szerzője: *Máder Raoul* dirigálta. Az előadás végeztével furcsa epizód történt. A közönség is, a zenészek is fölállnak, hogy távozzanak a király és vendége ülve marad, nem volt senki, aki figyelmeztesse, hogy vége az előadásnak. Mikor a közönség és a zenekar látta, hogy a magas vendégek nem távoznak, megállt vagy visszautált a helyére, kiváncsin a történetedekre. Ebből viszont az udvari pályában arra következettek, hogy nincs vége az előadásnak. Pár perc alatt azután kitisztult a helyzet. (G—ly.)

A Vigszínház bemutatója. A *Vigszínházban* szombaton, november hó 2-ikán lesz a bemutatója *Alexandre Bisson: A nevezetes kastély* (Chateaux historique) című új vígjátékának. Az újdonság nyilvános főpróbáját kivételosen nem a bemutatott megelőző napon, hanem szombaton tartják. Pénteken ugyanis, tekintettel Mindszentek napjára és arra, hogy különben is két előadást tartanak, nyilvános főpróbát nem lehet rendezni. A szombat délelőtti föltizenegy órára kitűzött főpróbára a *Vigszínház* igazgatósága meghívta a saját képviselőit.

Rejane asszony a Vígsszínházban. Rejane asszony, akinek vígszínházi vendégjátékáról már adtunk hírt, három estén, november 20., 21. és 22-én lesz vendége a Lipót-körti színháznak. A művésznő a Zarában kezdő vendégjátékait s ezenkívül még a Robe rougeban (A vörös talár) és a Daudet regénye után dramatizált Sapphóban fog fellépni.

Sonnenenthal ötvenéves jubileuma. Sonnenenthal Adolf, a bécsi Burg-színház magyar származású, hírneves művésze tegnap ünnepelte Bécsben színészi pályájának ötvenéves jubileumát. A művész 1851-ben a temestvári városi színházban kezdte pályáját s innét került a bécsi udvari színházhoz, a hová első vendég-szereplése után azonnal szerződött. Első szerződésének letele után örökös szerződést kapott s így egész színészpályáját a bécsi udvari színház kötelekében töltötte. Sonnenenthal több ízben vendég-szerepet Amerikában is s nevéhez nagy színpadi sikerek fűződnek.

A molnár és gyermeke a Népszínházban. Mindenszentek és Halottak napján, valamint vasárnap délután Raupach népies drámája, *A molnár és gyermeke* kerül színre, amelyből ezuttal négy előadás lesz: pénteken délután és este, szombaton este és vasárnap délután. Vasárnap este újra a *Katalin* kerül színre.

Magyar Shakespeare-szenáriumok a külföldön. Megirtuk a minap, hogy a *Nemzeti Színház* egyik téli reprize *Shakespeare*-nek: *Cymbeline* című színdarabja lesz, melyet dr. Hevesi Sándor alkalmazott színe. Hevesi Sándor még *Beóthy* László igazgatóságának legelső idejében benyújtott a *Nemzeti Színház*hoz egy tervezetet, melyben kifejtette, hogy módszere alapján, mely meglehetősen elűt az eddigi szenáriumoktól: *Shakespeare* darabjai a szöveg serelem és kára nélkül olyannyira modernizálhatók, hogy a sok színvátozás teljesen eltűnik s a shakespearei darab a legteljesebb illúzióval s jelentékenyen fokozott hatással kerülhet színre s egyúttal nem csekély megakarításokkal. *Beóthy* igazgató rögtön megbízta *Hevesit Antonius és Cleopatra* színpadi átdo. gozásával, mely el is készült és szintén előadásra vár. Az átdo. gozó, aki éveket át tanulmányozta *Shakespeare*t ilyen szempontból, reformját kívitte a külföldre, s a próbálkozás máris oly sikerrel járt, hogy szenáriumai már legközelebb megjelennek német nyelven *Lipsében Reclam* kiadásában s az szenáriumok terjesztésére az *Entsch-cég*, Németország egyik elsőrendű színházi ügynöksége vállalkozott. Az első szenárium — *Antonius és Cleopatra* már a jövő hónapban kikerül a sajtó alól, terjedelmes előszóval, melyben az átdo. gozó kifejti módszerének nyitját és előnyeit.

Gyermekhangverseny a Telefon Hírmondóban. Mint minden csütörtökön rendszeren, ma délután 5 óra körül gyermekhangverseny rendez a Telefon Hírmondó a kis előfizetők szórakoztatására. E hangverseny, melyet *Zörgő* bécsi, a gyermekhangversenyek agilis rendezője vezet, közreműködnek: P. Kerekes Antonia, *Rambowetzky* Mariska és *Selassi* Juliska úrnők, *Gyözö* Lajos, dr. *Hódy* Lajos, *Lakatos Deullé* Károly és *Pápay* Lajos úrak. Este a Telefon Hírmondó összes állomásain keresztül a Magyar Királyi Operaház előadása lesz hallható. A Sevillai borbély kerül színre s utána a Roccoo ballet, melynek zenéje szintén lesz hallható a nagy-lékon keresztül. Az opera közvetítése után a rendez esti előadás következik, majd annak végétől 11 óráig még cigányzenét közvetít a Telefon Hírmondó felváltva az Emke és az Elite kávéházból.

A svihákok.

— A Magyar Színház bemutatója. —

Budapest, október 30.

A Magyar Színház új igazgatósága, mint ma este bebizonyult, egészen jó fogást csinált, mikor *Ziehrer* bécsi operettjét, *A svihákok* (Die Landstreicher), mely az idei nyáron a *Városligeti Színház* szellős csarnokában telt házakat csinált, a téli évadra átköltöztette a maga színháza kőfalai közé.

Az operett a maga telivér, dallamos bécsi muzsikájával, melynek keringői, indulói és polkái hamar oda fogják plántálni magokat az utóan füttyörészgető cipészinas szájára éppugy, mint a kissé finnyásabb rezedá-illatú operett-habitúé ajkára, a maga tarka-barkaságával és mozgalmasságával egészen alkalmas arra, hogy jó időre ismét benépesítse a Magyar Színház nézőterét.

Ez a *Madarász és Dányamester* — tehát az utóbbi évek legjobb két bécsi operettjének a hatása alatt, — készült operett szinte teremtve van rá, hogy az ember harmadél órán át elszórakozzék mellette és meghalassa ezt a nagyon kellemes karmester-muzsikát. Harmadél órán keresztül, de nem tovább és ebből a szempontból melegen ajánljuk a Magyar Színháznak, hogy ahol csak lehet, rövidítsen az operetten. — annál zajosabb lesz a hatása. Így pl. a harmadik felvonás nagy garral hirdetett *balabille*-jéből egész bátran elmaradhat a *bile*. Teljesen elegendő beéle a *bal*. A vég nélkül való felvonulásokba és a tulontul sok tánoba nemcsak a személyzet, de a néző is belelérad s amire véget ér, erősen közeledik a tizenegy óra, amikor még olyan színpompás *balabille*-vel is nehezen lehet már a budapesti közönséget ott tartani a nézőtérén.

Az operett maga, jól megrövidítve, erős műsor-

darabjává lehet a színháznak és két szimpatikus csavargója, az ő talált ékszerével, amely körül az operett meséje megfordul, állandó otthont kaphat színpadán. És, azt hisszük, ez a fő és nem a *balabille*!

Még egy kis szavunk lenne az operett címéhez is. Miért — *A svihákok*? Ezek bizony jóra való csavargók! Svihákok alatt mindenlélekpen mást értünk, mint amiesodák az operett két hőse: Blitz Fritz ur és ő rongyos kis felesége. De hát a Magyar Színház az operett címét is már örökségképpen vette át és így ebből sem csinálunk éppen káoszt.

A csavargókat, vagyis a *A svihákok*at pompás kedvvel játszották. Hogy mindjárt a két csavargónál maradjunk: *Sziklai* (Blitz Fritz) és *Ledofsky* Gizella (a felesége) két igazi kabinetalakot vitt a színpadra a két józú operettfigurával. A fiatal művésznő ma este ismét egész zsenialitásában mutatta be magát s a hogy az első felvonásban a csavargó leányt megjátszotta, alig van ma a magyar operettszínpadon valaki, aki ezt nálánál jobban megseleksi. *Sziklai* csavargója is lényes volt, ami azt bizonyítja, hogy ennek a színv. operett-színésznek csak tartózkodnia kell az izléstelen tulzásoktól, amikbe gyakran beleesik, hogy igazi művészi sikerhez jusson. Mind a kettőnek, úgy a Magyar Színház íju szubrettjének, mint *Sziklainak* nagy, zajos sikere volt ma este.

A siker másik két részese *Szojzer* Ionka (Mimi táncosnő) és *Boross* (Gilka herceg) volt. *Szojzer* kisasszony, mint mindig, ma este is dítigvált és előkelő volt s szinte meglepett, bennünket keoreografiai készülttségével és kecsességével. Hogy énekebi sikere ma este is nagy volt, szinte fölösleges mondani. *Boross* Gilka hercege tele volt a legjobb ízű komikummal. Nagyon tess gárdatiszták voltak *Margó* Zelma és *Dóry* Margit, akiknek a második felvonás végén annyira ellopják minden ruhájukat, hogy jobban ellopni már nem is lehetne. Szegénykék egy uszó-kosztümben kénytelenek megje. onni a színpadon... Apróbb szerepekben nagyon jók voltak *Turcsányi* Olga, *Szadai* és *Furkás*, akikben szépen esengő kis tenorhangot sejtünk. Külön említjük meg *Dalnókit*, aki nagyon szépen énekelt a második felvonásban egy keringőt.

De külön említünk még valakit: *Delli* urat az új regíme egy új, vidéki akvizícióját, aki valóságos idegessé tette az embereket — alakításával. Egy bolond piktor játszott, inkább bolondul, mint jól. Az ilyen alakítások igazán nem valók fővárosi színpadra. Az est a lehető leghangosabb volt s a szereplőket számtalanszor tapsolták a lámpák elébe.

Az operett fordítása *Mórey* Andor és *Feld* Aurél sikerült munkája. (M—s)

Yvette.

Páris, október 27.

Óriási sikert aratott ma este a párisi *Vaudeville*-színházban Pierre Berton *Yvette* című színműve. A párisi lapok már jó előre napokig foglalkoztak vele, mert Berton, midőn Maupassant regénye alapján *Yvette* megírására vállalkozott az elhunyt zseniális regényírő meghusult tervét hajította végre, noha erre a munkára többszöri ígérete dacára képtelennek tartotta magát.

A gyönyörű és megható regény megjelenése után a legelső színházak igazgatói fordultak Maupassant-hoz, azzal a kéréssel, hogy dolgozza át színdarabba *Yvetét*, amelyet legjobb művének tartottak. Maupassant nem szerette a színházat és az igazgatók kérését kerekén visszautasította. Carréhoz, az Opera Comique jelenlegi igazgatójához intőzött levelevélen maga mondja, hogy soha színházba nem jár és ha másnak a darabját nem nézheti végig, nincs annyi lelki ereje, hogy maga írjon színdarabot. Szerinte mindaz, ami a regényben szenvedély és élet, ami jellemzés és részlet, ami ott véghetetlen változatosságban alakot ölt, a hatás szempontjából hátérbe szorul a színdarabban.

De amit színházigazgatók kedvéért nem akart megtenni, arra egyik legkedvesebb barátjának, Jeanne Samorynak, a Comédie Française hírneves művésznőjének a kérésére hajlandó volt és irodalmi működése utolsó évében levélben értesítette, hogy *Yvette*-ből darabot csinál. Ugyanabban az esztendőben érezte magát ígérete alól, amelyet különben sem teljesíthetett volna már, mert ugyanabban az esztendőben ideges szembaj támadta meg, s kevéssel azután az a rettenetes baj hata masodott el rajta, amely kiragadta az élők sorából.

Halála után többen vállalkoztak arra a feladatra, hogy *Yvetét* színdarabba alakítsák át, de Maupassant anyja föltékenyen őrizte fia kiténő hírnevét több kéziratot visszautasított, míg végre Maupassant kiadójának tanácsára, Berton átdo. gozását ellagadta. Körülbelül tíz évvel a regény megjelenése után a párisi közönség végre gyönyörködhetett tegnap az irodalmi

eseményszámba menő s a legszigorubb kritikát is kiálló színdarab első előadásában.

A regényekből áldogzott színművek kevés kivétellel rossz darabok és a tapasztalat rendszerint mutatja, hogy minél jobb a regény, annál gyengébb a belőle készült darab, mert tökéletesen igaz van Maupassantnak abban, hogy a regény és színdarab hatás-kereső eszközei egészen különbözők. Berton azonban szerencsés kézzel, kitűnően oldotta meg a feladatot. Hiven ragaszkodott a regényhez s a lehetőségig megtartotta az annyira élénken rajzolt, megható jeleneteket és alakokat, akik a színpadon úgy elevenednek meg, amint azokat Maupassant regényében megteremtette.

Akik Maupassant regényét nem olvasták, hasonló cselekményt még regényből vagy színdaraból is ismerhetnek. Társadalmi problémája többször volt vita tárgya és Dumas, Meilhac és mások is foglalkoztak már vele. A kérdés az, hogy milyen sors vagy jövő vár olyan kalandornő leányára, akinek szalonja Párisban minden vívőr vagy külföldi pénzese ember előtt nyitva áll. Valóságban úgy áll a dolog, hogy ha a kalandornő elég óvatos és szerencsés s nagy, vagy akár csak jelentékeny vagyont szerez, bizonyos idő múlva rendszeren visszavonul. Fértet keres és sokszor talál is, gyermekeit, különösen leányait kitűnően és gondos nevelésben részesíti és férhez adja. De ha a kalandornő, szenvedélyes és elővigyázatlan és nem vonul vissza kellő időben a veszélyes környezetből elég nagy megtakarított vagyonnal, akkor nem igen óvhatja meg leányát a magáéhoz hasonló jövőtől. Más megoldás a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Nem kerül ki sorsát *Yvette* sem, aki Obardi márkinőnek a körülményekhez képest elég gondosan nevelt leánya. Obardi márkinő fiatal éveiben szakácsnő volt, neve és címe hamis, mert se nem Obardiné, se nem márkinő. Az emberek, férfiak és nők kik nagy fényűzéssel berendezett szalonjában mozgolódnak, Dumas „Demi monde“-jéből valók, kalandorok, szerencselovagok, hamis bárók és grólok.

Ezek között van Jean de Servigny és Paul Saval. Mind a kettő gazdag, kitűnő családból való fiatal ember, de míg az első löha könnyelműségben, a párisi nők társaságában töltötte idejét, az utóbbi nem akart a társadalom haszontalan tagja lenni, hanem Afrika és Asia legsötétebb vidékeiben felidező utazásokat tett, tigrisekre, oroszlánokra vadászott és társadalmos, sikerteljes utazásából visszatérve, Jean rege Obardiné házába jut.

Yvette, a darab hősnője, ebben a környezetben nevelkedik. Kerestelen szellemiséggel mindenkit megver, becézik, udvarolnak neki. A vendégeknek a leguforsább dolgokat mondja, amelyeket maga sem ért és nem látja és nem érti, hogy mi történik körülötte. Szentül meg van győződve, hogy anyja tisztességes özvegy és hogy a társaság, melyben napjait tölti, a legfinomabb és legkifogástalanabb.

Jean, aki igen gyakran van együtt *Yvette*-vel, el van ragadtatva a tizenéves leány szellemességétől, de azért eszeágában sincs, hogy feleségül vegye. Az ilyen környezetből való leány nem való arra, jogeime nincs ehhez, de meg van győződve arról, hogy *Yvette* kitűnő szerető lesz. Egy alkalommal ajánlatot is tesz neki. *Yvette* magánkívül van. O Jean felesége akart lenni és egy pillanatra sem sejtette, hogy Jean ilyen kevése becsül. Anyjához fordul és csak akkor tudja meg, hogy Obardiné a Kongóból visszatért Paul szeretője. Ez a darab legszebb jelenete, mikor az anya szerencsétlen gyermeke könyörgésre megmagyarázza, hogy mindaz, amit lát, hamis és hazug; hogy ő nem Obardi özvegye, hogy nem márkinő, hogy olyan nő, kinek egyetlen keresetforrása a szépsége volt. *Yvette* fájdalomban, könnyek közt végig hallgatja anyját, de nem kél ki ellene, és végül megígéri, hogy feleljeni igyekszik mindent.

Bánatában elhatározza, hogy inkább meghal, semhogy anyja példáját kövesse és egy orvostól szerzett méreggel, éppen mikor a meghívott társaság javában mulatott, meg akarja ölni magát. De nem hal meg, megmentik, és Jean, belátva hibáját, elhatározza, hogy feleségül veszi.

Bármennyire egyszerű és nem valami új a darab meséje, tagadhatatlan, hogy a néző figyelmét és érdeklődését elejétől végig fokozódó mértékben lekötő s hatása rendkívüli volt. A háromfelvonásos darab tele van finom pszichológiával, szellemes párbeszédekkel. Színpadtechnikai szempontból is nagyon sikerült. Két nagy hatásos jelenet Berton majdnem teljes eredetiségében megtartott. Az *Yvette* és anyja közötti lejártszöveg jelenet, amikor *Yvette* gyanútanságából felébred, s végre látja és megérti helyzetét, és *Yvette* meg Jean jelenete a legérdekesebbek közül való. Az előadás kitűnő és bizonyos, hogy a *Vaudeville*-nek megvan erre a szezonra a kassa-darabja.

Dr. Arányi Miksa.

MŰVÉSZET.

□ **A téli kiállítás.** A téli kiállításra szánt műveknek beküldési határideje holnap, október 31-ikén jár le, amikor a teljes anyagának be kell érkeznie a városi Műsarnokba, hol a felvételi jury azonnal megkezdi működését. A kiállítást, mely az eddig beérkezett anyag után itélve rendkívüli gazdagnak és érdekesnek ígérkezik, november 14-ikén nyitják meg ünnepélyesen. November 15-ikén a tárlat a nagyközönség számára a rendes — egy korona — belépődíj mellett is megnyílik. Az ünnepélyes megnyitásra ezúttal is csak a kiállító művészek, a Magyar Képzőművészek Egyesülete tagjai és a sajtó képviselői kapnak külön meghívót, a tárlatot azonban aznap a nagyközönség is megtekintheti, két korona belépődíj mellett. A tárlat tagjai és családtagjaik természetesen tagsági jegyeik, illetve az azokhoz eredetileg mellékelte öt darab egyszeri belépésre jogosító jegy alapján a tárlatot a megnyitás napján is díjtalanul tekinthetik meg. A megnyitás napjára minden valószínűség szerint a képes tárgymutató is elkészül és a pénztárnál 60 fillérért lesz kapható.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Kisfaludy-Társaság.

Budapest, október 30.

A Kisfaludy-Társaság ma délután rendkívül látogatott ülést tartott az Akadémia heti üléstermében. Beüthly Zsolt elnök gyengélkedése következtében Berzeviczy Albert alelnök vezette az ülést, aki a megnyitás előtt kegyeletes szavakkal jelentette be Péterfy Jenő síremlékének ma délután történt felavatását.

Vargha Gyula főtitkár ismertette a Kisfaludy-Társaság tagjait választott Eugen Mintz francia műtörténetirő köszönőlevelét, amelyben értesíti a társaságot, hogy széktfoglalóját minél előbb meg fogja tartani.

Hegedűs István beszámolt szombathelyi küldetéséről, ahol Horváth Boldizsár emlékszóbrának leplezésére a Kisfaludy-Társaságot képviselte és kószorút helyeztet a szoborra.

A felolvasások sorát Dalmady Győző nyitotta meg, aki *Falusi élet, az akáciát és Nyílt sír előtt* című szép, hangulatos költeményeit adta elő nagy hatással. — Hegedűs István, a francia anthologia számára készített műfordításából mutatott be négy szép költeményt.

Mikszáth Kálmánnak *A kladovai menyecske* című humoros elbeszélését Vargha Gyula főtitkár olvasta fel. A szerző benne a szerb közigazgatási viszonyokat egy humoros történet keretében élesen ostorozza. A közönség rendkívül jól mulatott Mikszáth humorán és hosszantartó tapssal fejezte ki háláját az élvezetes percekért.

Jakab Ödön *Ének a tisztességről* című költeményével tartotta állandó derűltségben a hallgatóságot.

A költeményt lelkesen megtapsolták s ezután Radó Antal lépett a felolvasó-asztalhoz s lelkes elismerést aratott négy gyönyörű költeményének elszavalásával. Az *Egy képre* című költemény Rákóczy emlékével foglalkozik, alkalmat hozzá egy kép adott a költőnek, amely azt a templomot ábrázolja, ahol távol idegenben Rákóczy halmvai nyugszanak. Nagy hatást keltett *A kívándorlók* című alábbi költeménye:

Kivándorlók.

Tavaly, hogy délnék vitt utam,
Szomorú, ősies időben
Ott kóboroltam egymagam
A genovai kikötőben.
Elöttem óriási gályák
Nyomták a tírren tenger árját.
Körültem dolgozó tömeg,
Mely véget nem lelő sorokban,
Nehéz teherrel megrakottan,
A hajók alját tölti meg.

Egyszer csak egy csoport felül
Magyar szót hallok. Odaléptem,
És láttam, hogy a földön ül
Egy ember szürben és zekében.
Mellelte asszony s barna lányka
Bámul merőn az Óceánra
Egy rengeteg gőzös felő
S mindhármán olyan rém-kopoltan
Es oly halványan ültek ottan,
Hogy eiszorult szívem belé.

S hogy szóba állottam velök,
Az ember búsan emlegette,
Hogy volt his földje azelőtt,
S hogy két rossz termés tönkretett
S aztán hiába volt akármí,
Már nem birt többé talpra állni,
Akárhogy küzdött, fáradozt,

S mert nem futotta az adóra,
Kihúzták a párnát alóla
S foghatta a vándorbotot.

„És nem sajnálja — kérdezem —
Elhagyni a szülőházját!”
„Sajnálmi? A hazám? Én?”
— Szólt, rút szitokra nyitva száját.
„No van miért!” És szinte hörgve
Szoritá két kezét ökölbe
S kidagadt homlokán az ér.
„Hát mit tett értem, hogy szeressem?
Elvette mind, amit szerettem!
Azér’ szerettem tán? Azér’?”
S míg e szilaj kétségbesés
Igy tört ki ajkán szörnyű hévvel,
Mely ellen tudtam, hogy az ész
Okokkal mindhában érvel,
A földre nézek, s ime látok
Egy foltos, piszkos furcsa zsákot,
Amelyre a kis lány ügyel.
S oly féltőn fogta át a gyermek,
Hogy szóltam: „Mondja csak kigyulmed,
Hát abb’ a zsákba’ mit visz el?”
Es annak arcán hirtelen
A düh mély fájdalomra lágynul,
S ötl-batol: „Hát... Istenem...
Földet viszek Magyarországból...
S némán meredt maga elébe,
Fejét lehajta tenyerébe.
„Bolondság, úgy-e?” — mormogá.
És hozzátette, szinte sírva:
„Ha idegenben visznek sírba —
Ezt hadd tegyék fejem alá!”

A *Reviczky-utca* és *Sírkőfaragók* méltó társai a két előbbi költeménynek.

A felolvasóülést zárt ülés követte, amelyen megválasztották az október 31-én, azaz holnap csütörtökön lejárandó pályatételek bírálóbizottságát. A *Lukács Krisztina-jutalom*: „A képirás mai irányainak ismeretése és esztétikai bírálata” című pályatétele beérkezett művek bírálói: Beüthly Zsolt, Alexander Bernát és Szana Tamás.

A *Lukács Krisztina*: *Kisebb költői beszély* pályatétele beérkezett művek bírálói: Gyulai Pál, Riedl Frigyes és Jánosi Gusztáv. A *Bulyovszky Gyuláné*: *Szavaldásra alkalmas lírai, vagy Kisebb elbeszélő költemény* pályatétele beérkezett művek bírálói: Lévy József, Hegedűs István és Kozma Andor.

A társaság elhatározta, hogy legidősebb tagja: Tóth Lőrinc tagságának 60-ik évfordulóját az ez évi december haván üléseben megünnepeli. Ünnepi beszédet Beüthly Zsolt mond, Vargha Gyula pedig alkalmi költeményt fog szavalni.

SPORT.

*. **Labdarugás.** A 33⁴ Football Clubja és a Ferencvárosi Torna Club második csapatai e hó 31-ikén, csütörtökön délután 3 órakor fogtak mérkőzni a Csömör-úti pályán. Belépő díj 4⁰ fillér.

*. **A bécsi pótmeeing.** Holnap lesz a második októberi meeting második napja, egy pótnaphoz illő szánalmas programmal, mely azonban valamivel mégis feljebb áll a tegnapi első pótnap niveaujánál. A nap központja a 4000 koronás őszi handikap két éves lovaknak, melyek közül a handikaper kegyelméből ezúttal *Nogoodnak*, *Anecdote*nak és *Siasztainek* van kivételes chance a többi lóval szemben. A nagyterhű lovak ezúttal alig jönnek kombinációba a gátverseny crackjei közül *Csitt* és *Beaufils*, az akadályverseny résztvevői közül a szerencsétlen kutyórás *Különc* és *Jourfix* vannak legelőnyösebben kiülvözva. Tipjeink holnapra a következők:

- I. Csitt — Beaufils
- II. Kartalhuga — Tscherkessin
- III. Aldomás — Bistos
- IV. Nogood — Siasztai — Anecdote
- V. Mautner ist. — Chryseis
- VI. Különc — Jourfix
- VII. Hozsi — Dalette

*. **A második pótmeeing.** A bécsi Jockey Klub, távirati jelentésünk szerint, elhatározta, hogy a hideg idők beállta miatt a második pótmeeinget eljéti. Ennél helyesebbet nem is eslekedhetett volna.

*. **A Cambridgeshire.** Ma dől el az angol sikversenyév egyik legnevezetesebb eseménye, a híres Cambridgeshire-handicap, amelyben egykor Tokio véggezte emlékezetes futását. Mint olyan gyakran, ezúttal is szenzációs meglepetéssel végződött a verseny, mert a győztes, mint new-marketi táviratunk jelenti, olyan ló lett, mely még a starterlisztákon sem szerepelt: a nagy outsider *Waterhead*, a nagy favorit *Osboch* pedig a második helyre szorult a szintén outsider *Lascaris* előtt. A többi favorit, *Le Sollicitos*, *Royal George* és *Black Sand* helyezetlenül futott. Összesen 23 ló indult.

*. **A bécsi lovenseny eredményét** leg hamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hirmondó után tudhatja meg a budapesti sportközönség, mert a Hirmondó kiküldött tudó-

sítójának telefonjelentései alapján már a kora délutáni órákban kimerítő jelentést olvastat fel a versenyek eredményéről. A versenyeredmények felolvasására kétszeres riadójellel hívja fel előfizetőik figyelmét a beszélő újság.

TÖRVÉNYSZÉK.

Báró Wallburg Ernő bűnügye.

Budapest, október 30.

Mielőtt e sokat emlegetett bűnügy kriminális medrére hozzáfutólég is áttekinthetőnk, máris közjogi kérdés komplikálja az esetet. Arról van ugyanis szó: *kiadják-e báró Wallburgot a laibachi törvényszéknek vagy nem?* A letartóztatott báró és jogi képviselői a leghatározottab alakban tiltakoznak a kiadatás ellen. Azt vitatják ugyanis, hogy a báró magyar állampolgár. Mindenekelőtt ez a kérdés várja a döntést, mert a budapesti törvényszék nem foglalkozik az ügy érdemével, reá csak az a feladat vár, hogy a laibachi törvényszék megkeresését elintézzze. De ez nem fog egyhamar megtörténni, mert, ismétéljük, közjogi komplikációk merültek fel. Ezekre vonatkozólag a következőket jelenthetjük:

Ma délben 12 órakor dr. Pichler Győző országgyűlési képviselő és dr. Forstner ügyvéd Wallburg Ernő védői megjelentek dr. Puscariu vizsgálóbírónál s bejelentették tiltakozásukat báró Wallburg Ernő kiadatása ellen. Tiltakozásukat arra alapították, hogy a báró még ma is magyar állampolgár, mert 1850-ben Budapesten született s itt keresztelték meg a lipótvárosi bazilikatemplomban s így a honossági 1879. évi 50. törvény-cikk 19. szakasza értelmében a törvényes vélemény magyar állampolgársága mellett szól. A magyar állampolgári kötelekéből báró Wallburg Ernőt el nem bocsátották. Az a körülmény, hogy 1881. évben Bécsben letette az osztrák állampolgári esküt, nem jöhet figyelembe, mert a báró akkor kiskorú volt és katoná, aki a katonai fejelem kényszerítő hatalma alatt lépett át az osztrák állampolgári kötelekbe. Már pedig a honossági 1897. évi 50-ik törvényeikk 23. szakasza világosan előírja, hogy az állampolgári jogát változtató embernek örendelkező joggal kell bírnia. Ha kiskorú, ez esetben törvényes képviselőjének kell az engedelmet megadnia. Miután a honossági dolga közjogi kérdés, rajta változtatni egyeseknek nem lehet. A védők tiltakozása fölött első sorban a törvényszék fog dönteni tanácsülésben. A törvényszék döntését aztán az összes ügyiratokkal együtt fölterjesztik az igazságügyminiszterhez, aki végleg határoz a kiadatás kérdésében. Amíg ez megtörténni, legalább egy hét telik el.

Erre az ügyre vonatkozólag az let jelentik *Laibachból*, hogy a rendőrség ma letartóztatta báró Wallburg nővérét, *Szimics* lovaskapitány feleségét.

Egy másik távirat azt tudatja *Bécsből*, hogy ott *Vogl* vendéglősnél, aki báró Wallburgot többször segítette, a birtokában levő hiteles okmányokat és a laibachi anyakönyvi hivatal eredeti kivonatának lefényképezett másolatát lefoglalta a rendőrség. A lefoglalt másolatok az *Ernö* főherceg és *Skublics* Laura közt kötött házassági szerződésre vonatkoznak.

Annak a rejtélyes okiratnak, amelynek hamisításával báró Wallburg Ernőt gyanusítják, titokzatos odisszeját a következőkben közli egy laibachi tudósítást:

Ernö főherceg halála előtt gyakran ismételte gyermekei előtt:

— Ne aggodjatok, halálom után Laibachban megtaláljátok igazatokat. Én már ugys eleget szenvedtem értetek.

Ezen a szavakon indult báró Wallburg Ernő, amikor atya halála után látta, hogy az udvartól mit sem várhat. 1899. őszén Laibachba utazott egy jó barátjának társaságában, aki katonai lelkész. Tudta, hogy atya ott kötötte házasságát és az volt a célja, hogy hiteles anyakönyvi kivonatot kapjon az esküvőről.

Végigjárták az összes templomokat, azonban hasztalanul kutatták föl a régi anyakönyveket, ennek az esküvőnek sehol sem találták nyomát. Egy öreg rendőrtiszt, akivel véletlenül kerültek össze, végre utbaigazította őket. Az öreg rendőrtiszt fiatal korában Ernő főherceg őrizetelő volt megbízva és felismerte báró Wallburgot, mert rendkívül hasonlított elhunyt főhercegehez. Ő aztán elmondotta nekik, hogy Ernő főherceg a laibachi helyőrségi templomban esküdött meg nevével. Ebben a templomban keresték tehát az anyakönyvben a házasságkötés nyomát.

Az anyakönyvből azonban az 1857-ik évről éppen az a lap hiányzott, amelyen valószínűleg a főherceg házassága volt bevezetve; ez ki volt tépve.

Báró Wallburgnak tehát az volt most a feladata, hogy kinyomozzon valakit, aki erről a kitépelt lap-

ról fölvilágosítást tud adni. A közvelelül előtte és utána levő lapokról megállapították annak a tábori lelkésznek a nevét, aki akkor az anyakönyvet vezette, tehát valószínűleg az esketés szertartását végezte. Ezt a katonai lelkészt kellett már most föl-fedezni. Keresték mindenfelé a nyomát, míg végre kiderítették, hogy a múlt század hatvanas éveinek elején az a lelkész hirtelen elhelyezték Laibaoból Triestbe, még pedig azért, mert egyezre sok pénzhez jutott és botrányosan kezdett élni.

Báró Wallburg és barátja Triestbe utaztak, ahol aztán nyomozásuk nyomán meglepő eredményre jutottak. A keresett lelkészt 1864-ben egy állítólag részeg ember a tengerbe lökte. Megtalálták azonban ennek a lelkésznek a szolgálóját, egy öreg embert, aki mint vincolt él és él még most is Triest közelében. Ez aztán elmondta nekik, hogy ő gazdája halála után a hagyatékában talált könyveket, leveleket elküldte az elhunyt lelkész fivérének, aki akkor valamelyik ausztriai kolostorban barát volt. Ez a pap pedig a mostani laibaichi püspök.

Visszatértek tehát Laibaobba. A püspökkel azonban nem tudtak érintkezésbe lépni, kerestek tehát valakit a környezetében, aki még a kolostorból ismeri. Itt is találtak a gazdasszonya személyében. Ez az asszony azután előkereste azt a kis csomagot valahonnan a padlásról. Es a csomagban, egy imádságszövegben megtalálták a keresett anyakönyvi lapokat, amelyekre tényleg Ernő főherceg házasságkötése volt bevezetve.

Ezt az okiratot báró Wallburg Ernő többé nem adta ki a kezéből. Több fényképmásolatot is készített róla. Az eredeti anyakönyvi lapokkal visszament a laibaichi helyőrségi tanyába és ott az anyakönyvbe illeszteni próbálva, megállapította, hogy a kitépelt lapok teljesen beléillenek. A számozás, a papiros, az írás mind teljesen megfelelő volt.

Báró Wallburg már most azt kérte, hogy a lapokat helyezték vissza és adjanak neki hiteles másolatot róla. A katonai lelkész azonban kijelentette, hogy ezt az ezredparancsnoksnak kell bejelentenie, az ezredes pedig sietett a dologról a közös hadügy-minisztériumhoz referálni. A közös hadügyminisztérium erre felkötötte Bécsbe az anyakönyvet, ahonnan lepecsételve érkezett vissza azzal, hogy bárki is kérjen abból kivonatot, azt csak a bécsi hadügyminisztériumban adhatják ki, ahol majd akkor levelezik róla a pecsétet.

Az Ernő főherceg házasságkötését tanúsító lapok visszahelyezéséről nem tételt említes.

Igy maradt báró Wallburg Ernőnél az anyakönyv megfelelő lapja, amelynek hamisításával most vádolják.

Báró Wallburg Ernő büntetett előlételere vonatkozólag megbízható forrásból azt jelentik, hogy azt a két és félelvény fegyházat, amelyet a báró 1855-ben Grácban tiltott ki, nem a maga hibája következtében kapta. Wallburg akkoriban hadnagy volt és egy kapitány nevével bizalmas viszonyban állott. Adósságai ekkor már voltak ugyan, de ezek nem voltak oly nagyok, hogy azokat ne lehetett volna sajátjából lassanként kiegyenlítenie. A kapitányé egy napon egy takarékpénztári könyvet adott át neki avval a megjegyzéssel, hogy arra vegyen fel egy pár forintot s fedezze vele legsürgősebb szükségleteit. A kapitány ugyanaznap észrevette a könyv eltűnését és feljelentést tett lopás miatt ismeretlen tettes ellen. A vizsgálat szála Wallburghoz vezetett s ő, csak hogy az asszony becsületét megmentsé, magára vállalta, hogy a könyvet ő lopta el. Ekkor ítélték el harmadfélévi fogságra.

Ami Wallburgnak az udvar iránt támasztott követeléseit illeti, Wallburg sohasem kért egy milliót. Egyáltalán összegről soha szó nem volt s viszont az udvar sem ígért neki sohasem kétszáz ezer forintot. Adósságokat sohasem fizettek érte és csak egy ízben, mikor kérvényt dobott a király kocsijába, utalványoztak neki hatszáz forintot.

Bécs, október 30.

A *Correspondenz Wilhelm Wallburg* Ernő ügyére vonatkozólag közli Ernő főherceg hagyatéki gondnokának előadását, melyből kitűnik, hogy a Wallburg testvérek, akik örökösödési igényeiket a főhercegnek Wallburg bárónővel állítólag kötött morganatikus házasságából származtatják, a laibaichi helyőrségi kórház lelkészi hivatalának esketési anyakönyvéből kiszakított lapokra az oltani katonai káplán irásának utánzásával rávezették a főhercegnek Skubies Wallburg bárónővel 1855-ben állítólag a káplán által végzett esketését, holott sem a bécsi eredeti anyakönyvi mutatóban, sem a laibaichi alfabetikus esketési jegyzékben Ernő főherceg vagy Wallburg bárónő neve elő nem fordul. Különben 1855-ben se Ernő főherceg, se Wallburg bárónő nem is tartózkodtak Laibaoban. A Wallburg testvérek ez által okmányhamisítás által való csalást követtek el, amiért a laibaichi államügyészség elrendelte a letartóztatásukat.

Nyitlér.

Osztálysorsjegyek

a mos kezdődő I. húszhoz eredeti áron kaphatók:

1/4 sorsjegy 12 kor. 1/4 sorsjegy 3.— kor.
1/2 " 6 kor. 1/2 " 1.50 "

Mercurbank
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 37. sz.
Vevőinknek eddig már több mint
10 millió korona nyeresémet
fizettünk ki.
Teljes titoktartás biztosítottatik.

A Budapesti központi tejcsmark szövetkezete

által forgalomba hozott palack tej csak akkor friss, jó minőségű és eredeti töltés, ha a palack ömlesztésén a töltés napja és a K. T. jelzés tisztán olvasható.
Plomba nélküli vagy sérült plombával ellátott palackok tartalmáért felelősséget a Szövetkezet nem vállal.

Dr. Gonda Dezső ügyvéd

irodájának új címe:

VIII., József-körút 23.

Grác! Szanatorium Grác! Meerscheinschloss

idegbetegnek, idült-betegnek és morflum-betegnek. Legújabb gyógyberendezések, kombinált villamos fényfürdők, hideg és meleg indi-duális tápláló-gyógymód. Képes prospektusok ingyen.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A délafrikai szabadságharc.

Hága, október 30.

A kormány poliukájának a második kamara bizottságában való általános tárgyalások a kormány-párt védelmébe vette a Kuypert-minisztériumnak a dél-afrikai kérdésben való magatartását és konstata, hogy a miniszterelnök nyilatkozatai szerint nincs kizárva, hogy a mostani kormány minden tőle telhetőt el fog követni Transvaal érdekében.

Páris, október 30.

Berry nacionalista képviselő a következő indítványt jelentette be a kamara elnökségénél:

A kamara föl hívja a kormányt, hogy a többi nemzetekkel együtt tanulmányozza azt a módot, amelylyel reá lehetne bírni Angliát, hogy a dél-afrikai táborokban senyvedő asszonyokat, gyermekeket és aggasztányokat egészségesebb helyre vitesse.

Amsterdam, október 30.

Az *Amsterdamer Courant* egy munkatársa megkérdezte Krüger, hogy mi a véleménye *De Wet* halálhíréről, illetőleg arról, hogy nem ad életjeit magáról. Látogatását a hírlapíró így írja le:

Az elnököt a legjobb egészségben találtam. Éppen cikket írt egy hollandi folyóirat részére, amelyben azt fejtegette, hogy a Nobel-féle békedíjat *Stead* angol liberális képviselőnek kell adni. Krüger ezekkel a szavakkal fogadta a hírlapíró:

— Fogadni mernék, hogy kitalálom, mit akar tőlem kérni. Ön azért jött, hogy megtudja, vajjon meghalt-e *De Wet*? Nos, nyugodjék meg és nyugtassa meg e lelő olvasót is. *De Wet* a legjobb egészségnek örvend. Nemesak hogy nem halt meg, hanem arra készül, hogy még jobban megkínózza az angolokat. Kényszerítve volt rá, hogy helyét gyakran változtassa, nehogy az angolok kezére kerüljön. Ez könnyen elképzelhető, mert az ellenség huszszor fölülmúlta a boer csapatokat. En meg is mondatnám önnek, hogy *De Wet* hol tartózkodik, de ezt az ő biztonsága miatt nem tehetem. Legutóbb is, mikor elmondtam önnek *Botha* mozdulatait, azonnal megtelegrafáltak Londonba és Londonból *Kitchenernek*. Ugy, hogy tulajdonképpen én ártalom el *Kitchenernek* *Botha* haditervét. Tudja meg, hogy engem folyton angol kémek vesznek körül, akik szorgalmasan olvassák az önök újságait.

A hírlapírónak arra a kérdésére, hogy hogyan terjedt el *De Wet* halálának híre és hogy mennyi embere van *De Wet*-nek, Krüger így felelt:

— Erre a második kérdésre nem felelhetek a már elmondott okok miatt. Ami *De Wet* költött halálhírének eredetét illeti, meg vagyok győződve, hogy valamelyik angol parancsnok cselöléséről van szó, akit megbiztak *De Wet* kinyomozásával. Minthogy *De Wet*-et nem találta sehol és ezt nem akarta bevallani, azt a hírt terjesztette, hogy *De Wet* valószínűleg meghalt.

Brüsszel, október 30.

Ideérkezett jelentések szerint *Delarey* 24-én fényes győzelmet aratott lord *Methuen* felett; sok puskaporos és eleséges szekeret, továbbá 4 ágyút elfoglalt. Az angolok közül 150-en estek el és igen sokan fogságba jutottak.

London, október 30.

Lord *Kitchener* jelenti Pretóriából: E hó 27-én *Williams* ezredes Balmoraltól északra *Muller* kommandójáról bukkant. Harora került a dolog, mely alkalommal négy boer elesett, 54 fogságba jutott, 38 kocsit zsákmányul ejtettek.

Hamburg, október 30.

A *Herzog* német birodalmi postagözös Dél-Afrikából 300 tonna salétromsavat hozott vissza. Az angolok ugyanis kényszerítették a portugál puskaporgyárat, hogy a boerok számára rendelt dinamit és lövegek céljára érkeztet salétromot juttassa vissza Hamburgba, ahonnan küldték.

A horvátországi választások.

Zágráb, október 30. A koalíció lapjai ma 41 kerületre nézve közlik a párt jelöltjeinek névsorát és holnapra még 24 kerületre nézve helyezik kilátásba a jelöltek nevének közlését. Az eddig ismeretlen 41 jelölt között van 14 pap, 13 ügyvéd és 9 földbirtokos. A nemzetipárt újabban fellepetett jelöltjei: dr. Schwartz Lajos Sziszek, Josipovich Géza, Szentiván-Zsabnó, dr. Szekulics Lázár Karloca.

A német vámtarifa.

Berlin, október 30. A porosz országos mezőgazdasági kollégium állandó bizottsága tegnap és ma az új kereskedelmi szerződések kérdését tárgyalta. A bizottság elhatározta, hogy ha a birodalmi kormány vagy a birodalomgyűlés azt a szándékot nyilvánítaná, hogy a rozs és a buza váma hat márkánál kisebb legyen, akkor az állandó bizottság a mezőgazdaság érdekében az új vámtarifa-törvény teljes elvetése mellett fog állást foglalni.

A francia-török konfliktus.

London, október 30. A *Morning Leadernek* jelentik Brüsszelből: Ha Törökország nem fogadja el haladéktalanul Oroszország javaslatait, úgy még ezen a héten francia hajóraj fog megjelenni a török vizeken.

A francia kölcsön.

Páris, október 30. *Caillaux* pénzügyminiszter tegnap a kamara költségvetési bizottságában közlelőbb fölvilágosítást adott a tervezett 265 milliónyi kölcsönről. E szerint az állam 190 milliót kapna, 75 milliót pedig a kínai zavarások alkalmával kárt vallott francia kereskedők és iparosok kártalanítására fordítanának. A költségvetési bizottság még ma tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot. A kibocsátás valószínűleg november 15-ike és 20-ika között fog megtörténni. A *Temps* szerint a kibocsátási árfolyam közel fog járn a pari-árfolyamhoz.

Közgazdasági táviratok.

New York, október 30. (Terményföldes.) (Zárulat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 1/2 (8.—) okt.-re 7.35 (7.45). Januárra 7.44 (7.54). New-Orleansban helyben 7 1/2 (7.1/2). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphában 7.60 (7.60). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — *Zsir:* Western steam 9.15 (9.20). Robe és Brothers 9.40 (9.44). — *Tengeri irányzata szilárd.* Októberre 63 1/2 (63.—) Decemberre 62 1/2 (62.—). — *Májusra* 63 1/4 (63 1/4). — *Buza* irányzata állandó. Piros ősi helyben 79 1/2 (79 1/2). Októberre 75 1/2 (75 1/2). Decemberre 76 1/2 (76 1/2). márc.-ra 79 1/2 (79 1/2). Májusra 79 1/2 (79 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 6 1/2 (6 1/2). Okt.-re — (6.05). Januárra 6.30 (6.25). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.85 (2.85). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *On:* 24.92 (24.85). — *Réz:* 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, okt. 30. (Terményföldes.) (Zárulat.) *Buza* irányzata állandó. Okt.-re 69 1/2 (69 1/2). Dec.-re 70 1/2 (70 1/2). — *Tengeri irányzata szilárd.* Okt.-re 56 1/2 (56 1/2). — *Zsir:* Októberre 8.70 (8.67). — Januárra 8.70 (8.67). — *Szalonna short clear* 8.75 (8.80). — *Sertésus:* Októberre 14.30 (14.35). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Dalok egy fehér asszonyról.

Csak egy az Isten, ez az én vallásom,
De nem az égben van a trónusa:
A te szememben ragyog glóriája,
S a te beszéded az ó kórusa.

Csak egy az Isten; vak hitem ez nekem,
De nem az ósök bagyáték így reám:
Hinni, imádni ezt a szent egészet
Csupán tebenned lehet igazán.

És én imádni fogom mindörökké
Szemed szent fényét, égi szép szavad,
Míg az imádat ájtatos hevében
Szerelem szívem egyszer megszakad . . .

Balogh Imre.

Tolsztoj meséiből.

I.

Késő vésnégre a fia háznál húzódott meg az öreg muzsik. Dolgozott, dolgoztatott, amíg birta erővel, nagykeservesen meg is kereste két keze munkájával a magára valót, de utóbb annyira elgyengült, hogy egészen a fia kenyerére szorult tehetetlenségében.

Nem nagy örömmel látták a fiatalok az akadókodó öregot, akit hova tovább arra se lehetett használni, hogy aprófát hasogasson. Hanem azért csak megtörték maguk mellett.

Egyszer aztán évés közben kibullott az öreg reszkető kezéből a kanál s összetörte az asszony kedvenc tarkamázsa cseréptányérját. Szitkozódva, bozsusan támadt rá az apósára, hogy ügyetlenségéből már a tányért is eltöri evés közben, hogy csak kért tesz a háznál, pedig jómagával is tehetetlenül ugyan meg nem keresi az árát.

Azontul aztán nem ültették az asztalhoz. Fakanalat, fatányért faragott neki a fia, azon kapta az ételt oda a kukkóba . . .

Munkából hazajövet, látják egyszer a fiatalok, hogy a kicsiny fiuk nagy igyekezettel faragásál egy fadarabon.

— Mít csinálss, Vanyusko? — kérkdi tőle,
— Fakanalat faragok, — feleli a gyerek.
— Minek az?
— Hogy legyen, mire ti megőregesztek.
... Azontul újra az asztalnál evett az öreg s cseréptányéron kapta az ételt.

II.

Utat építetett a város egy meredek hegy lábánál. Munka közben egyszer hirtelen felhőszakadás támadt, amely alámosta a hegyoldalon meredező szikla-

tömböket és azok közül egy éppen az ut közé-
pére esett.

Ott a munkát nem lehetett folytatni.

Mind kimentek a város vezetői, tanácsosok, mérnökök s tanakodni kezdtek, hogy a hatalmas kősziklát miképpen lehetne onnan eltávolítani.

Az egyik azt mondta, hogy kőtelekkel kell elvonsozni, a másik emeltyüket akart alkalmazni, a harmadik meg már egy külön szerkezetet is tudott a kő elgurítására. A negyedik, aki valamennyiféle okosabbnak tartotta magát, azt ajánlotta, hogy egyszerűen robbantsák szét a sziklát, a kis darabokat aztán könnyű lesz elhordani.

— Ugyan mit töríték a fejeteket ilyen semmiségen, — szól közbe az ötödik — ha a kő el nem megy az utból, hát az ut térjen ki neki. Építsük mellette!

Ez a tanács látszott a legegyszerűbbnek, de a szép egyenes utat nem szívesen törtek meg a többiek a kő miatt.

— Biztatok csak rám a dolgot, — szól az első, — ezer rubelért magamra vállalom az egész munkát, két hét alatt rendben lesz.

— En ugyanannyiért egy hét alatt megcsinálom, — mondja a második.

— Nekem nyolcszáz rubel is elég lesz, — folytatja a harmadik.

Mialatt így vitatkoznak a város mérnökei, nagyserényen odabakatt egy öreg muzsik és illetudóan köszönti az urakat.

— Megcsinálom én husz rubelért azt a munkát. Csodálkozva néznek az előjárók az igénytelen parasztra, nem akarnak hinni a szavának. De a szegény muzsik csak erősíteti bizkát rá a munkát, két nap alatt elkészül vele s ha akkor jónak látják, adják meg a kért jutalmat.

Meg is bizkát a munkával.

Az aztán nagy lyukat ásott a szikla elé, addig ásta, addig ásta, míg a görgetegkő magától szépen belegurult. Akkor aztán befődte, elsímitotta, úgy, hogy a nagy sziklából semmi sem látszott.

Igy aztán két nap alatt a kő is eltűnt, még az utat sem kellett megtörni.

A szegény muzsik meg dupla jutalmat kapott okosságáért.

Oroszból: Szediacek Ágost.

† A pohárköszöntők ártalmassága. Egy angol orvosi szaklap kikel a tósztozasi mánia ellen, amelyet közegészségi szempontból is károsnak tart. A nyilvános lakomákon harminc-negyven pohárköszöntő meghallgatása határozatlan kellemetlen, mert a sok szép, de legtöbb zagyva beszédnek állandó hallgatása roncsa az idegeket és feltartóztatja a gyomor hasznos kielégítését. Hiszen már az is baj, hogy a legjobb ételek kihűlnek. Bosszantó a sok tósztoz-

osak a hallgatóra, de a szónokokra nézve is, akik fázasztják magukat a szebbnél-szebb gondolatok kipréselésével, aztán mikor leülnek, rendesen dühösködnek, hogy valamelyik eszméjüket elrejtették bele venni a beszédbé. Az angol szaklap egyenesen pokolra küldi a pohárköszöntőt.

† Brazília szerelem és gyűlölet. A párisi lapok egy szenvedélyes kis szerelmi tragédiát részleteznek az idő szerint, mely pompásan illusztrálja a délvideki vér forrongását és azt, hogy a szerelemnek van ugyan határa, ellenben a gyűlöletnek nincsen. Egy kis párisi színpadnak egyik brazilai származású fiatal és szemrevaló énekesnője barátságot kötött egy férfikollégájával, mikor ennek résztvevő szívre volt szüksége. Az énekesnek meghalt az előbbi szeretője s fájdalma vigasztalásra szorult. A vigaszt a brazilai énekesnő, de Mello kisasszony nyújtotta s önfeláldozó vigasztalásában elment a legvégső határig. A végzet elragadta a fiatal énekes szerelme tárgyát és de Mello kisasszony iparkodott elfelejtetni a gyászolóval a vesztését. És ez sikerült is neki. Nehány hét múlva azonban a csélesap énekes újabb vigasztaló után vágyódott s ezt a déli ég küldötte, a vigasztaló amazon megtudta. „A hűtlenség halált érdemel!” — ez volt életmottója a megsértett hölgynek. Sajátkezűleg akarta kivégezni a hűtelent, még pedig — beretvával. A merénylet pillanatában a megtámadott férfi a karjával fogta fel a nyakának szánt beretvavágást s nagy nehezen sikerült kicsavarnia a szenvedélyes bosszúálló kezéből a beretvapengét. Most de Mello kisasszony a párisi rendőrség egyik chambre separájában szavalgatja el a véleményét a „nyomorultról.” Egész határozatlan állítja, hogy az a nyomorult, akivel a végzet őt összehozta, a leggyávább férfi e világban.

— Még a nyakát se engedte át az én boszumnak, holott én a szívemet engedtem át neki.
Nem sokára az esküdtek elé kerül a tüzesvéri hölgy és nincsen ok kételkedni benne, hogy föl fogják menteni.

† Az emberélet az égbolt betűiben. Félig az ábrándozás, félig a fatalista hit számára bizonyos rendszerré verődik a babona és a csillagjósok révén hét korszakra osztja az emberi életet. Hat égitest uralkodása alatt áll az emberélet és pedig: 1. a hold kormányozza a születést, a csecsemőkort; 2. a Merkúr a gyermekkort egész a tizenegyedik évig; 3. a Vénusz az ifjúságot a huszonnyolcadikig; 4. a Mars dominálja azt a kort, melyben a férfi ambíciója kibontakozik és a tetterő érvényesül, ez — a csillagokból leszűrt bölcsesség szerint — a 42-ik és az 56-ik életévig terjed; 5. ekkor veszi át Jupiter az uralmat és a komoly megfontoltság, az élettapasztalás korszakán vezérli át az embert egészen a hetvenes éves kezdetéig; 6. végül pedig a Szaturnusz gyakorolja a védnöki tisztet az elagott ember fölött.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(70)

Igy mondta a szava:

— Kérlek titeket.

Hanem a hangja ezt mondta:

— Parancsolom, hogy így határozatok!

Zugás kísérte a szavait, amelyből lassan fe-

nyagot hangok váltak ki.

Csarnóta és Hadsiacs tüzelték főként az elé-

gedetleneket.

Chmielnickij türelmesen hallgatott, de emlé-

kébe véste az ellenkezők neveit.

Most fölállott Wyhovski és olvasni kezdte a

levelet:

— En régi barátom és jóakaróm, vezére a

saporogiaiaknak! Sokan vannak ugyan, akik té-

ged a köztársaság ellenének hisznek, én azonban

nemesek hogy bízom a te rendíthetetlen hűség-

ben, hanem a szenátor urakat és társaimat is

erről igyekszem meggyőzni.

— Három bizonyíték is támogatja hitemet.

— Mindenekelőtt a kozákság régi híve a

királynak, a köztársaságnak s az ügy, amelyért

harcol, mindig szent és igaz ügy volt.

— Másodsorban a ruthén nép inkább maga

rohanna a halálba, semminthogy a vallása ellen

hitbüzdő létre bármit is vétene.

— És végül, ha történet is vérontás, sajnál-

játok, tudom, ti is a kiontott vért. Mert mind-

annyian testvérek vagyunk, gyermekei közös

anyáknak, drága jó hazáknak. Es ti is uralmat,

nagyságát véditek, hatalmat gyarapítjátok küzdel-

meitekkel.

Loboda közbeszólt:

— Ugy van! Igaza van!

A többiek is ráhagyták.

— Igaza van.

De Csarnóta tombolt.

— Hazudik a gazember!

— Magad vagy a gazember! — hallgass!

kiáltottak feléje.

— Arulók vagytok! — Halál reátok!

— Halál reád!

Nagy nehezen elcsitult a zaj.

— Halljuk tovább az írást! Olvassad!

A levél így folytatta:

— Legyen bizalommal hozzám a kozákság, mert én egy hiten lévén velem, barátja vagyok. Fejezzétek be a harcot, küldjétek haza a tatárokat, vagy üssetek reájok s azután pihenjétek meg a köztársaság iránt való hűségben.

Az utolsó mondatok így hangzottak:

— Igérem neked, oly szentül, mint jó szolgálja vagyok az ég urának s hű fia egy régi ruthén családnak, hogy minden jóban szívesen segítek. Jól tudod, hogy a köztársaságban az én szavam sokat nyom a latban, hogy nélkülöm nem határozhatnak háború és béke fölöl. En vagyok az, aki legkevésbé óhajtom a polgárháborút . . .

Változó hangulattal fogadták a levelet, de úgy általában jó hatást tett. A tanácskozó-helyiség előtt összegyűlekezett tömegnek is fölolvasták az írást, s a fölolvadás befejeztével egyszerre kezdett szólni valamennyi ember. Ezeren ordítottak egyszerre, mint valami hangyaboly, úgy nyüzsgött a tömeg. Elénk taglejtéssel kísérte mindenikük a szavait, az ellenfelek ököllel fenyegették egymást. A főemberek között volt a leghevesebb vitakozás. Pirosak voltak az arckok, gyűlölettől izzók a szemek, tajtékosak az ajkak, így rohantak egymásnak, élükön a háborúpárt fejevel, Csarnótával, aki valósággal örvongott. Chmielnickij béketűrése is a végéhez közeledett már, s az ő ordítására el szokott hallgatni minden más ember. Ezuttal azonban megelőzte őt Krsecsovski. Fölugrott egy lócára, sonnan ordított alá-

— Barmot őrizni talán jók vagytok, de tanácsot tartani nem!

Csarnóta azt hitte, hogy Krsecsovski a háború mellett szólal föl, csillapítani kezdte tehát a zajongókat.

— Csönd legyen! Halljuk a derék Krsecsovskit!

— Csönd legyen! kiáltottak mások is.

Krsecsovskit az egész sereg tisztelte. Nemcsak jó harcoss voltáért, meg a csatadöntő árulásiért, de főként azért, hogy nemes ember létere a kozákokkal tartott. Kíváncsian várták, hogy mit fog mondani s maga Chmielnickij is feszülten figyelt a szavaira.

Csarnóta azonban alaposan csalódott várakozásaiban: Krsecsovski nem a háborút pártolta, mert ravasz fejével belátta, hogy a sóvárgó stárszutaságokat és óhajtott nagyméltóságokat most lehetne a legkönnyebben megszereznie, ha alkudozásra kerül a sor. Így szólt tehát:

— Az én elemem ugyan a harc és nem a szó, de minthogy már tanácskozunk, hát kimondom én is a véleményemet. Miért fogtunk fegyvert? Hogy visszavivjük régi jogainkat és kiváltságainkat. A brazlavi vajda azt írja, hogy most visszaszerezhetjük egyszerre mind. Nos, tehát, ha nem így lesz, akkor folytassuk a háborút, de ha beteljesül az íráss, akkor béke legyen. Miért is a vérontás? Ha kielégítenek minket az urak, majd mi is kielégítjük a körénk szerelgetteket és akkor vége a harcoknak. A Chmielnickij terve kitűnő. Mi a király pártján állunk, hiven kitartunk mellette, ami nem maradhat jutalom nélkül. Ha pedig ez nincs kedvére az uraknak, hát majd teszünk róla. Majd leszámolást tartunk velök. A tatároktól persze szép szerével meg kell szabadulnunk.

A Chmielnickij arca felragyogott és sokan kiáltottak így:

— A háborúnak vége! Követet küldünk Varsóba!

Csarnóta azonban tiltakozott az ilyesmi ellen és torkaszakadtából ordított.

Ennél fogva tehát aki Merkur uralma alatt születik, az mindvégig fiatal marad. Aki Vénusz uralkodása idején jár a világra, az mindig szerelmes lesz. Mars uralkodásának szülőit ambíciókban gazdagabbak, tetterőben bővelkedők lesznek. Akik Jupiter jogára alatt kerültek a föld színpadára, azok mindig komolyak, bölcsék és szomorúak, akik pedig Szaturnuszban bírnak az égi patrónust, azok számára hosszú életkort biztosít a végzet, a csillagjósok által megjósolt égi hieroglifikai szerint.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

R. G. Sopron. Besnyő Béla: Intituciók és pandekták. Ugy ezt a könyvet, mint valamennyit, amelyre az egyetemen szüksége van, megrendelheti *Politzer Zs.* és fia könyvkereskedésében (Keckemeti-utca 4.)

W. D. Inám. 1. Belépési, születési, örökségi és szegénységi bizonyítványok. 2. Be kell igazolnia, hogy hivatalában volna gátolva, ha illetőségi helyén kellene megjelenie a sorozásra.

Altkuis. Azokhoz a szabókhöz, akik a hírlapokban hirdettek egész bátran fordulhat; majdnem valamennyien foglalkoznak ruhaköcsönzési üzlettel.

F. Á. I. Választott községi képviselőtestületi tag lehet olyan is, aki irni és olvasni nem tud. 2. Akik községi választási joggal bírnak.

H. M. Ha a háztulajdonos megengedi, szabad. De viszont a háztulajdonost is bárki időjelenetmi miatta a kerületi előjáróságon.

Szeccseny. Igen, oda utazott s csak november végén tér vissza. Hogy lesz-e eredménye a tanulmányutnak, azt egyelőre nem lehet még tudni.

Versekről.

Z. G. (Imádás.) Miért ír a papír mindkét oldalára? Ezentúl a verseit — kérjük szépen — egyik oldalra se írja. — **N. B. (Piros akác stb.)** Verseit alatt olvassuk, hogy kolozsvári joghallgató. Lehetetlen! Ok derék, jó fiúk. Ha nem tőri ketté a lantját, óvja a himevüket s legyen diskrétebb. — **Pankota.** Valamely délafrikai boer-párti kalendáriumnak küldje el. — **Fortes fortuna...** A téma jó, a forma ügyes, kár hogy itt-ott zavaros és északi módra szimboliztikus. — **L. S. „Van szerencsém“** — olvassuk a levelében — „Rémítő éjjeli percek“ című versemet küldeni.“ És a versben, amelyet e kabalisztikus magyarázat kísér: — 4, 3, 4 — 4, 4, — olvassuk e sorokat:

Olyan ridég hangulatot kölcsönöznek
Ezen őszi jelenségek a szívemnek,
Hogy a nyomott kedélyből ki nem ragadna,
Ha eljönne a szerencse is egymaga.

Lásna, ilyen a szerencse... — **F. S. (Emlékezés.)** Kedves, intim sorok, az érzése megmagát. Nem baj, ha ölombetű nem is éri, így is értékes. — **V. G. (Őszi rózsák stb.)** Artatlan középszerűség. — **V. Zs. (Választások után.)** A kurnai bíraskodás törvénye tiltja az

Krsecevoski fenyegetőleg mérte végig, azután így kiáltott feléje:

— Most persze tudsz szájkodni, háborúért és vérontásért epekedni, de bezegg gyáváskodtál Korzunnál. Mikor a Donohovki emberei rádronlottak, az inabba szállott a bátorságod, sirtál, mint a szopósmalac és megfutottál az egész százdaddal!

— Hazudsz kutya! — tombolt Csarnota. — Éppen oly kevéssé félek a lengyelektől, mint tőled!

Krsecevoski nekirontott, a békepárt hívei is nagyokat rugtak a kapitányon.

Végre szólasra emelkedett Chmielnickij.

— Elhatároztam, uraim, hogy követeket küldök Varsóba a királyhoz, akik hódolatunkat néki följáránlján, jutalmat kérjenek a számunkra. Mindazonáltal ha van, aki háboruzni akar, hát annak a kedvét is betöltöm. Elküldöm őt hadba, de nem a király és köztársaság ellen, amelyet mi sosem támadunk, hanem legádázabb ellenünkre uszítom, aki gázol a kozák vérbén. Követeket küldtem hozzá és pécéses levelet, kérve őt, hogy hagyjon föl a harcral, de ő kerékbevetette a köveimet és választ sem adott. Most pedig közeleg felénk, Pogrebistese lakosait mind egy szálíg kardlőre hányatta s amint éppen most jelentették, ma Niemirowban tartott rémes végételést. A tatárok gyávan nem merészkednek vele megütközni, egy-kettőre itt teremhet s a király háta megott és akarata ellenére szétveri seregünket.

Halotti esőndben hallgatták Chmielnickij szavait, ő pedig ily folytatta:

— Az isten ugyan a pártunkat fogja és segít megverni a hetmanok. De ő gonoszabb ellenség, mint a hetmanok, mert ő az őrdög fia, aki hazugságból él. Ha én személyesen vezetnék ellene sereget, azt jelentené Varsóba, hogy mi nem akarjuk a békét és panaszt tenne ellenünk ő fenségénél. Ennek pedig nem szabad megtörténnie.

(Folytatása következik.)

ilyen rigmusok közlését. — **Csángó.** Mi van a verseiben? Ambíció. És mi nincs bennük? Poezis. Ha fordítva volna, kedvére cselekednénk. — **K. L. (Séta.)** Azok közé a versek közé tartozik, amelyek melyt a nyilvánosság elé kerülnek, rosszak. Így, elmetve, elfeledve: csak gyöngö. — **Mir-miz.** Jobb fel dolgozást érdemel. — **Katona.** Kérdéseire sorba válaszolunk. 1. Nem. 2. Nem. 3. Nem. 4. Nem. — **K. Gy. (Romantika.)** Ugyanerről, ugyanez alkalomból többben jobban énekeltek. — **Delila.** Gonosz hold az a zugligeti hold, — igazán olyanokat susog? Meg se érdemi, hogy négyhetenkint megújul. — **H. G. D.** Legközelebb sorra kerül. — **T. J. (Másodvirulás.)** Közvetlensége megnyerő; ha kísérlet, akkor biztató. — **D. J. A** cím kedves: — „Az én ba(b)ám.“ A két b ugy-e bár a fokozott szeretet jele? És ez a négy sor meghiát:

Nagy bánata lehet néki
Igen rosszul néz szegény ki.
Mily halovány az arcója,
Nincsen emberi formája.

K. T. (Elmerengve.) Nem biztató. — **Tavasz.** Lehetetlen eldönteni, hogy melyik gyöngébb. Egyforma valamennyi. — **Antoniette.** A sok próbálkozás közül erősen kiemelkedik; van rá remény, hogy egészen jót is fog küldeni. — **D-a.** Gyönyörű szép a verse, de mi haszna, ha így kezdődik: — „Házmeszternek nem jó lenni, — Mert rá szoktak ijeszteni...“ Hiszen ez ambíciókat fojthat el csirájában...! — **M. T.** Már megüzentük egyszer, hogy közölhetetlen. — **Sz. G.** Izéltelen és profán. — **Sz. J. (Nő.)** Elmés replika.

Nem közölhetők a következők: **L. V.** (Az esküvő), **G. J.** (A bojongó), **S. R. M.**, **A. J.** (Oszszel), **Valaki**, **V. P.** (Hozsánna), **H. J.** (Kinos...), **K. Zs.** (Október 6.), **F. P.** (Vallomás), **V. J.** (Október 6.), **P. Gy.** (Éjjelnappal), **T. A.** (Beteggyógy), **L. J.** (Lenke), **G. J.** (Elhagyott), **K. J.** (Ábránd stb.), **L. Gy.** (A szobor), **R. Gy.** (Végasztalnak... stb.), **M. M.** (Banda Ika), **R. M.** (Ábránd), **Ims.**, **K. B.** (Álom stb.), **K. R.** (Te meg én...), **R. L.** (A városigetben stb.), **K. Gy.** (Elmerengve stb.), **R. K.** (A bujdosó), **Armand.** (Szeptember 20.), **K. J.** (Válasz), **D. J.** (Tul a Dunán...), **G. S.** (A vadvirág), **K. M.** (Őszi rózsák).

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az ipar a kamarai jelentésekben. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai *Thék Endre* egyesületi alelnök elnöklésével ülést tartottak. A tárgy dr. *Soltész Adólf* *Az ipar a kamarai jelentésekben* című felolvasása volt. Főolvasó tömör képét adta a hazai ipar múlt évi állapotának, úgy, amint az a kamarai jelentéseiben tükröződik. A legtöbb iparágban kedvezőtlen a helyzet, azonban a kereskedelmi kormány nagyarányú iparfejlesztési akciója, amelyet egy a törvényhozás, mint az iparpártolási mozgalom révén a társadalom is támogat, jobb jövővel biztat. Az az áldozatkészség, amelyet a kormány és a törvényhozás az ipar érdekében tannit és a társadalom felbrazsett kötelességtudása mind oly momentumok, amelyek az ipar mostani szorongatott helyzetében is alkalmasak arra, hogy a esüggédéstől megóvjának. Az elnök a szakosztályok nevében köszönetét tejezte ki az érdekes felolvasásért dr. *Soltész Adólf*-nak.

A newyorki tőzsde. *New Yorkból* jelentik október 29-iki kelleit: Az értéktőzsde szabálytalanul indult. Az árfolyamok emelkedtek, mert a baiseserek fedezték és a pénz drágulásától való aggodalom gyöngült és mert ismét bizalom kezdett nyilvánulni a Northern-kérdés rendezése tekintetében. Az utolsó tőzsdeórán azonban az árfolyamok ismét hanyatlottak realizációkra és aranykiviteli kötésekre. Zárlat lanya és nyomott. Részvényforgalom 514.000 darab.

Szeccseny. A kontingens nyersszesz ára *Budapestben* pénzben 42.— korona. Áruban 42.50 korona. *Bicsben* a kontingentál készáru 39.20 korona pénzben, 39.60 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A lerencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár *áregyze* 1901. évi október 30-án Készlet 881 darab. Érkezett 997 darab. Összesen 1878 darab. Eladott 1168 darab. Maradt 710 darab. Napí árak: 120—180 kilogramm szulyban 80—86 koronáig. 220—280 kilogramm szulyban 80—88 koronáig. 320—380 kigr. szulyban 80—90 K.-ig. Óreg nehéz páronként 400—500 kilós 80—86 koronáig. Malac 66—68 korona. Az irányzat lanya.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, október 30.

A mai buzaüzletben szállard volt az irányzat. Forgalomba került 40.000 métermézsa buza, a jobb minőségű áru és a később szállítandó 5 fillérel magasabb árakon, kés: waggónáru pedig változatlan árakon.

Rozsban változatlan árak mellett volt némi kereslet.

Zab 10—15 fillérel magasabb áron kelt el.

Eladott:
Buza. *Tiszavidéki:* 1900 mm. 80-5 k. 8 K. 65 f., 2000 mm. 79-5 k. 8 K. 60 „ 1000 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 500 mm. 79-5 k. 8 K. 60 „ 300 mm. 79-5 k. 8 K. 55 f., 1500 mm. 79 k. 8 K. 65 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 78-5 k. 8 K. 35 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 77-5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 77-5 k. 8 K. 35 f., 200 mm. 77-5 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 77-5 k. 8 K. 30 f., 250 mm. 77-5 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 77-5 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 77-5 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 77-5 k. 8 K. 27 1/2 f., 1450 mm. 75 k. 8 K. 17 1/2 f.

Fehérmeget: 250 mm. 78 k. 8 K. 32 1/2 f., 1450 mm. 75 k. 8 K. 17 1/2 f.

Pestmegyevidéki: 400 mm. 76 k. 8 K. 27 1/2 f., 1000 mm. 76-5 k. 8 K. 22 1/2 f., 1000 mm. 76 k. 8 K. 22 1/2 fillér.

Bánági: 1000 mm. 77 k. 8 K. 30 f., 6400 mm. 76 k. 8 K. 27 1/2 f.

Bacsikai: 200 mm. 75 k. 8 K. 17 1/2 f.
Palankai: 1900 mm. 76-5 k. 8 K. 20 f.
Dunai: 2700 mm. 75-2 k. 8 K. 10 f.

Szerbiai: 3000 mm. 74-5 k. 7 K. 45 f., 2900 mm. 74 k. 7 K. 42 1/2 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 1390 mm. 6 K. 97 1/2 f., 100 mm. 6 K. 92 1/2 f., 200 mm. 6 K. 90 f., 500 mm. 6 K. 90 f., 200 mm. 6 K. 87 1/2 f., 100 mm. 6 K. 77 1/2 f., 600 mm. 6 K. 85 f., 300 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 85 f. paritásra.

Arpa: 100 mm. 6 K. 05 f., 100 mm. 6 K. — f., 100 mm. 5 K. 90 f.

Zab: 100 mm. 7 K. 55 f., 100 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 35 f., 400 mm. 7 K. 30 f., 200 mm. 7 K. 25 f., 100 mm. 7 K. 20 f., 400 mm. 7 K. 10 f., 200 mm. 7 K. 10 f.

Tengeri: 400 mm. 5 K. 20 f.
Kézpénzfizetés mellett.

A kőszári hivatalos egyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s-okási szerint készpénzben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm árs		Kilogramm árs	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki új	70	8.—	8.15	80	8.40
„	77	8.05	8.20	50	—
„	78	8.10	8.30	52	—
„	79	8.15	8.40	54	—
Fehérmeget	74	8.—	8.10	80	8.40
„	77	8.05	8.20	51	—
„	78	8.10	8.30	52	—
„	79	8.15	8.40	54	—
Pestvidéki	76	7.95	8.10	80	8.25
„	77	8.—	8.15	81	0.—
„	78	8.05	8.20	82	—
„	79	8.10	8.25	82	—
Bánági	76	7.95	8.10	80	0.—
„	77	8.—	8.10	81	0.—
„	78	8.—	8.20	82	—
„	79	8.—	8.30	83	—
Bácska	76	8.10	8.25	80	0.—
„	77	8.15	8.30	81	—
„	78	8.—	8.40	82	—
„	79	8.—	8.50	—	—

Egyéb gabonafajták	Kiló	Kilogramm árs	
		K.-tól	K.-ig
Rozs új elsőrendű	70—72	6.90	7.—
„ másodikrendű	—	5.70	5.90
Arpa „ lakarmny	90—92	6.90	6.10
„ égettü való	92—94	6.70	6.90
„ sörözőre való	94—96	0.—	0.—
Zab	39—41	7.10	7.20
Tengeri „ bánági	—	0.—	0.—
„ bánági	—	6.20	6.25
Repece új káposzta	—	—	—
„ bánági	—	—	—
Köles	—	4.50	4.70

A határvidéklet folyamán a következő kölések történtek:

Áprilisi buza 1902: . . . 8.42—8.41—8.42—8.43—8.44
Áprilisi rozs 1902: . . . 7.20—7.19—7.20—7.21
Áprilisi zab 1902: . . . 7.39—7.38—7.40—7.41—7.43
Májusi tengeri 1902: . . . 5.18—5.19—5.21—5.23—5.24
Augusztusi repece 1902: 0.—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902: . . . 8.44 pénz 8.45 áru
Áprilisi rozs 1902: . . . 7.20 „ 7.21 „
Áprilisi zab 1902: . . . 7.42 „ 7.43 „
Májusi tengeri 1902: . . . 5.24 „ 5.25 „
Augusztusi repece 1902: . . . 11.70 „ 11.80 „

Délután fél óraker zárult:

Buza áprilisa 1902: . . . 8.44—8.45
Áprilisi rozs 1902: . . . 7.21—7.22
Áprilisi zab 1902: . . . 7.42—7.43
Májusi tengeri 1902: . . . 5.24—5.25
Augusztusi repece 1902: . . . 11.70—11.80

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde gyengén indult; később némileg javult s szállárdában zárult. Államvasutakban egy elsőrangú bécsi óg est-

között vételeket, melyek ez értékben 3-4 korona áremelkedést eredményeztek.

A helyi piac teljesen szünetelt. A déli tőzsde tovább is előmeneteleket tett. Az emelkedés főleg Államvasutakban jutott kifejezésre.

A helyi piac is kedvező volt. Előnyben Ríma-murányi részvények részesültek.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde: javult.

Kötötték: Magyar hitelrészvény 632.—634.—, Osztrák hitelrészvény 616.—618.50, Államvasut részvény 617.50—621.50 korona.

A déli tőzsde: kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 634.—636.—, Osztrák hitelrészvény 618.—619.50, Államvasutak 621.50—625.—, Ríma-murányi 427.—428.—, Jelző-logban 457.10—439.—, Ipar- és Kereskedelmibank 64.—korona.

Forgalomba került tovább: Salgótarjáni Kőszén-bánya 52.—, Koronajáradék 9.10—9.15 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 620.50, Magyar hitelrészvény 634.50, Leszámitoló 411.—, Ríma-murányi vasmű 427.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 624.50, Közúti vasut 557.—, Villamos vasut 279.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: huorna magyar 41.—48.—korona, vörös aprószemű 39.—43.—korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánáségi — korona, középszemű 45.—47.—korona, nagyszemű 48.—52.—korona, Disznózsír: budapesti 50.50—51.—korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: légenszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 44.—44.50, korona, 3 darabos 45.—45.50, korona, üstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.—korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 15.50—16.—korona, 85 darabos 16.—16.75 korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50—16.—korona, 100 darabos 15.50—16.—korona, 85 darabos 16.—16.25 korona, Szilva: slávoniai — korona, szerbiai 17.—17.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, október 30. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A folyton tartó csekély árukinálat a határidőpiacra a vásárlási kedvet erősen elmozdította, különösen tengeriben, amely cikk 8 fillérel emelkedett; zab újabb ismét 6 fillérel javult, ellenben buza és rozs 5 fillér emelkedést ért el. Élénk üzlet mellett kötöttek: Buza tavaszra 8.61—8.64, rozs tavaszra 7.52, zab tavaszra 7.73—7.77, tengeri május-juniusra 5.53—5.56—5.54 korona. Öszre némi ledzeti szükséglet mutatkozott rozsban és zabban, noha e részben a kötések lebonyolítottaknak látszóttak. Ilyen körülmények között jelentékeny árfoylamjavulások állottak elő és rozs öszre 7.40, zab öszre 7.47 koronán fizetett. Névleg jegyzettek: Buza öszre 8.30—8.33, tengeri szeptember-októberre 5.00—5.65 koronán. A külföldi mértékadó piacok közül New York és Páris gyöngylést jelentettek és a liverpooli tőzsdén is árhullámzások mutatkoztak. Zárlatok maradtak: Buza tavaszra 8.65, rozs tavaszra 7.53, zab tavaszra 7.79—7.78, tengeri május-juniusra 5.56—5.55 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde eszűndes, javult, a végén barátságos irányzat mutatkozott.

A déli tőzsdén az árfoylam javult.

Zárlat szilárd.

Bécs, október 30. (Magyar értékek árlata.) 4%-os aranyjáradék 118.55, Íszzai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.—, Magyar vasúti kölcsön ezüstben 99.80, Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.—, Magyar írszámitoló- és pénzügybank 409.—, Ríma-murányi vasműrészvény 425.—, Magyar koronajáradék 93.05, 4%-os Magyar földterem. kötvény 92.—, Magyar hitelbank részvény 635.—, Magyar nyereményi kölcsön sorsjegy 178.50, Kassa-oderbergi vasúti részvény 348.—, Magyar kereskedelmi bank — Magyar cukoripar —

Bécs, október 30. (Osztrák értékek árlata.) 4%-os papírjáradék 98.65, 4%-os osztr. aranyjáradék 113.55, 1800-os sorsjegy 138.75, Osztrák hitelsorsjegy 400.50, Angol-osztrák bank 259.—, Bécsi bankjegyesület 419.50, Osztrák-magyar bank 1695.—, Déli vasut 60.75, Dunagőzhajózási részvény 777.—, Dohányrészvény 274.—, Császári és királyi arany 11.32, Német bankváltók 117.22, 4%-os osztr. járadék 98.30, Osztrák koronajáradék 95.50, 1864-iki sorsjegy 217.—, Osztrák hitelinstitúti részvény 619.—, Unionbank 512.—, Osztrák Lánierbank —, Osztrák-magyar államvasut 624.50, Elbavölgyi vasut 408.25, Alpezi bányarészvény 343.50, 20 bank. arany 19.23, Londoni váltóár 239.55, Bécsi Tramway Líté A. 234.—, Bécsi Tramway Líté A. 239.—, Lipót kohó 320.—, Az irányzat szilárd.

Bécs, október 30. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 619.25, Magyar hitelrészvény 635.—, Angol-Osztrák bank 280.—, Bécsi bankjegyesület 420.—, Union bank 512.—, Lánierbank 392.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 624.75, Déli vasut 61.—, Elbavölgyi vasut 469.25, Eszaki nyugati vasut részvény 461.50, Dohányrészvény 275.—, Ríma-murányi vasmű 428.50, Alpezi

bányarészvény 313.—, Májusi járadék 98.55 Magyar korona járadék 93.50 Török sorsjegyek 91.75 Német birodalmi márka 117.22—26 (november végére), Napoleon d'or 19.04.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 30. (Tőzsde tudósítás.) Tartós, nagymértvű üzlethány mellett a forgalom ma rendkívül korlátozott volt. Az árfoylamok nagyrészt a tegnapi magasságon tartottak megakart. Northern, Canada-Pacific és Transvaal vasúti részvények javultak. Ipari értékek a készpénzpiacra gyöngébbek voltak. Magánkamatláb 21/50/0.

Berlin, október 30. (Zárlat.) 4%-os papírjáradék 98.80, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.10, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.90, Osztrák-magyar államvasut 134.10, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Magyar vasúti beruházási kölcsön 103.30, Alpezi bányarészvény —, Disconto-Commandit 171.50, Aitalános villamosság Edison 180.—, Gelsenkircheni 156.75, Laura-kohó 178.50, 4%-os ezüstjáradék 98.80, 4%-os magyar aranyjáradék 99.75, Osztrák hitelrészvény 195.25, Déli vasut 15.60, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.80, 4%-os új orosz kölcsön 95.80, Török dohányrészvény —, Olasz járadék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust —, Harpeni 153.90, Az irányzat eszűndes.

Berlin, október 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Késő forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 99.75, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák hitelrészvény 195.10, Osztrák-magyar államvasut 134.—, Déli vasut 15.75, Eszaki nyugati vasut 216.80, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegyek készpénz —, Buschtiehradi vasut —, Orosz bankjegyek —, (Ultimo) Lombard —, Frankfurt október 30. (Zárlat.) 4%-os papírjáradék 98.60, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.10, Magyar koronajáradék 93.95, Osztrák-magyar bank 116.20, Déli vasut 15.70, Elbavölgyi vasut 119.—, Londoni váltóár 20.38, Bécsi bankjegyesület 106.—, Villamos részvény 118.—, 3%-os magyar aranykölcsön 83.70, 4%-os ezüstjáradék 98.55, 4%-os magyar aranyjáradék 99.80, Osztrák hitelrészvény 195.—, Osztrák-magyar államvasut 133.—, Eszaki nyugati vasut —, Bécsi váltóár 85.12, Páris váltóár 812.75, Unio bank —, Alpezi bányarészvény 173.50, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 30. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfoylamok januára. Késő forgalom. Osztrák hitelrészvény 195.30, Német bank —, Disconto 171.60, Bérlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni —, Harpeni 154.30, Laura-kohó 178.25, Olasz járadék 99.—, Szilárd.

Hamburg, október 30. (Zárlat.) 4%-os ezüstjáradék 98.40, 1890. sorsjegy 139.40, Déli vasut 15.50, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.05, Osztrák hitelrészvény 185.—, Osztrák-magyar államvasut 134.—, Olasz járadék 98.75, 4%-os Magyar aranyjáradék 99.85, Az irányzat nyugodt.

Páris, október 30. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 675.—, 4%-os osztrák aranyjáradék —, Osztrák Lánierbank —, 3%-os francia járadék 130.80, Ottomanbank 506.—, 3 1/2%-os francia járadék 101.90, Alpezi bányarészvény —, Déli vasut —, 4%-os magyar aranyjáradék 102.10, Párisi bankrészvény 904.—, Olasz járadék 98.90, Francia törzesh. járadék 99.45, Osztrák földhitelinstitúti részvény —, Török dohányrészvény 307.—, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 30. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — filléreg, Öreg közep (páronként 300—340 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 92—93— filléreg, Fialat közep (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 91—92— filléreg, Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, — II. Magyar szedött: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — filléreg, Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — filléreg, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) — filléreg, Közép (páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — filléreg, — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) 88—90 filléreg, Közép (páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban) 86—88 filléreg, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 84—86 filléreg.

Sertéslelészám 1901. október 28. napján volt készlet 38.830 darab. — 1901. október 29. napján felhajtott 647 darab, 1901. október 29. napján elszállított 605 darab, 1901. október 30. napjára maradt készletben 38.872 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 30. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Buócz Imre vereszei járásbírói joggyakorlatot a fehértemplomi kir. törvényszékhez áljegyző; a fővármagyatató vezetése alatt álló budapesti fővármagyatató Rénér Béla vármagyatatók-jelöltet segélydíjas vármagyatatók; a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Rácz János gyulai lakos joggyakorlatot a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla kerületbe díjtalan joggyakorlatok; a budapesti kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtáblahez Vasas János beszerzezhányai 16. honvédelmi igazgatósággal ellátott őrmestert III-ad osztályú hivataloslagvá nevezte ki.

Előléptetés. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke Pejerzko Ignác lugosi kir. törvényszéki másodosztályú hivataloslag I-6, Kuhos István alibányi kir. járásbírói harmadosztályú hivataloslag pedig II-od osztályú hivataloslag léptette elő.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Kauten Miklós károlyfalvi kir. járásbírói áljegyzőt a fehértemplomi kir. törvényszékhez helyezte át.

Ügyvédi kamara. A székesfehérvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Palkovics István ügyvédet, Duna-Adony székhelyre az ügyvédek lajstromába fölvetve.

Névmagyarítás. Fischer Sándor magyar államvasuti ellenőr budapesti lakos Elekre magyarosította vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel. Pályázat. A szépi-szent-györgyi és kézdi-vásárhelyi adóhivataloknál egy-egy díjtalan adóhivatali gyakornoki állás 14 nap alatt. — A gyöngyi járásbírósnál III. oszt. hivataloslagi állás nov. 27-ig. — A horvati járásbírósnál albirói állás 2 hét alatt. — A kun-szent-miklósi járásbírósnál végrehajtói állás 2 hét alatt. — A dárdai járásbírósnál szerb-horvát tolmácsi állás nov. 30-ig. — A szentesi járásbírósnál albirói

állás 2 hét alatt. — A buzsi járásbírósnál irnokai állás 2 hét alatt. — A körmöcsbányai adóhivatalnál pénztárnoki állás 14 nap alatt. — A titeli adóhivatalnál gyakornoki állás 14 nap alatt. — A nagyszabonyi adóhivatalnál adótiteli állás 2 hét alatt.

Napirend.

Napirend. Csütörtök, október 31. Római katolikus: Lucilla sz. — Protestáns: Ref. emlecs. — Görög-orosz: (október 18.) Lukács ev. — Zsidó: Macheschwan 18. — Nap kél: 6 óra 28 perckor. — Nyugszik: 4 óra 28 perckor. — Hold kél: 8 óra 2 perckor este. — Nyugszik: 10 óra 37 perckor délelőtt.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatási miniszter fogad d. u. 4 órakor. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor. Az igazságügy miniszter fogad délután 1 órakor. Nemzeti Múzeum. Tématervezőjait, nyitva d. e. 9 óráig délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthető.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása d. e. 9 óráig este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér. Országos képtár zárva. Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-g. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1-g. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—1-g. Díjtalan. Közlekedési múzeum zárva. Az Akadémia Goethe-szobája zárva. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óráig 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óráig 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óráig 12 óráig. d. u. 3—8-g.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyitványt és keleti mintárat: V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelminténeti gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés áruállításait is eszközi) a városligeti csarnokban nyitva: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, október 30.

A tegnapi északi depresszió kevéssel keletre vonult a Fehér-tenger vidékére és Skandináviától nyugatra és délre az Atlanti Óceánra, illetve az Eszaki tengeren új maximum képződött. A földközi depresszió ellenben határozottabban alakult előt.

Közép-Európában az idő túlnyomóan száraz és a hőmérséklet csak eszűndes csökkent. Jelentékenyebb esők Olaszországban voltak.

Nálunk az idő jobbra borult és a hőmérséklet nyugaton kevéssel emelkedett. Esőt jelentettek Selmeczbányáról. Küldés. Lényegtelen hőváltozás túlnyomóan borult idő várható, legfeljebb az ország délnyugati részén némi esővel.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dun, etc.), brand (Schürding, Pássa, etc.), and price (Okt. 30., Okt. 29., etc.).

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

Table listing various furniture items like '1 szoborhajtható vaságy', '1 kiváló matrac', etc., with prices and descriptions.

GICHNER JANOS

paplan, matrac és kárpitoszat gyáros, szőnyeg, függöny, vasbútor stb. nagy raktár. Budapest, VII., Erzsébet-kört 20. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmenten küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszűndes, nem téves árak kísértésnek, vagy a pénz visszadául.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

Pollinini Bianchi Bianca vendégfellépéssel.

A sevillai borbély.

Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzte Rossini

Személyek:

Almaviva	Déri	Figaro	Takács
Bartolo	Hegedűs	Bertha	Vilánt
Rosina	Pollinini	Fiorillo	Mihály
Basilio	Kornai	Órtízst	Ney B.

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

A bor.

Paraszti-vígjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza

Személyek:

Baracs Imre	Gyenes	Eszter	Gerő L.
Matyi	Rózsahegy	Göre Gábor	Ujházi
Baracsné	Alsóznay	Göréné	Vizváriné
Szunyogú	Györgyné	Durbint	Vizvári
Rózi	Ligeti	Kácsa	Faludi
Mihály	Gabányi	Bige	Narcisz

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

Másodszor:

A svihákok.

Vig operette 3 felv. Zenéjét szerze Ziehrer C. M.

Magyarosították Föld Aurél és Mérel Adolf.

Személyek:

Gilka, herceg	Boross	Malter Prém	Delli
Mim, táncosnő	Szojyer	Roland	Farkas
Blitz Fritz	Sziklai	Anna	Turcsányi
A feleség	Ledófsky	Kampel	Mátrai
Rodenstein	Margó	Kampelné	Sellő
Muggenheim	Dóry	Szepl	Dalnoky

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és **Andrássy-ut 2.** (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

Az almafa.

Nályanyertes vígjáték 1 felvonásban. Irta ifj. Bokor József.

Utána:

Pálmay Ilka asszony vendégfellépéssel:

Pillangó kisasszony.

Énekes dráma 2 szakaszban. Irta Belasco Dávid.

Fordította: Faludi Miklós. A prólogust írta Heltai J.

Személyek:

Pinkerton	Bihari	Nakodo	Rónaszéki
Kitty	Szerény G.	Pillangó k. a.	Pálmay
Sharpless	Balassa	Suzuki	Rostagni
Yamadori	Szerény	Prolog	Lenkei

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

Katalin.

Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással.

Irta dr. Béli Istor. Zenéjét szerzte Fejér Jenő.

Személyek:

H. Katalin	Zilahiné	Mária	Nyiri
Gr. Gurackij	Kenedich	Olga	Nyári
Buranor Iván	Szabó	Télémaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessis	Küry
Alekszej	Nagy	Anica	Bojár
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dacskov	Havasi	Tiszt	Szerdahelyi

Kezdeté 7 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

Róma.

Három szakaszban. Irta Imrei Ferenc.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 31-én.

Otthon.

Dráma 4 felvonásban. Irta Sudermann Hermann.

Személyek:

Schwartz	Gál	Augusta	Lendvayné
Magda	Jászai	Franziska	Rákosi Sz.
Mariska	Molnár	Wendlovsky	Náday B.

Kezdeté 7 óraker.

FOGAK

II. PROHÁSZKA IGNÁC
magyar királyilag szabdalmasított könnyen viselhető és
elctörhetlen fogorok gyártójának. Alapítva 1859.
Eivem: jutányos árak mellett nagy fogoralmat elérni.
Számos kitüntetés.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Péntek	A bibliai ember	d. u. Medea e. A vörös talár	d. u. Ocsay este Szencs leány, ezenes legény Pillangó k. a.	délután Molnár és gyermek este Molnár és gyermek	d. u. Szulamit este Svihákok
Szombat	Tell Vilmos	Az ember tragédiája	A nevezetes kastély	Molnár és gyermek	Svihákok
d. u. Vasárnap este	Fidelio	Demimondo A vörös talár	Szencs leány, ezenes legény Pillangó k. a.	Molnár és gyermek	A vesztá-szüzek
			A nevezetes kastély	Katalin	Svihákok

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Ma utoljára:

Guerrero

Conchas

O. K. Sato

Mörbitz

Síessünk megnézni!

Az előadás 8 óraker kezdődik.

Jegy elővétel díj nélkül előre váltható d. e. 10-től 1-ig a pénztárnál

Folies Moderne

Kerepesi-ut 63. szám.

11 óraker:

AZ ALSÓS PARTI

Német bohózat. Irta Kvart-Kassza-Ultimó.

Ezt megelőzi 10 óraker:

KIS PAPA ALSZOL?

Eredeti bohózat. Irta: Don Dugó.

Nappali pénzt. d. e. 11-12, d. u. 3-5-ig, este 7-től kezdve.

A 161 kerben 12 óráttól kezdve reggel 5 óráig hangverseny.

Eladás csak délelőtt.

Kiselejtezett

kis hibák miatt teljes 6 személyes, dusan aranyozott, remek festésű

- Étkező-készlet 5.75
- Kávés-készlet 3.—
- Tea-készlet 3.75
- Mocca porcellántálak 3.75
- Csemegeállvány tányérok- 2.—

Azonkívül rendkívül szép és finom 12 személyes készletek szintén potom olcsó áron kiárusítatnak.

Ortner Rezső és társa

Szt-Lőrinczi

Porcellánfestő-ipartelep

Teréz-körut 32. szám.

VIDÉKI rendelésnél kérjük a vasúti állomás megnevezését.

TÁNC TANÍTÁS!

A ZIEGLER-féle

tánc tanítványzatban

Andrássy-ut 25. (főljárt Dalszínház-u. 1)

F. évi november hó 1-én veszi kezdetét a

második csoport

tanítása. Növendékek felvételnek naponta d. u. 3-8 óráig. Számos látogatást kér

Ziegler József, tánc tanító.

Villany és légszesz
csillárok,
légszesz-kályhák,
légszesz-fűzők
legnagyobb választék,
legolcsóbb árak

Pollák Ferenc
Budapest, Teréz-körut 3. sz.
(Kemnitz-utca sarok.)
Telefon 13-26. ■ Telefon 13-26. ■

BUTOR

minden kivételben, olcsón

részletfizetésre.

Pollák N. Ignác

Budapest, VI., Teréz-körut 23.

Nagy képes árjegyzék 40 millár

DÓCZI M.

cipész

Budapest legmegbízhatóbb, legnagyobb és legolcsóbb cipő és csizma raktára

Kerepesi-ut 10/D.

- Férfi posztó bőrről — 3.20
- oroszlakkal — 3.80
- Női posztó bőrről — 3.—
- oroszlakkal 3.20
- Női posztó bőrről fűzős — 2.20
- Férfi lárnánybőrrel 4.— női 3.80
- Tart. férfi v. női cugcipő 3.—
- Fűzős borjúbőrrel női — 3.—
- Fűzős borjúbőrrel férfi — 3.20
- Oroszlak fűzős v. cugos női 3.20
- Férfi v. női box bőr fűzős 3.50
- Férfi cugoroux 4.50 női 4.—
- Füu csizma lakcszarral 1.90-101 2.40-ig
- Bőrcsizma 7.— halinából 4.50

Árjegyzék, csomagolás ingyen.

Vidőkre 10 frton felül frankó.

Nem tetsző árut becserelek.

SORSJEGYEKRE
és
ÉRTEKPAPIROKRA
(visszatérhető tetszőleges szerinti kisebb részletekben is) bármely összeget igen olcsón ad

Kováry Armin
bank- és váltó-üzlet
származásos-üzlet
IV. k. Teréz-körut 9.
Gróf Cziráky-palota.

SINGER

varrógépeket

minden lezártított árban 5 évi jótállással szállítunk úgy helyben mint vidékre 4-5 frtos havi vagy heti 1 forintos részlete. Rendelt gépek a legmagasabban becsüreltetnek.

Láng Jakab és fia

varrógép raktára

Budapest,

József-körut 41. szám.

Értékesít: Rottenbiller-utca 1. Árjegyzék ingyen.

Felöltő és télikabát.

Télikabát 16 frt, Bunda-sacco 20 frt, Városi bunda 65 frt, minden tisztá gyapjuból Rothberger Jakabnál, ca. és kir. udv. szállított Budapest, Váci-utca 6.
Ruhák becserelettnek.

Kávét és theát

küld az általános elismert „ADRIA” nehozatali társaság Fiuméből bérmentve 5 kilós csomagokba is

4 1/2 Ko Santos	frt 5.40	Cuba kávé	frt 6.75
4 1/2 Ko Gyöngykávé	7.42	Mocca	7.42
4 1/2 Ko Jáva	6.97	Mocca	7.42

Mandarin-thea 1/4 ko frt 1.30. Peko Congo 1/4 ko frt 1.15.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dreher Antal serfőzdejének

Jelenleg VII., Vesselényi-utca 4. sz. alatt levő

sörraktára és városi irodája

f. évi november 5-től fogva

VIII., József-utca 36. szám alá helyeztetik át.

Nagyobb és azonnali vételeknél

kötelezettség nélkül ajánlunk

legfinomabb gyalmt erdélyi savanyu káposztát

hordókban és hűdőkben, mm.-kint tiszta suly mellett 2 koronával. Déva állomástól közpénz felvétel mellett, levonás nélkül. Tartályok önköltségén felszámítatnak. Próbaküldemény 30 fillér beklüldéssel.

Transsylvania conservgyár

Déva (Hunyadmegye).

Gyümölcs és vetemény conservelink, valamint gyümölcszeink minden nagyobb fűszerkereskedésben kaphatók.

Árjegyzék kívántra ingyen és bérmentve.

„The Gresham“

életbiztosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. a társaság házában.

A társaság vagyona 1900. december 31-én ... kor. 184,387,703.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1900. évi december 31-én ... 31,190,562.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ... 405,300,493.—
Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki ... 50,898,207.42 összeg értékében. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapestben, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Az őszi és téli idényre

ajánl

Neumann M.

Budapest, IV., Múzeum-körut 1. sz.

Őszi és téli öltönyöket, Átmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán) Havelockkujakkal és ujjak nélkül. Téli kabátok és Városi bundákat. Gazdasági kabátokat szövet vagy szőrme bélelssel.

Eredeti dán iramszarvas kabátokat flanel vagy szőrme bélelssel.

Nagy választék gyermek- és fiú- öltönyökben.

Minták és árjegyzékek kívántra ingyen és bérmentve. Vicski megrendeléseknél elegendő mértéknek egy kabátnak a beklüldése.

Férflak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ír, kap egy próbasomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalokri kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E csebből elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszer felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszertel a baj odanaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalokri kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Orvok és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut”-nak alanti címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelést miutt otthonuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet a vérszede mes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldeményt küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly száron van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

660,000 korona nyerhető

a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:
3 lósziv-sorsjegy
1 Bazilika-sorsjegy
1 magyar vörös-kereszt-sorsjegy
1 olasz vörös-kereszt-sorsjegy
1 3°/o-os osztrák földhitel-nyeremény-jegy
EVENKINT 14 HUZÁS.
 Legközelebbi húzások már november 2-án és 15-én.
 A fentvezetett hét darab eredeti sorsjegyet oldjuk 36 havi 5 korona 40 filléres részletfizetésre. Az első részletnek postautalványval való beküldése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorszálat és számát tartalmazó törvényes részletről, melyek után az összes nyeremények a végő illetik. — Két részlet beküldése esetén három részletet nyugtázzunk, tehát egy részletet ingyen. — A teljes beküldés befejeztével fenti sorsjegyek a vevő korlátlan birtokába mennek át, a ki azokra még körülbelül 40 évig jászik, mely idő alatt
minden sorsjegy okvetlenül nyer.
SZALAI és TÁRSA
 bank- és váltó-üzlet, a m. k. szab. osztálysorsjáték főurustója
 Budapest, VII. Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok).
Pénzkölcsön mindennemű sorsjegyekre és értékpapirokra.

LÁTVÁNYOSSÁG

80 mintaszoba fölállítva látható.
 Szalon-, háló-, ebédtő-, leány- és uriszoba

BUTOR

Szeccszó, barokk, angol, empir- és ó-német stílusban nálunk kitűnő minőségben, meglegő nagy választékban legolcsóbban kaphatók. Vidéki rendelvények vászonban és rézeszekben csomagolva biztosítva szállítatnak.

SZABÓ FERENC és TÁRSA

Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.
 Árjegyzék 1 korona beküldése ellenében kapható.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz
 tyukszem, borkereg és borkeményedés
 ellen legjobb és legbiztosabb szer.
 1 eredeti tükere 80 fill.
 1 korona beküldése után bérmentre küldi az egyedüli készítő
Vöröskereszt
gyógyszertár
 Budapest, VI. Andrassy-ut 84.
 Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

HEIM FÉLE

MEIDINGER KALYHÁK
 A fitaláló Dr. Meidinger tanár által kizár. jogosított gyára
 CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
HEIM H.
 BUDAPEST THONETUDVAR
 Utánzóktól óva intünk MEIDINGER OFEN utálalásalitt H. HEIM állóvagygyre.
 Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve. EREDETIEN KAPHATÓK BÉCS, OBER-DÖBLING, CSAKIS GYÁRUNKBAN BÉCS, LICHTENMARKT 7. VAGY FÉKCIANKBAN PRAGA, HYBERRERG 7.

SANTAL EGGER
 biztos és gyors gyógyító erejével felülmúlja a külföldi szereket. Hirvenes orvosok és más férfiak egyaránt dicsérik kiváló hatását azon bajknál, hol
Santal-olaj, Copaiva vagy Cubea van javasolva. Csak a törv. védett „tigris-fej” védjeggyel valódi. Ára 3 korona. Vidékre 3 kor. 40 fill. előleges beküldése után bérmentve küldi a
Nádor-gyógyszertár
 BUDAPEST,
 VI., Váci-körút 17. sz.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható
D. KAJDACS, v. ca. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
 Electrotherapiai rendelő-intézete
 IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (atjáróház és lift használat).
 A legelhanyagoltabb húgyveszfolyásokat, legsúlyosabb húgyhólyagbajokat, bajkóros sebeket, syphilist, az onfertőzöttség utóbjait
Elgyengült férfierőt
 az orvosi világ által legújában ogyanyira felkeltet és hatásában páratlan sikert
Electro-Massage vagy Psychrophor
 által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befesus konderés nélkül, a legnagyszobább bőrbetegségeket, valamint ifjokori bűnök következtében berállott ideg és ennek utókövetkezőnyeképp létező jött húgyveszfolyásokat gyógyít a legújabb gyógy-módszerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: déliótt 4 óráig 4 óráig; este 7-8 óráig Nőeknek úgy mint férfiaknak külön be és kizárat. Külön vértörtemek.
 Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Magyar Könyvtár

Szerkesztő: **RADÓ ANTAL**
 Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
 Az októberi füzetek a következők:
 Egy-egy szám ára 30 fillér.
 Minden füzet egyenként kapható.
 Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben kapható.
 Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kaphatók.
 Megrendelhetők **LAMPEL ROBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)** CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, VI., BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM. és minden könyvkereskedésben.

Maxim Gorkij. Csudra Makar és egyéb törté- 252.
 netek. Ford. Ambrozovics Desz. — A legújabb orosz irodalom legjelentékenyebb írójának négy remek elbeszélése.
Francia Elbeszélők Tára. IV. Ford. Marquis Géza. 253.
 Banville egy-egy gyönyörű munkája.
Schiller. Tell Vilmos. Színmű IV. felvonásban. 255-256.
 számára készült kiváló fordítása.
Jókai Mór. Nepvilág. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta: Színnyel Ferencz. — A világ vége, A népdalok hőse és Kötél áztatva jó című három kis remekmű gondos iskolai kiadása. 254.

Azstalos és kártpózt

BUTOR
 minden kivitelben előnyös
részletfizetésre
 kapható
 Schwarz Lipót és Testvére
 kártpóztomester cég butor-
 raktárában
 Bpest, VII., Hársfa-utca 37.
 (Wesselényi-u. keresztezésénél).

VALÓ.

di francia különlegesség-
 gek (gummi és halhalyg.)
 ugyszintan összes női
 övezetek) F. Bergaerand
 fils leghírevesebb párisi
 gyáros-öregelőnyös-
 sebben beszereshetők:
POLGAR SANDOR-nál
 BUDAPEST,
 VII., Erzsébet-körút 50
 Részletes kártpóztjegy-
 zék ingyen. Árt. körülbelül 20.
 Ezen hirdetés beküldése
 esetén 10% engedmény.
 Kivagott: a „Budapesti
 Napló”-ból.

Magy. kir. államvasutak.
 Budapest-balparti tiszlet.

Pályázati hirdemény.

A m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségéhez tartozó budapest terézvárosi osztály-mérnökség vonalszakaszán levő pócegödörök és pócecsatorna tisztítása és tisztításával járó munkálatoknak az 1902-1904. évekre való biztosítása iránt nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.
 A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek alulirt üzletvezetőség pályafonntartási s építési osztályának helyiségében (VI. Teréz-körút 62. I. em. 11. ajtó) a rendes hivatalos órák alatt átvehetők.
 Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok f. 6. november hó 5-ig, déli 12 óráig általános osztályunk vezetőjénél (VI. Teréz-körút 62. I. em. 6. ajtó) nyújthatók be ezen cím alatt: „Ajánlat az 1902-1904. éveken fogantatandó pócegödör és pócecsatorna tisztítási munkákra.”
 Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.
 Bánatpénz fejében legközelebb f. évi november hó 4-én déli 12 óráig 400 korona, azaz négy száz korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a budapest-balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztárában lefizetendő.
 Készen után kamat nem követhető, az értékpapírok pedig a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de semmi esetre névátörken felül, fognak számítani.
 Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.
 Budapest, 1901. évi okt.

Férfi-öltöny . . . 12 frt.
 Bélelt vadászkabát 13 .
 Raglán 14 .
 Téli kabát 12 .
 Fiu téli kabát . 5 .
 és feljebb.
 1000 kivitelben csakis
Deutsch Mór és fiaival
 „Angol divathoz.”
 Bpest, Károly-körút 16.
 és Központi városház
 6. és 7.
 Vidéki rendelésnél csak a nagyság szükséges.
 Utazóbunda 30 frt.
 Városi bunda 40 frt.

Heckenast Gusztáv

hírneves zongora-termelő
 BUDAPEST, most Gizella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán)

Kaphatók a leghiresebb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok. — Erbar és fia bécsi; Schiedmayer stuttgarti udvari zongora-gyárak egyedül képviselte.
 Nagy kölcsonzó-intézete. Árjegyzék ingyen.

ROBORIN

legolcsóbb
idegerősítő szer.
 Használatban kedvelt.
 Vérszegénység, sápkor, elgyengülés, scrophulosis, lábadozókknál, sib. orvossilag kipróbált.
 Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben. **Kor. 2.50 és 1.50 ével.**
 Roborin-táblácskák. Cukormentes étvagyitaloknak.
 Deutsche Roborin-Werke, Berlin N. W. 7.

Durbints sógor

Mert mondok, ha mán irtak könyvet luról is, gyszénóruil is, miért ne lehetne könyva sógorul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen Durbints sógorral foglalatlosodik, benne van a sógor izethalása is még más efféle keszörves történetök.
Egy könyv 1 forint.
 Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőim jószágáról, mely ha nem felel meg, a pénz haladéktalanul visszaadom.
 Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam fölállított „Guzi” kenőccsöt, melyet ingyen adok, bekeni. Mértéknek elegendő egy paplapon harisnyában a lábaltap rajza. Kérje képe árjegyzékem ingyen.
 Férfi alma vixcipő . . . 3.-
 Férfi elegáns vix fűzős 3.20
 Sárta bagaria fűzős . . 3.50
 Boxcalv. bór v. szalon-
 inak, elegáns, fűzős 4.-
 Női sereg eugos v. fűzős 3.-
 Angol boxcalv. bór v.
 szaloninak fűzős . . . 3.50
 Bagaria csizma egy dá-
 rabból, halhalygával
Csigázósztás! Igen tiszteitl. vevőim szives tudomására hozom, cegem Agulár Dávid fia, ezennel saját nevem alatt vesetem.
 bélelve, vízmentes,
 erős kivittel 7.-
 Egyéves önkéntes osts-
 mák, elegáns, elő rá-
 nos 10.-
 Önkéntes bakanes, ele-
 gáns 6.-
 Hallna csizma, térérdig
 érő magas bór borítá-
 sával, erős vízmentes 4.50
AGULÁR IGNÁTZ
 Budapest, DEÁK-TÉR 6.

BUTOROK
 részletfizetésre
 leggyorszerűbbtől a legnagyon kivitel-
 legjutányosabbban
 Elvont és Fuchs
 testvéreknél,
 BUDAPEST,
 VI., Teréz-körút 8.
 Andrassy-ut közelében
 Képes árjegyzék ingyen.

